

Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Müzik Eğitimi Bilim Dalı

ORTAOKUL YÖNETİCİLERİNİN MÜZİK DERSİNE İLİŞKİN TUTUMLARI

Hazırlayan
Bilal DİZDAR

Tez Danışmanı
Prof. Olga HASANOĞLU

Yüksek Lisans Tezi

SAMSUN, 2015

Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Müzik Eğitimi Bilim Dalı

ORTAOKUL YÖNETİCİLERİNİN MÜZİK DERSİNE İLİŞKİN TUTUMLARI

Hazırlayan
Bilal DİZDAR

Tez Danışmanı
Prof. Olga HASANOĞLU

Yüksek Lisans Tezi

SAMSUN, 2015

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Hazırladığım Yüksek Lisans tezinin proje aşamasından sonuçlanmasına kadar olan süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet ettiğimi, tez içindeki tüm bilgileri bilimsel ahlak ve gelenek çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu çalışmamda doğrudan veya dolaylı olarak yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu taahhüt ederim.

.../.../2015

Bilal DİZDAR

KABUL VE ONAY

Bilal DİZDAR tarafından hazırlanan "Ortaokul Yöneticilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları" başlıklı bu çalışma, .../.../2015 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliğiyle başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan:.....

Üye:.....

Üye:.....

Üye:.....

Üye:.....

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

_ / _ / _

TEŞEKKÜR

Akademik kariyerimin başlangıcı olan bu araştırmada, alanına ait bilgi ve deneyimlerini benimle paylaşarak, bu sabır gerektiren yolculukta bana yol arkadaşlığı yapan değerli hocam ve danışmanım Sayın Prof. Olga HASANOĞLU' na teşekkürlerimi sunuyorum.

Yüksek Lisan eğitimim boyunca bilgi ve deneyimleriyle bana destek veren tüm bölüm hocalarıma ve Giresun Üniversitesi Devlet Konservatuvarı müdürü Sayın Doç. Dr. Vasıf HASANOĞLU' na teşekkürlerimi sunuyorum.

Araştırma tezinin yöntem haritasını çıkarmamda yardımlarını esirgemeyen değerli arkadaşım Öğr. Gör Serdar ÖZDOĞAN' a, Yrd. Doç. Dr. İsmail Hakkı TOMAR' a ve tüm istatistiksel analizleri gerçekleştiren istatistik uzmanı Gökhan BOSTANOĞLU' na teşekkürlerimi sunuyorum.

Araştırma tezimdeki eksiklerimin giderilmesinde yardımını esirgemeyen hocalarım Sayın Doç. Dr. Yakup Alper VARIŞ' a ve Sayın Yrd. Doç. Dr. Murat GÖKALP' e teşekkürlerimi sunuyorum.

Ön uygulama yaptığım okullarda desteğini esirgemeyen arkadaşım Giresun Dereli Milli Eğitim Şube Müdürü Önder KILIÇ' a ve Giresun Milli Eğitim Müdür Yardımcısı Sayın Ertuğrul TOSUNOĞLU' na teşekkürlerimi sunuyorum.

Yüksek lisans eğitimi için beni yüreklendiren ve bu süreçte beni yalnız bırakmayan canım eşim Meltem DİZDAR'a ve biricik oğlum Mehmet Efe DİZDAR' a sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

ÖZET

Öğrencinin Adı - Soyadı	Bilal DİZDAR
Ana Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Eğitimi
Danışmanının Adı	Prof. Olga HASANOĞLU
Tezin Adı	Ortaokul Yöneticilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları

[DİZDAR, Bilal]. [Ortaokul Yöneticilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları], [Yüksek Lisans Tezi], Samsun, [2015]

Bu araştırmanın amacı, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ortaokullarda görev yapan yöneticilerin müzik dersine ilişkin tutumlarını inceleyerek müzik derslerine okuldaki müzik etkinliklerine ve müzik öğretimine ne ölçüde önem ve katkı sağlayabildiklerini tespit etmek ve çözüm önerileri getirmektir.

Araştırmanın evrenini, 2013-2014 eğitim-öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Ortaokullarda görev yapan yöneticiler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini Türkiye'nin 7 coğrafi bölgesinde basit tesadüfi örnekleme (simple random sampling) yöntemi ile seçilen 24 il içerisinde ve yine aynı yöntemle belirlenen 85 ortaokulda görev yapan 221 okul idarecisi oluşturmaktadır.

Araştırmanın verileri, araştırmacı tarafından geliştirilen “*Müzik dersine ilişkin tutum ölçeği*” ile toplanmıştır. Nicel verilerin istatistiksel çözümlenmelerinde SPSS 17.0 paket programından yararlanılmıştır. Nicel veriler Faktör Analizi, Cronbach Alpha Güvenirlik Formülü, KMO (Kaiser,Mayer Olkin) , BTS (Barlett’s Testi), Mann-Whitney U Testi, Kruskal Wallis Testi ile çözümlenmiştir. İstatistik sonuçlar 0.05 anlamlılık düzeyinde yorumlanmıştır.

Elde edilen bulgular sonucunda, ortaokul yöneticilerinin Müzik dersine ilişkin tutumlarında herhangi bir değişim gözlenmemiştir. Bu çerçevede, müzik derslerinin işlevselliğinin artırılması ve idareciler tarafından daha fazla desteklenmesine yönelik öneriler getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ortaokul, Müzik Dersi, Ortaokul Yöneticileri, Tutum.

ABSTRACT

Student' s Name-Surname	Bilal DİZDAR
Department	Fine Arts Education Music Education
Advisor	Professor. Olga HASANOĞLU
Title of the Thesis	Attitudes of Secondary School Managers Towards the Music Course

[DİZDAR, Bilal]. [Attitudes of Secondary School Managers Towards the Music Course], [Postgraduate Thesis], Samsun, [2015].

The aim of this study is to identify how much importance and contribution are provided for the music activities and teaching music in schools by analyzing the attitudes of secondary school managers working for the Ministry of Education towards music classes and to offer referable solutions.

The scope of the research is identified as being secondary school managers in Ministry of Education in 2013 – 2014 Education and Teaching Period. The sample group of the research consists of 221 school managers working in 85 secondary schools chosen with the method of simple random sampling from 24 different provinces in different 7 regions of Turkey.

The research data was collected by “ music classes attitude scale “ which was developed by the researcher. To analyze the quantitative data, SPSS 17.0 was used. The data was analyzed by Factor Analysis, Cronbach Alpha reliability formula, KMO (Kaiser Mayer Olkin) , BTS (Barlett’s Test) , Mann-Whitney U Test, and Kruskal Wallis Test. The statistical results were evaluated at 0.05 significance level.

In the light of obtained information, no change was observed in the attitudes of secondary school managers towards music classes. In this context, suggestions have been made with regard to the increase in functions of music classes and the creation of more support of managers.

Key Words: Secondary School, Music Classes, Secondary School Managers, Attitude

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
TEŞEKKÜR.....	i
ÖZET.....	ii
ABSTRACT.....	iv
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar.....	xi
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xiii

I.BÖLÜM GİRİŞ

1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Problem Cümlesi.....	5
1.2.1. Alt Problemler.....	5
1.3. Araştırmanın Amacı.....	5
1.4. Araştırmanın Önemi.....	5
1.5. Araştırmanın Sayıtları.....	7
1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	7
1.7. Tanımlar.....	7
1.8. İlgili Yayın ve Çalışmalar.....	9
1.8.1. Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar.....	9
1.8.2. Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar.....	13

II. BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Eğitim.....	15
2.2. Müzik ve İnsan.....	16
2.3. Müziğin İnsan Yaşamındaki İşlevleri.....	17
2.3.1. Müziğin Bireysel İşlevleri.....	17
2.3.2. Müziğin Toplumsal İşlevleri.....	18
2.3.3. Müziğin Kültürel İşlevleri.....	18
2.3.4. Müziğin Ekonomik İşlevleri.....	18
2.3.5. Müziğin Eğitimsel İşlevleri.....	19
2.3.5.1. Eğitim boyutu olma.....	20
2.3.5.2. Eğitim aracı olma.....	20
2.3.5.3. Eğitim yöntemi olma.....	20
2.3.5.4. Eğitim alanı olma.....	21
2.4. Müzik Eğitimi.....	21
2.4.1. Ortaokul Müzik Eğitimi.....	22
2.4.1.1. 5.Sınıf Müzik Eğitimi.....	22
2.4.1.2. 6. Sınıf Müzik Eğitimi.....	24
2.4.1.3. 7. Sınıf Müzik Eğitimi.....	27
2.4.1.4. 8. Sınıf Müzik Eğitimi.....	29
2.5. Müzik Eğitimi Türleri.....	34

2.5.1. Genel Müzik Eğitimi.....	34
2.5.2. Amatör (Özenen) Müzik Eğitimi.....	34
2.5.3. Mesleki Müzik Eğitimi.....	34
2.6. Çocuk ve Müzik Eğitimi.....	35
2.7. Çağdaş Müzik Eğitimi.....	35
2.8. Türk Milli Eğitiminde Müzik Eğitiminin Amacı.....	36
2.8.1. Bilişsel Amaçlar.....	36
2.8.2. Duyuşsal Amaçlar.....	37
2.8.3. Psikomotor (Devinişsel) Amaçlar.....	38
2.9. Türkiye’de Cumhuriyetle Başlayan Müzik Eğitiminin Tarihi Gelişimi.....	39
2.10. Müzik Eğitiminin Milli Eğitim Şuralarında Yeri.....	41
2.11. Yönetim.....	45
2.12. Liderlik.....	46
2.12.1. Yönetim ve Liderlik Arasındaki Fark.....	47
2.12.2. Eğitim ve Öğretimde Liderlik.....	48
2.13. Tutum Kavramı.....	49
2.13.1. Tutumun Özellikleri.....	50
2.13.1.1. Yaklaşma ve Kaçma Davranışları.....	50
2.13.1.2. Tutumlar Duygulara ve Bilgiye Dayalıdır.....	50
2.13.1.3. Tutumlar Güçlenebilir ya da Zayıflayabilirler.....	50
2.13.1.4. Tutumlar Anlamlılık Açısından	51
Toplumlara ve Bireylere Göre Değişirler	

2.13.2. Tutumların İşlevleri.....	51
2.13.2.1. Tutumların Yarararı İşlevi.....	52
2.13.2.2. Tutumların Benlik Koruma İşlevi.....	52
2.13.2.3. Tutumların Benlik Açıklayıcı İşlevi.....	52
2.13.2.4. Tutumların Bilgi Kazandırma İşlevi.....	53
2.13.3. Tutumların Ölçülmesi.....	53
2.13.3.1. Thurstone Ölçeği.....	53
2.13.3.2. Likert Tutum Ölçeği.....	54
2.13.3.3. Guttman Ölçekleri (Birikimli-Yığıřmalý Ölçekleme Tekniđi).....	54
2.13.3.4. Begardus Tipi Sosyal Uzaklık Ölçekleri.....	55
2.13.4. Tutumları Diğer İç Faktörlerden Ayıran Kriterler.....	56
2.13.5. Müzik ve Tutum.....	57

III. BÖLÜM YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli.....	58
3.2. Evren ve Örneklem.....	59
3.3. Verilerin Toplanması.....	66
3.3.1. Veri Toplamada Kullanılan Araçlar.....	66
3.4. Geliştirilen Tutum Ölçeğine Ait Analizler.....	69
3.4.1. Güvenirlik Analizi.....	73
3.4.2. Korelasyon Analizi.....	74

3.5. Verilerin Çözümlemesi.....	74
---------------------------------	----

IV. BÖLÜM BULGULAR VE YORUMLAR

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumalar.....	76
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar.....	77
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar.....	78
4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar.....	79

IV. BÖLÜM SONUÇLAR VE ÖNERİLER

5.1. SONUÇLAR.....	82
5.2. ÖNERİLER.....	84
KAYNAKLAR.....	86

EKLER

EK 1. Ortaokul Yöneticilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutum Ölçeği

EK 2. Nihai Ölçek

EK 3. İzin Örneği 1

EK 4. İzin Örneği 2

EK 5. İzin Örneği 3

TABLolar

TABLolar	Sayfa No
Tablo 1. 5. Sınıf Müzik Dersi İçeriği	22
Tablo 2. 6. Sınıf Müzik Dersi İçeriği	24
Tablo 3. 7. Sınıf Müzik Dersi İçeriği	27
Tablo 4. 8. Sınıf Müzik Dersi İçeriği	29
Tablo 5. İlkokul ve Ortaokul Haftalık Ders Çizelgesi	33
Tablo 6. Milli Eğitim Şuraları'nda, müzik eğitiminin, katılımcı Üye sayıları ve yıllara göre değişimi	43
Tablo 7. Ortaöğretim Müzik Müfredatına Yönelik Alınan Karar Sayıları ve Alınan Karar Sayısının Programa Etki Oranı	44
Tablo 8. Örneklem Tablosu	61
Tablo 9. Araştırmaya Katılan Okul Yöneticilerinin Demografik Özelliklerine İlişkin Dağılımları	65
Tablo 10. Beşli Likert Puan Aralıklar	67
Tablo 11. Yöneticilerin Müzik Eğitime İlgili Faktöründeki Maddelere İlişkin Verdikleri Cevaplara Ait Frekans ve Yüzde Dağılımı	69

Tablo 12. Yöneticilerin Müzik Eğitiminde Kalite Faktöründeki Maddelere İlişkin Verdikleri Cevaplara Ait Frekans ve Yüzde Değerleri	70
Tablo 13. Yöneticilerin Müzik Eğitiminde İdare Etkinliği Faktöründeki Maddelere İlişkin Verdikleri Cevaplara Ait Frekans ve Yüzde Değerleri	71
Tablo 14. Yöneticilerin Müzik Eğitiminin Psikolojik Etkileri Faktöründeki Maddelere İlişkin Verdikleri Cevaplara Ait Frekans ve Yüzde Değerleri	72
Tablo 15. Bağımsız Değişkenler İçin Güvenirlilik Analizi	73
Tablo 16. Değişkenlerin Arasındaki İlişki (Korelasyon)	74
Tablo 17. Ortaokul Yöneticilerinin Cinsiyetleri ile Müzik Eğitimindeki Tutum Faktörleri Arasındaki İlişkisi ve M-W Testi Sonuçları	76
Tablo 18. Ortaokul Yöneticilerinin İdari Görevleri ile Müzik Eğitimindeki Tutum Faktörleri Arasındaki İlişkisi ve Kruskal Wallis Testi Sonuçları	77
Tablo 19. Ortaokul Yöneticilerinin Yaşları ile Müzik Eğitimindeki Tutum Faktörleri Arasındaki İlişkisi ve Kruskal Wallis Testi Sonuçları	78
Tablo 20. Ortaokul Yöneticilerinin Hizmet Süreleri ile Müzik Eğitimindeki Tutum Faktörleri Arasındaki İlişkisi ve Kruskal Wallis Testi Sonuçları	79

KISALTMALAR LİSTESİ

Akt.	: Aktaran
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
No	: Numara
ss.	: Sayfa sayısı

I.BÖLÜM

GİRİŞ

Bu bölümde problem durumu, problem cümlesi, alt problemler, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, sınırlılıkları, sayıtlar, tanımlar ile ilgili yayın ve araştırmalara yer verilmiştir.

1.1 Problem Durumu

Ülkemizdeki genel eğitim sisteminin sınav odaklı olması, öğrencilerin kişisel gelişimine büyük katkısı olduğu bilinen sanat eğitiminin geri planda kalmasına neden olmaktadır. Bunun sonucunda sanat dersleri okul yöneticilerinin, velilerin ve öğrencilerin gözünde diğer derslere oranla önemsiz görünmekte ve ilgi duyulmamaktadır.

Sanat eğitimi, genel eğitim sistemi içerisinde önemli bir yere sahiptir. Toplumda yaygın biçimde düşünülen sanat eğitiminin bir lüks olduğu ve sadece yetenekli insanlar için olması gerektiği şeklinde yanlış bir düşünce hakimdir. Ancak sanat eğitiminin herkes için gerekli olan bir kişilik eğitimi olduğu unutulmamalıdır (Buyurgan, 2001: 11).

Son yıllarda ülkemiz eğitim sisteminde bilime ağırlık verilmiş; sanat dersleri arka planda kalmıştır. Bilgisayar çağında olduğumuz günümüzde sanat gereksiz olarak görülmekte; sanatın boş zamanlar değerlendirme dışında başka bir işlevinin olamayacağı düşünülmektedir. Hâlbuki bilim ve teknoloji, felsefe ile ve sanatla bütünleştiği oranda toplumun ilerlemesini sağlayabilir (Baysal, 1994:9).

Ortaöğretim çağı, genelde bireylerin ergenlik dönemine denk gelmektedir. Bu dönem, gençlerin genellikle kimlik arayışında oldukları, kişisel özelliklerini fark edip bunları gösterdikleri, kendisine uygun yaşam tarzı geliştirdikleri ve bunlara uygun davranış biçimlendirdikleri dönemdir. Bu dönemde gençler, değer verilen ve sevilip beğenilen biri olmak isterler. Bunun için dışa dönük eğilimlere sahip, coşan, çeşitli etkinliklerde bulunan, bulunduğu etkinliklerde başarılı olup kendini göstermek isteyen, içinde

bulunduğu grubun istediği şekilde davranmaya çalışan ezgen bir kişilik özelliği gösterirler. Bu zelliklerin oluşup gelişmesinde müzik eğitiminin tüm boyutlarıyla çok önemli bir yeri vardır (Uçan, 1990: 17).

“Genç insanlar için, ileride toplum hayatına katıldıklarında paylaşabilecekleri kültürel içeriğin kazandırılması, estetik algılarının ve iraksak düşünme becerilerinin geliştirilmesi gibi konularda müzik derslerinin de sorumluluğu vardır. Müzik derslerinin amacı müzisyen yetiştirmek değil, gençlere müziği anlayabilme, yorumlayabilme, farklı türleri kendi estetik ölçüleri ile değerlendirip eleştirebilme alışkanlık ve becerisini kazandırmaktır. İlköğretimin birinci kademesinden itibaren başlayan ve niversiteye giriş sınavlarıyla zirveye ulaşan bilgi yarışında müzik eğitimi yoluyla kazanılacak bilgi ve becerileri değerlendirecek soruların yer almayışı müzik derslerinin amaçsız ve gereksiz bir uğraş olarak kabul edilmesine neden olmaktadır” (evik, 1989: 104).

Türkiye’ deki okullarda müzik eğitimi İlköğretimde zorunlu, ortaöğretimde seçmeli veya zorunlu olarak yer almaktadır. Genellikle anaokulu ve ilkokulda sınıf, ortaokul ve liselerde müzik öğretmenlerince, üniversitelerde ise müzik ğretim elemanları tarafından işlenmektedir.

“Türkiye’de müzik ğretimi tür, düzey, süre, ortam, program, ğretmen, ğrenci, malzeme ve özellikle içerik yönünden üzerinde zaman zaman yoğun tartışmalar yapılan ve önemli görüş ayrılıkları beliren, bu vb. nedenlerle de Türkiye’nin sanatsal ğretim gündeminden hemen hemen hiç düşmeyen ve hatta son zamanlarda söz konusu gündemin ilk maddesini oluşturan başlıca kavram ve uygulamalardan biridir” (Uçan, 1994: 27).

“Müzik eğitimi ve özellikle müzik etkinlikleri, bireyin çevresi ile etkileşimini yoğunlaştırır, sosyal ve eğitsel amaçlı bu ilişkilerin daha sağlıklı ve düzenli olmasını sağlar. Algılama ve beğeni düzeyi yönünden gelişen birey, sadece belli bir türe koşullanmak yerine çok yönlü bir bakış açısı ile değerlendirmeyi, eleştirmeyi ve nitelikli müziği diğerlerinden ayırt edebilmeyi öğrenir. Müzik eğitimi sadece şarkı söylemek, çalgı almak, veya bu alandaki kuramsal bilgilerin bir bölümünün öğretilmesiyle sınırlı tutulamaz. Bu eğitimin bireye kültürel ve

sosyal boyutları yanında, müzikte hedeflenen davranış değişikliklerini kazandırması da büyük önem taşımaktadır” (Çevik, 1989: 83).

“Müzik derslerinin bir uzantısı olan ve öğrencilere nitelikli bir zaman geçirerek becerilerini geliştirme fırsatı sağlayan müziksel etkinlikler için okullarda daha iyi bir planlama yapılmalı, yalnızca akademik başarıya değil, sağlıklı düşünen ve davranan bireyler yetiştirmeyi amaçlayan bütünsel başarıya odaklanılmalıdır. Öğrencilerin müzik derslerine olan ilgilerini artırmak için okul ve okul dışında sürdürdükleri müziksel yaşantıları arasındaki ilişkileri ve ortak yönleri geliştiren bir yaklaşımın benimsendiği programların işe koşulması önerilebilir” (Varış ve Cesur, 2012:329).

Sokrates’in söylediği gibi müzik, bir güzellik, iyilik eğitimi aracıdır. Müzik yarı disiplin bir eğitici. İnsanı yumuşatır, geliştirir ve eğitir. İnsanı erdemli kılar...

Buradan hareketle ülkemize sanata ve sanatçıya saygılı, hayata çok yönlü bakabilen, kaliteye değer veren, olumlu bir benlik algısına sahip ve kendini iyi ifade edebilen bireyler kazandırabilmemiz için, planlı eğitimin başlangıcı olan ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında işlenen müzik derslerini önemseyerek en yüksek düzeye ulaştırmalıyız. Bu görevi sadece öğretmenler değil okul yöneticileri de paylaşmalı.

“İnsan ve madde kaynağının birleştirilmesinde yönetimde yer alan liderlerin bir orkestra şefi gibi davranması gerekmektedir. Okul yöneticileri de aynı şekilde, örgütün birbirinden farklı görevleri olan birimlerinin, bölümlerinin ve personelin çabalarını birleştirerek planların, programların uygulanmasını ve örgütün hedeflerine ulaşmasını sağlamalıdır. Buna göre bir okul yöneticisi, örgütündeki tüm farklı birimlerin ve farklı branşlardaki personelin, her birinin ayrı ayrı önemini farkında olmalı; her birine sosyal, kültürel ve bilimsel çalışmalarına yönelik uygun ortamı sağlamalıdır” (Kaya, 1991).

Akgün (2006), müzik öğretmenlerinin okullardaki ders imkânları ne derecede olduğunu göstermek amacıyla yapılan çalışmada, Ankara’da 135 müzik öğretmenine anket uygulamıştır. Müzik öğretmenlerinin çalıştığı okulların hiçbirinde müzik laboratuvarı olmadığı ve müzik araç –gereçlerinin yetersiz olduğu saptanmıştır.

Saydam (2007), lke genelinde müzik ğretmeni atamalarının yetersiz oluşundan dolayı her yedi okula bir müzik ğretmeni düştüğünü, liselerde müzik dersinin seçmeli olduğunu ve sanat eğitiminin önemsiz görülmesinden dolayı okullardaki şiddet olaylarında artış olduğunu ortaya koymuştur.

Ay (2008), araştırmasına da, okul idarecilerinin müzik derslerini önemsiz görmelerinden dolayı okullarda müzik derslikleri oluşturmadıkları, müzik ğretmenlerinin kendilerini geliştirebilecek ortamları bulamamaları ve öğrencilerin herhangi bir çalgı aletini tanımadan okuldan mezun olduklarını saptamıştır.

Müzik eğitiminde okul yönetimi ile ilgili pek çok sorun olduğu bilinmesine rağmen, okul yönetiminin müzik dersine bakış açısıyla ilgili araştırmalar yetersiz kalmaktadır. Günümüzde planlı müzik eğitiminin başlangıcı olan İlköğretim (İlkokul ve Ortaokul) döneminde zorunlu müzik dersinin, haftalık 1 ders saati (40 dakika) olarak işlenmesi, dersin verimini, amacını ve önemini tartışılır hale getirmektedir.

Araştırmacının 1997-2012 eğitim ve ğretim yıllarında müzik ğretmeni olarak İlköğretim, Genel lise, Anadolu lisesi gibi çeşitli ortaöğretim kurumlarında çeşitli okul yöneticileri ile çalışmış olması, araştırmada geçerliği artıran etmenlerden biri olarak değerlendirilebilir.

Araştırma betimsel tarama yöntemi ile yapılmıştır. Araştırmada Ortaokul yöneticilerinin müzik dersine ilişkin tutumları incelenmiştir. Ayrıca araştırmanın örneklemini oluşturan İç Anadolu, Ege, Karadeniz, Marmara, Akdeniz, Doğu Anadolu ve Güney Doğu Anadolu bölgelerindeki, Adıyaman, Afyonkarahisar, Ankara, Antalya, Artvin, Bitlis, Bursa, Edirne, Erzurum, Giresun, Gaziantep, Hakkari, Hatay, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Konya, Muğla, Samsun, Sivas, Tekirdağ, Trabzon, Zonguldak, Iğdır illerinde görev yapan okul yöneticilerinin; idari görev, yaş, cinsiyet ve kıdem değişkenlerine göre müzik dersine ilişkin tutumlarında anlamlı farklılık olup olmadığı belirlenmiştir.

1.2. Problem Cümlesi

Ortaokullarda görev yapan yöneticilerin müzik dersine yönelik tutumları nasıldır?

1.2.1 Alt Problemler

- Ortaokul yöneticilerinin müzik dersine ilişkin tutumları cinsiyetlerine göre farklılık göstermekte midir?
- Ortaokul yöneticilerinin müzik dersine ilişkin tutumları idari görevine göre farklılık göstermekte midir?
- Ortaokul yöneticilerinin müzik dersine ilişkin tutumları yaş guruplarına göre farklılık göstermekte midir?
- Ortaokul yöneticilerinin müzik dersine ilişkin tutumları hizmet sürelerine göre farklılık göstermekte midir?

1.3. Araştırmanın Amacı

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ortaokullarda görev yapan yöneticilerin, müzik dersine ilişkin tutumlarının ne düzeyde olduğunu, çeşitli değişkenlere bağlı olarak incelenerek belirlenmesi, bu araştırmanın temel amacını oluşturmaktadır.

1.4. Araştırmanın Önemi

Yaşadığımız yüzyılda dünya hızla yeni değişimlere ve gelişmelere sahne olmaktadır. Diğer ülkelerle uyumlu ilişkiler sağlayabilmek ve kalkınabilmek için her ülke gibi ülkemiz de, bu değişime ve gelişmeye ayak uydurmak durumundadır. Ancak bu değişim ve gelişim büyük sorunlar da beraberinde getirmektedir. Günümüz teknolojisi hızla ilerlemektedir. Buna bağlı olarak insan gücünün yerini makineler almakta, insanların birbirleriyle ilişkileri giderek kopmaktadır. Teknolojinin giderek yaşantımıza egemen

olduğu bu günlerde hayatımız giderek monotonlaşmaya ve insan ilişkileri zayıflamaya başlamıştır. Yoğun iş temposu, stres gibi sebeplerle bunalıma doğru sürüklenen insanların sayısı günden güne artmaya devam etmektedir. Tüm bu olumsuzlukların giderilmesinde ise sanat birinci derecede önem taşımaktadır.

“Ülkemizde müzik eğitiminin durumuna bakıldığında sorunlar şöyle sıralamak mümkündür: İlkokulda bu derslere çoğunlukla müzik öğretimi uzmanlığı olmayan sınıf öğretmenlerinin girmesi, sınıfların çok kalabalık olması, müzik odasının bulunmayışı, malzeme yetersizliği, program ve ders saatlerinin yetersizliği, vb... sorunlardır. Durum ortaokullar ve liseler için de aynıdır. Ortaöğretimdeki en önemli sorun ise üniversite sınavını kazanma savaşı veren öğrencilerin sanat derslerine ilgisiz kalmalarıdır. Bu durumda ise, genel eğitim sisteminden geçen her kişi üniversiteyi bitirmiş de olsa sağlıklı bir sanat eğitimi almadan eğitimini tamamlamakta ve toplumun aydın sayılması gereken kısım bile sanata ihtiyaç duymayan bir kitle oluşturmaktadır” (Eti, 1995: 20).

Ülkemizde ortaöğretim kurumlarında müzik derslerine branş öğretmeni olarak müzik öğretmeni, ilk kez ortaokulda girmeye başlar. Bu yüzden ortaokullarda verilen genel müzik eğitimi, temel müzik bilgilerinin kazandırılmasının yanında, toplumun müzik bilgisinin artırılmasında ve hoşgörülü, çok yönlü, bilinçli müzik dinleyicilerinin yetiştirilmesinde, sevgi, sorumluluk ve paylaşma duygusunun geliştirilmesinde, ayrıca on iki yıllık zorunlu eğitimde hedef kitesinin çok büyük olmasından dolayı önemlidir. Gelişmiş birçok ülkede müzik eğitimi ilk olarak anaokullarında verilmektedir. Ayrıca bu ülkelerin eğitim kurumlarında görev yapan okul yöneticilerinin müzik derslerine büyük önem verdikleri bilinmektedir. Bu araştırma, ülkemizdeki ortaokul yöneticilerinin, müzik dersine ilişkin tutumlarının belirlenmesi açısından önem taşımaktadır.

1.5. Araştırmanın Sayılıları

Bu araştırmada,

- Veri toplama araçlarının araştırmada belirlenen sorulara cevap aramak için uygun olduğu,
- Ortaokul Yöneticilerinin; tutum ölçeğindeki sorulara kendilerine uygun cevaplar verdiği ve kendilerini objektif değerlendirdiği,
- Araştırmada yer alan örneklem grubunun evreni temsil ettiği,
- Araştırma için başvurulan uzman görüşlerinin yeterli olduğu temel sayılılardan hareket edilmiştir.

1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma ortaokullarda görev yapan yöneticilerin müzik dersine ilişkin tutumları ile sınırlıdır.

1.7. Tanımlar

Ders Programı: “Öğretim Programlarında yer alan “ bilgi kategorilerinin disiplinlerin” ve faaliyet alanlarının, eğitim amaçları ile ilişkili olan özel amaçlarını gerçekleştirmeleri için öğretim ilkelerini konuların alt kategorilerini ve değerlendirme esaslarını içeren ve eğitim öğretim programlarındaki esasları öğrenci davranışına dönüştüren programdır. Uygulamada üç program tanımı da genelden özele doğru iç içe bir görünüm gösterir” (Varış, 1997: 14).

Eğitim: Bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir (Ertürk, 1972).

Eğitim Programı: “Eğitim programı, bireyde istenilen yönde davranış değişikliği meydana getirmek için yapılan tüm faaliyetleri gösteren planlardır. Eğitim programları, okul içindeki faaliyetlerin düzenlenmesinde öğretmen ve yöneticilere rehberlik eder. Okul eğitiminin planlı ve kontrollü bir süreç olmasını sağlayan eğitim programlarıdır” (Fidan ve Erden, 1991: 73).

Genel Amaçlar: “Planlanmış ve düzenlenmiş yaşantılar yoluyla kazandırılması kararlaştırılan davranış değişikliği ya da davranış olarak ifade edilmeye uygun olan bir özelliktir” (Ertürk, 1972: 24-25).

Genel Kurul: Tabiî üyeler, seçimle gelen üyeler ile davetli üyelerden oluşan kurul (meb.gov.tr).

Genel Sekreterlik: Millî Eğitim Şurası Genel Sekreterliği (meb.gov.tr).

Gündem: Toplantılarda görüşülecek konuların bütünü, ruzname (Türkçe Sözlük, 2005: 811).

Hedef: Kişilerde, planlanan eğitim sonrasında gözlenmesi kararlaştırılan istendik özelliklerdir. Bu özellikler ilgi, tutum, güdülenmişlik, kişilik vs. olabilir (Sönmez, 2001: 21).

Kurul: Talim ve Terbiye Kurulu (meb.gov.tr).

Maarif: Öğretim ve eğitim sistemi (Türkçe Sözlük, 2005:1319).

Öğretim: “Belirli bir plan ve program dâhilinde daha önceden belirlenmiş olan amaçlar ışığında bireylere yaşantılarında gerekli olan iyi alışkanlıkları, davranışları, bilgi ve

becerileri kazandırmaya yönelik, bireyi hem eğiterek hem de yeteneklerini geliştirerek hayata hazırlayan ve eğiten öğrenme ve öğretme etkinlikleridir (Kemertaş, 1995:2).

Öğretim Programı: Eğitim programında planlanan öğrenme ve öğretme süreçlerinin tüm etkinlikleri kapsar.

Müzik eğitimi: “Bireyin yaşantısında mevcut bulunan müziksel davranışları yine bireyin kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak geliştirme ve değiştirme sürecidir” (Uçan, 1994:40).

Şûra: Bir alanla ilgili oluşturulan danışma kurulu (Türkçe Sözlük, 2005: 1874).

Tutum: “Bireylerin belirli bir şahsı, bir topluluğu, kurumu veya bir düşüncüyü kabul etme ya da kabul etmeme şeklinde gözlenen, duygusal bir hazır oluş hali veya eğilimidir” (Özgüven, 1994:336)

1.8. İlgili Yayın ve Çalışmalar

1.8.1 Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar

Töreyn (1995), “İlköğretim kurumlarının müzik eğitimciliği sorunu” adlı yüksek lisans tezinde, ilköğretim kurumlarının müzik eğitimcisi gereksinimi ve müzik eğitimi bölümlerinin de buna yönelik çalışma veya planlarının olup olmadığını saptamaya yönelik araştırma yapılmıştır. Toplam 60 sınıf ve müzik öğretmenine anket uygulanmış, alınan sonuçlar doğrultusunda hazırlanan bir başka anket, tüm müzik eğitimi bölümlerinde görev yapan, çeşitli alanlardaki toplam 70 öğretim elemanına uygulanmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, Türkiye’de ilköğretim kurumlarında müzik eğitiminin, öncelikle yeterli sayı ve yetkinlikte müzik eğitimcisi olmamasından dolayı amaçlarına ulaşamadığı görülmüştür. Müzik eğitimi bölümleri ise büyük bir çoğunlukla orta dereceli okullara yönelik öğretmen yetiştirmelerine, sorunun farkında olmalarına rağmen, dikkate değer çalışmalar yapmadıkları tespit edilmiştir.

Akbulut (1992), “Ortaokul ve Lise Okul Yöneticilerinin ve Öğretmenlerinin Genel Müzik Eğitime Bakış Açıları” başlıklı yüksek lisans tezinde okul yöneticilerinin ve öğretmenlerinin müzik dersi ile ilgili temel konulardaki anlayış ve yaklaşımları, gösterdikleri ilgi ve tutumlar, aldıkları kararlar, müzikle ilgili ders içi ve ders dışı etkinlikleri nasıl gördüklerini araştırmış ve değerlendirmiştir. Toplamda 150 öğretmen ve idareciden elde edilen bulgulara göre ortaokul, genel lise, meslekî ve teknik liselerde görev yapan yöneticilerin ve öğretmenlerin çok büyük bir bölümünün, genel müzik eğitiminin, bütün okulların programlarında yer alması ve tüm öğrenciler için zorunlu olması gerektiği ve böyle bir eğitimin öğrenciler için çeşitli yönlerden çok yararlı sonuçlar doğuracağı görüşünde birleştikleri görülmüştür.

Öztürk (2006), “İlköğretim Okullarında İkinci kademe Müzik Eğitimi ve Sorunları” adlı yüksek lisans tezinde ilköğretim ikinci kademelerindeki müzik eğitimi ve sorunlarını araştırmış, imkân, süre, öğretim programı, araç-gereç, fiziki yapı, şarkı dağarcığı ve birinci kademe alınan müzik eğitiminden kaynaklanan birtakım sorunların bulunduğunu tespit etmiştir. Mevcut ders saatlerinin öğretim programının amaçlarına ulaşmasına hizmet etmediği, müzik öğretmenlerinin mesleki ve kültürel alanlarda kendilerini geliştirmek için çaba harcamadıkları ve çalgıları etkin şekilde kullanmadıkları, müzik dersleri için gerekli araç ve gerecin okullarda bulunmadığı, müzik derslerinde teknolojik araçların yeterli derecede kullanılmadığı ve sonuç olarak ilköğretim ikinci kademe öğrenim gören öğrencilere, müzik eğitimi ve öğretiminin amacına uygun yapılmadığı tespit edilmiştir.

Uçan (1990), “Ülkemizde Müzik Öğretimine Genel Bir Bakış” adlı bildirisinde ‘Ortaöğretim Kurumlarında Müzik Öğretimi ve Sorunları’ na dikkat çekerek, Türkiye’deki ortaöğretim kurumlarında müzik öğretiminin henüz yeterince yaygın, etkin ve verimli olmadığı, öğrencilerin ortaöğretime ilköğretimden kaynaklanan önemli bir temel müzik eğitimi açığı ile girmekte olduklarını ve bu açığın ortaöğretim düzeyinde eklenenlerle birlikte daha fazla büyüdüğünü ifade etmiştir.

Çelik (1990), “Okul Yöneticilerinin Eğitim Yöneticisi Yetiştirme Politikasına İlişkin Görüşleri” konulu araştırmasına katılanlar arasında, eğitim yöneticisi yetiştirilmesi için

gerekli olan, görev, ders ve kurs değişkenleri arasından en fazla kurs değişkeninin ön plana çıktığı görülmüştür.

Araştırmanın sonucunda öğretim liderliği alanında okul müdürlerinin kendilerinin yeterli görmelerine rağmen öğretmenlerin, okul müdürlerini öğretim liderliği görevlerinde yetersiz kaldıklarını belirtmişlerdir.

Deniz (1997), “İlköğretim Okulu Müdürlerinin Eğitim-Öğretim ve Yönetime İlişkin Yeterliklerinin Sınıf ve Branş Öğretmenleri Tarafından Değerlendirilmesi” konulu araştırmasında, ilköğretim idarecilerinin eğitim- öğretim alanında etkisiz, idari alanda daha etkin olduklarını saptamıştır.

Şahin (2000), “İlköğretim Müdürlerinin Yeterlikleri” konulu çalışmasında, ilköğretim okulu idarecisinin görevinde etkili olabilmesi için sahip olması gereken öğretim liderliği, kişilik özellikleri, iletişim, araştırma, meslek gelişimi, öğrenci işleri, okul işletmeciliği, okul-çevre ilişkileri ve insan kaynaklarının yönetimi gibi yeterlilik alanlarından araştırılmıştır.

Hamzaoğlu (2002), 6–12 yaş grubundaki çocukların gelişiminde müzik eğitiminin rolünü saptamak amacıyla, müzik derslerini okutan sınıf ve müzik öğretmenleriyle görüşmeler yapmıştır. Verilerin toplanmasında belgesel tarama yöntemi kullanılarak ilgili kaynaklara ulaşılmış ve bunun sonucunda görüşler, görüşme yoluyla elde edilmiştir. Elde edilen veriler, betimsel istatistik yöntem ve teknikleri uygulanarak frekans ve yüzde gibi yan dağılımları hesaplanmıştır. Bu görüşmeler sonucunda, öğretmenlerin tamamının müzik eğitiminin 6-12 yaş grubundaki çocukların gelişiminde önemli bir rolü olduğunu kabul ettikleri sonucuna varılmıştır.

Taş (2000), “İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Öğretim Liderliği Rollerini Gerçekleştirme Düzeyleri (Burdur ve Isparta İlleri örneği)” adlı çalışmasında, okul idarecilerinin bir öğretim lideri olarak okulun amaçlarının gerçekleştirilmesinde önemli görevleri olduğu ve bunlara öncelik vermeleri beklendiği ortaya çıkmıştır. Araştırmanın bulgularına göre, okul yöneticisi öğretim liderliği rollerinden kaynaklanan, yeni göreve

başlayan öğretmenlerin yetişmesi, öğrencilerin fiziksel ve sosyal gelişmesi için ortam ve imkân hazırlamayı çoğu zaman gerçekleştirmektedirler.

Arslan ve Baytekin (2004), “İlköğretim Okulu Müdürleri için Okul Liderliği Standartlarının Araştırılması” konulu araştırmasında okul müdürleri, kendilerini eğitim lideri olarak yeterli görürken öğretmenlerin okul müdürlerini eğitim liderliğinde yetersiz gördüklerini sonucuna varılmıştır.

Akgün (2006), müzik öğretmenlerinin okullardaki ders imkânları ne derecede olduğunun göstermek amacıyla yapılan çalışmada, Ankara’da 135 müzik öğretmenine anket uygulamıştır. Müzik öğretmenlerinin çalıştığı okulların hiçbirinde müzik laboratuvarı olmadığı ve müzik araç –gereçlerinin yetersiz olduğu saptanmıştır.

Kulah (2007), “ İlköğretim İkinci Kademedeki Müzik Dersi Yaklaşımlarının Analizi (Erzurum ili örneği)” adlı araştırmasında, müzik öğretmenlerinin görüşlerine göre; müzik derslerinin verimli işlenebilmesi için ders araç-gereçlerine, müzik dersliğine ve dersliklerde piyanoya ihtiyaç olduğu, teknolojik imkânlardan yararlanılması gerektiği, öğrencilerin müzik derslerine katılımlarının diğer derslerdeki başarılarına olumlu yansıdığı sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca okul yöneticilerinin, okuldaki müzik çalışmalarına ilgisiz ve gerekli materyalleri sağlamada yetersiz olduğu, müzik dersine ilişkin tutumlarının olumsuz olduğu, müzik dersi saatinin yetersiz olduğu sonuçlarına ulaşmıştır.

Tanyeli (2007), “ İlköğretim Okullarında Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Müzik Derslerinde Karşılaştıkları Sorunlar ve Nedenlerine İlişkin Görüşleri” konulu araştırmasında, Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde görev yapan 121 müzik öğretmenine anket uygulamıştır. Araştırmanın sonucunda; müzik öğretmeninin ders müfredatını ve ders etkinliklerinin uygulamada, ölçme ve değerlendirme aşamasında çeşitli sorunlarla karşılaştığı görülmüştür. Bu sorunların başında müzik dersi saatinin yetersizliği, okulda müzik araç-gereçlerinin eksikliği, sınıfların kalabalık ve yetersiz olması, müzik dersi kitaplarının hedeflere ulaşmada uzak olması, müzik laboratuvarının olmaması gibi faktörlerin geldiği tespit edilmiştir.

1.8.2. Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar

Davis (2011), yayınladığı “What Middle School Students Need From Their General Music Class - Ortaokul Öğrencileri Genel Müzik Sınıflarında Neye İhtiyaç Duyarlar ” adlı makalesinde ortaokuldaki müzik sınıflarının birçok olanak ve zorluğu aynı anda barındırdığını, bu sınıflarda öğrencilerin ilerideki yetişkin hayatlarında yaşayacak oldukları topluma transfer edebilecekleri değerli öğrenme etkinlikleriyle ilgili hazırlıklar yapıldığını belirtmektedir. Makalede aynı zamanda müzik yaparken sahip oldukları çeşitli deneyimler, dinleyecekleri müzik türleri ve birlikte müzik yaparken oluşturdukları sosyal bağlantılar tartışılmaktadır.

Wood (1990), orta ölçekli bir üniversitede ana dalı müzik ve müzik eğitimi olan öğrencilerle ilgili yaptığı karşılaştırmalı bir çalışmada, kampüsteki diğer grup öğrencilere (kimya, biyoloji, İngilizce, matematik dalları da dahil) oranla branşı müzik ve müzik eğitimi olan öğrencilerin daha yüksek bir okuma puanına sahip olduklarını ortaya koymuştur. Müzik öğrencilerinin İngilizce okuma sınavındaki üstün başarıları şaşırtıcı görüldüğünü fakat müzik çalışmalarının sürecinin öğrencilere sembollerini yakından incelemeyi ve o sembollerini anlama dönüştürmeyi öğrettiğini vurgulamıştır.

“Last (1966), Almanya’da gıda maddeleri, makine ve tekstil endüstrisi alanlarında üretimde bulunan işyerlerinde, fon müziğinin çalışan insanlar üzerinde etkisini araştırmıştır. Fon müziği olarak, 1962 ve 1963 yılının en sevilen hafif müzik şarkıları ve dans parçaları kullanılmıştır. Bu parçalar teyp ile çalınmış ve çalışan işçilere dinletilmiştir. Bulgular, müziğin iş yerinde; hata payı, rahatsızlık, üretim yönetimi gibi konularda herhangi bir olumsuz etkide bulunmadığını, aksine, ruhsal yorgunluğu azalttığını, çalışma ortamında zevk ve neşe yarattığını, ayrıca çalışanların birbiriyle konuşmalarını azalttığını ortaya koymuştur “ (Akt: Bilkan, 1998).

Hallinger (1983) tarafından yapılan araştırmada, ilkökul müdürlerinin öğretimsel liderlik davranışlarında, örgütsel ve bireysel değişkenlerin etkileri incelenmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre; müdürlerin eğitim programı ve öğretim yönetimine ilgi

dereceleri literatürdeki beklentilerden yüksek olduğu görölmüştür. Müdürlerin öğretimi denetleme ve değerlendirme görevlerini uygulama düzeyleri daha önceki araştırmalarda belirlenen seviyeden yüksek olmuştur. Müdürlerin öğrencilerle az iletişim kurdukları, okul zamanının etkili kullanılmasında ise çalışmalar yaptıkları görölmüştür.

II. BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Eğitim

“Eğitim; bilim, teknik ve sanatın her üçünü de kapsayan bir içerikle düzenlenerek, bireyleri ve toplumları biçimlendirme, yönlendirme, değiştirme ve geliştirmede en etkili süreç niteliği kazanır. Böyle bir eğitim, bireyi biyopsişik, toplumsal ve kültürel boyutlarıyla, bedensel eğitimle bedensel (fiziki), bilişsel (zihni), duyuşsal (hissi) ve devinişsel (hareketli), davranış yapılarıyla dengeli birer bütün olarak en uygun ve en ileri düzeyde yetiştirmeyi amaçlar” (Uçan, 2005: 28)

Bireyler dünyaya sahip oldukları birçok yetenek ve ihtiyaçlarıyla gelirler. Birey, bu ihtiyaçlarını giderebilmek ve yeteneklerini geliştirip kullanabilmek için hayat boyu devam eden bir yetiştirme ve yetiştirilme süreci içine girer. Anne karnından başlayarak hayat boyu devam eden bu yetişme ve yetiştirilme sürecine eğitim denir (Ergün, 1999:1). “Eğitim fiziksel uyarımlar sonucu, beyinde istendik biyo-kimyasal değişiklikler oluşturma sürecidir” (Sönmez, 2001: 2).

Bu tanımları incelediğimiz zaman eğitimin, bireyin ilk olarak anne ve babasıyla başlayarak daha sonra çevresel iletişimde bulunduğu herkesle plansız şekilde eğitildiği, ardından planlı eğitim olan okul sürecinden oluşan istendik davranış şekli diyebiliriz.

İlkokul, ortaokul ve lise öğrenimi (4+4+4) sistemi 2012 yılından itibaren, bireyin hayatının en önemli ve en temel eğitim sürecini oluşturmasından dolayı dünyada olduğu kadar ülkemizde de gerekliliği kavranmış ve Anayasamızın 42. maddesinde garanti altına alınmış ve eğitimin bu kademesi istisnasız herkese zorunlu ve parasız olduğu vurgulanarak, bunun sağlanmasının da devletin görevi olduğu vurgulanmıştır.

Ülkemizde 1973 yılında kabul edilen 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 23. maddesine göre temel eğitimin amacı özetle şöyledir. “Her çocuğa iyi bir vatandaş olmak için gerekli temel bilgi, beceri, davranış ve alışkanlıkları kazandırmak, milli

ahlaki değerleri öğreterek onları ilgi, eğilim ve yetenekleri yönünde yetiştirerek, yaşama ve üst eğitime hazırlamaktır.”

2.2. Müzik ve İnsan

“Müzik malzemesi, insan doğmadan milyonlarca yıl önce hazırđı. Çünkü doğa, sonsuz bir “sesli malzeme”dir. Gök gürültüsü, yer kayması, yer sarsıntısı, suyun akışı ve çalkantısı, havanın dar boğazlardaki hareketi gibi olaylar, doğadaki sayısız sesler ve titreşimlerden bir bölümünü oluşturur” (Gümüştekin, 2000).

Amerika Birleşik Devletleri Ulusal Havacılık ve Uzay Dairesi (NASA) ‘nın son yıllarda yaptığı çalışmalardan biride gezegenlerin kendine özgü hareket seslerinin bulunduğu ve evrenin bilinenin aksine sesli olduğunun saptanmasıdır (www.nasa.gov).

“İlk insanlar gök gürültüsünde doğaüstü güçlerin simgesini, fırtınanın uğultusunda kötü ruhların sesini, denizin sakin görüntüsünde ya da patlamasında tanrıların iyiliğini ya da öfkesini buluyorlardı. Böylece, insanlığın başlangıcında din ve müzik birbirine karıştı. Giderek müzik, ninni ya da matem şarkısında olsun veya büyüyle karışmış bir törende olsun, ilkel insanın, bütün gereksinmelerine cevap verecek biçimde ve her alanda varlığına sıkıca girdi. Günümüze ulaşan bilgiler ile kapalı toplumların yaşamları incelendiğinde ilk insanın, hançeresinden kuş seslerine benzer tiz sesler, vahşi hayvan homurtuları gibi pes sesler çıkardığı ve bunları doğa karşısında güçlü olmak için kullandığı varsayılmaktadır. Müziğin doğasında olan ses, böylece kullanılır hale gelmiş olmaktadır. Ritim ise, gelişmeye başlayan insanın, kutsal güçlere karşı kendini affettirme isteklerini açığa vurduğu ve doğa karşısında, kazanım coşkularını simgeleyen törenlerde ortaya çıkmaya başlamıştır” (Gümüştekin, 2000).

Müzik, duygu, düşünce, izlenim ve tasarımları ve başka gerçeklerin de katkısıyla belli durum, olgu ve olayları, belli bir amaç ve yöntemle, belirli bir güzellik anlayışına göre birleştirerek, biçimlendirilmiş seslerle işleyip, anlatan estetik bir bütündür. Herkesin anlayabildiği ve anlayabileceği yegâne dildir (Uçan, 1994).

“Yunan alfabesinde m-o-u-s-a harfleriyle yazılan ve “mûsa” diye okunan “peri” anlamındaki kelimenin sonuna gelen -ike veya -ika takısı, o kelimeye “konuşulan dil” anlamını kazandırır: elenika (Yunanca), turkika (Türkçe), italika (İtalyanca) örneklerinde olduğu gibi. Mûsa’ya eklenen -ike takısı, peri kelimesine de “perilerin konuştuğu dil” anlamını verir (Yunancası ‘ta mûsiké). Mûsikîye daha sonraları toplumumuzda -İslâmî terimle- “meleklerin dili” denmiştir” (Tanrıkorur, 1998).

“Müziğin insan yaşamındaki yeri ve önemini en çarpıcı biçimde ifade eden Ulu Önder Atatürk olmuştur. Atatürk, 14 Ekim 1925’de İzmir Kız İlköğretmen Okulu’nda öğrencilerle görüşürken, “Hayatta mûsikî lâzım mıdır?” şeklindeki bir soruya şöyle cevap vermiştir:

“Hayatta mûsikî lâzım değildir, çünkü hayat mûsikîdir. Mûsikî ile ilgisi olmayan varlıklar insan değildir. Eğer söz konusu olan insan hayatı ise müzik, kesinlikle vardır. Mûsikî, hayatın neşesi, rûhu, sevinci ve her şeyidir”(Uçan, 1996).

2.3. Müziğin İnsan Yaşamındaki İşlevleri

Uçan (1996), İnsan yaşamının vazgeçilmez parçası olan müziği, yaşamın kendisi olan insan ve çevre etkileşimi gibi karmaşık ve çok yönlü olarak insan yaşamındaki işlevini sürdürdüğünü belirtmiştir. İnsanın bireysel, toplumsal, eğitimsel, kültürel ve ekonomik yaşantısında çeşitli görevler üstlenen müzik, bu işlevleriyle bireye çeşitli katkılar ve yararlar sağladığını ifade etmiştir. Müziğin bu işlevlerini 5 ana başlık altında toplamaktadır.

2.3.1. Müziğin Bireysel İşlevleri

Çevikoğlu (2004), bireyin kendine özgü, dengeli ve sağlıklı kişilik gelişiminde müziğin önemli rolü olduğunu belirtmiştir. Bu sayede birey, gerekli davranış değişikliklerini kazanarak yetkinlik ve yeterlilik düzeyine erişmek istediğini ifade etmiştir.

Bireyin iyi bir müzik eğitimi alması ve bu eğitimin sonuçlarını çevresiyle paylaşması, onun ait olduğu toplumda saygı görmesine ve kendisine karşı olumlu yönde tutum geliştirilmesine neden olur.

2.3.2. Müziğin Toplumsal İşlevleri

Çevikoğlu (2004)' na göre müzik, toplumla ve farklı toplumlarla iletişim, paylaşma, kaynaşma ve dayanışmayı sağlayarak bireyler arasındaki etkileşimleri ve ilişkileri olumlu yönde düzenler.

2.3.3. Müziğin Kültürel İşlevleri

“Müzik, hem bireysel hem de toplumsal kültürü ve kültürel özellikleri oluşturur, geliştirir, çeşitlendirir, zenginleştirir. Ayrıca kültürel unsurların paylaşılması, korunması ve kuşaktan kuşağa aktarılmasında önemli rol oynar. Bu arada çeşitli kültürler arası ilişkileri (gerek birey ve gerekse de toplumsal açıdan) geliştirir, pekiştirir, güçlendirir, çeşitlendirir ve zenginleştirir. Kültürel kimliğin ve kişiliğin oluşmasında, korunma ve geliştirilmesinde müziğin işlevi yadsınamaz. Müzik bir kültür ögesidir, kültürün öbür öğeleriyle etkileşir. Müzik bir dildir. Farklı yörelerden, farklı bölgelerden, farklı ülkelerden, farklı kıtalardan; farklı kesimlerden, farklı topluluklardan, farklı toplumlardan, farklı uluslardan; kısacası, farklı kültürlerden farklı insanların ve insan kümelerinin buluşabildiği, birleşebildiği, anlaşabildiği biricik dildir. Bu dilin adı “müzikçe” dir. Müzikçe diller üstü bir dildir, bir “üst dil” dir. Müzik bir kültür ögesi olarak, içinde oluşup biçimlendiği kültürün özelliklerini taşır” (Uçan, 1996).

2.3.4. Müziğin Ekonomik İşlevleri

Toplumların ve kişilerin bireysel müzik ihtiyaçlarının karşılanması, çeşitli ekonomik etkinliklerin doğmasına neden olmaktadır. Ekonominin tüm evrelerinde bu etkinlik belirgin bir şekilde görülmektedir.

Uçan (1996), müziğin ekonomik işlevlerinden bahsederken üretim, dağıtım ve tüketim aşamalarından bahsedilmesinin yeterli olacağını ifade etmiştir.

Uçan (1996)'a göre müziğin ekonomik işlevleri: Üretim alanı, Dağıtım alanı, Tüketim alanı olmak üzere üç süreç içerisinde gerçekleştirilmekte bu süreçlerden üretim, müzik

yapıtlarının üretildiği süreçteki maliyeti, harcamalarını içermektedir. Dağıtım sürecinde müzik yapıtlarının veya ürünlerin dağıtılması aşamasındaki ekonomik işlemlerin varlığını gösterirken, tüketim süreci de tüketiciye ulaşan ürünün alınması ile oluşan ekonomik işlevleri içermektedir. Müziğin tüketim ihtiyacından doğan bu ekonomik işlevleri, müzikte sanatın, estetiğin ve kalitenin yok olmasına neden olmaktadır. Bu da, müziğin ekonomik işlevinin diğer işlevlerinin önüne geçerek toplumsal sorunlara sebep olmaktadır.

2.3.5. Müziğin Eğitimsel İşlevleri

Konumuz itibariyle en önemli işlevi olarak nitelendirebileceğimiz eğitim işlevinin önemi gerek toplumsal, gerek ekonomik, gerek bireysel, gerekse kültürel olsun diğer işlevlerin eğitime bağlı olmasıdır.

Müziğin eğitimsel işlevi, bireysel, toplumsal, kültürel ve ekonomik işlevlerin en verimli şekilde yararlı olabilmesi için düzenlenen müziksel öğrenme – öğretme etkinliklerini içermektedir. “Eğitim, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istedik değişme meydana getirme sürecidir” (Ertürk, 1972).

“Bu süreçten geçen insanın (bireyin), geçmeyen insandan daha etkili ve verimli, daha dengeli ve doyumlu, daha başarılı ve mutlu olması beklenir. Müzik, özü itibariyle eğitsel bir nitelik taşımaktadır” (Uçan, 1996).

Türk Müziği'nin büyük bestekârı Hammâmîzâde İsmâîl Dede-Efendi (1778 - 1846)' ye göre müzik, insan maneviyatına ve ahlakına katkıları olan ilahi bir ilimdir. “Mûsikî, ahlâk-ı beşeri tasfiye eden bir ilm-i şerîftir (Müzik, insan ahlâkını arındıran kutsal bir ilimdir).”

Uçan (1996) müziğin eğitimsel işlevini dört başlıkta incelemiştir

2.3.5.1. Eğitim boyutu olma

Müziğin özündeki eğitsel nitelik, müziğin eğitsel amaçlara hizmet etmesi ve eğitsel gereksinimleri karşılamada veya gidermede işe yaraması onu çok eski çağlardan bu yana eğitimin bir boyutu haline getirmiştir.

“Müziğin insan (birey, toplum) yaşamındaki çeşitli, çok yönlü ve karmaşık işlevleri, eğitime giderek daha çok belirginleşen ve büyüyen bir müziksel içerik, nitelik, genişlik ve kapsam kazandırmaktadır” (Uçan, 1996).

2.3.5.2. Eğitim aracı olma

“Müziğin eğitim aracı olma işlevi, esas olarak, eğitimde-öğretimde müziğin gücünden, etkisinden ve katkısından yararlanma; dersler, üniteler, konular işlenirken bunlar ve kişiler arasında müzikle bağlantı sağlama ve belirli sonuçlara ulaşmak için müziği kullanma ilkesine dayanır” (Uçan, 1996).

2.3.5.3. Eğitim yöntemi olma

Müziğin eğitim yöntemi olma işlevi, esas olarak, eğitimde-öğretimde bir dersi, üniteyi, bir konuyu öğrenmek/öğretmek ya da işlemek için bilinçli olarak seçilen ve izlenen müziksel yol olarak kendini belli eder.

“Müzik yoluyla eğitim kavram (kuram) ve uygulamaları, temelde, müziğin amaca/sonuca ulaşmayı/erişmeyi sağlayıcı, destekleyici ve kolaylaştırıcı bir eğitim/öğretim yöntemi olmasından kaynaklanır. Müziğin bir eğitim/öğretim yöntemi olarak seçilmesi ve izlenmesi, tüm dünyada giderek artan bir hızla yaygınlaşmaktadır. Öbür birçok ülkede olduğu gibi Türkiye’de de bu yönde umut ve cesaret verici değişme ve gelişmeler gözlenmektedir. Nitekim, ana dil = Türkçe, yabancı dil, oyun, dans, beden eğitimi, jimnastik vb. derslerde müzik verimli bir eğitim-öğretim yöntemi olarak seçilip izlenmektedir” (Uçan, 1996).

2.3.5.4. Eğitim alanı olma

Müziğin eğitim alanı olma işlevi, esas olarak eğitimde-öğretimde müziğin kendine özgü bir konu veya çalışma çevresi olma özelliğine dayanır. Bu özellik eğitimin türüne ve düzeyine göre müziğe ders, kol, dal, bölüm, okul, yüksekokul, fakülte ve enstitü biçiminde eğitimsel ve/veya eğit kurumsal bir yapı ve işleyiş niteliği kazandırır (Uçan, 1996).

2.4. Müzik Eğitimi

Uçan (2005), müzik eğitimini “Bireye, kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma”, “bireyin müziksel davranışında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli değişiklikler oluşturma” ya da “bireyin müziksel davranışını kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak değiştirme ve geliştirme” olarak tanımlamıştır.

Müzik dersi Cumhuriyetin ilk yıllarından bu yana zorunlu ders olarak programlarda yer almıştır. 1997 yılında zorunlu eğitimin 8 yıla çıkmasıyla İlkokul ve Ortaokul müzik dersi içeriğine bütünlük kazandırılmış olup, 2012 yılında zorunlu eğitimin 12 yıla çıkmasıyla bu bütünlüğe liselerinde eklenmesiyle okullardaki müzik eğitiminin 12 yıla çıkmasına neden olmuştur.

Günümüzde İlköğretim (İlkokul ve Ortaokul) müzik dersi öğretim programı, genel müzik eğitimi içerisinde yer alan ve farklı yöntem ve tekniklerle bireylerin her yönden dengeli, tutarlı ve sağlıklı olarak yetişmelerini sağlamaya yönelik bir anlayış ve içerikle düzenlenmiştir. Dolayısıyla program; 1968, 1984 ve 1994 yılı müzik dersi öğretim programı içerik ve yaklaşımları da göz önünde bulundurularak hazırlanmış ve M.E.B. İlköğretim Genel Müdürlüğüne teşkil edilen Müzik Özel İhtisas Komisyonu tarafından 29.05.2007 tarihinde geliştirilmiştir (meb.gov.tr).

2.4.1. Ortaokul Müzik Eğitimi

2013-2014 Öğretim Yılından İtibaren Ortaokullarda (5.6.7.8. Sınıflar) zorunlu müzik dersi, haftada 1 ders saati (40 dakika) olarak işlenmektedir (Tablo 5).

2.4.1.1. 5. Sınıf Müzik Eğitimi

Ortaokullarda 5. Sınıf müzik dersi içeriği Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. 5. Sınıf Müzik Dersi İçeriği

KONULAR	ARAÇ-GEREÇ ve MATERYALLER	YÖNTEM ve TEKNİKLER	ÖLÇME ve DEĞERLENDİRME
İstiklal Marşı	İstiklal marşı nota ve ses kaydı. Bilgisayar. Piyano.	Anlatım, söyleme ve çalma. Uygulama.	Öz Değerlendirme. Gözlem.
Ses nasıl oluşur?	Sesin oluşumunu açıklayan kaynak kitaplar, Bilgisayar. Deney Malzemeleri.	Anlatım, Soru-Cevap, Söyleme, Uygulama.	Açık uçlu sorular, Çoktan seçmeli sorular, Kısa yanıtli maddeler, Doğru/Yanlış maddeleri.
Müzikte yeni sesler, yeni notalar öğreniyorum.	Nota ve İşaret Kartları. Ritim çalgıları. Blokflüt. Melodika.	Anlatım, Soru-Cevap, Söyleme, Uygulama.	Açık uçlu sorular, Çoktan seçmeli sorular, Kısa yanıtli maddeler, Doğru/Yanlış maddeleri.
Atatürk ve Müzik	Atatürk ve Müzik konulu kaynaklar.	Anlatım, Soru-cevap, Söyleme, Uygulama.	Açık uçlu sorular, Çoktan seçmeli sorular, Kısa yanıtli maddeler, Doğru/Yanlış maddeleri.

Ezgiler Çalıyorum.	Blokflüt, Melodika.	Anlatım, Soru-Cevap, Gösteri, Uygulama.	Öz değerlendirme, Proje ve performans görevi, Gözlem, Açık uçlu sorular.
Farklı ritimler, farklı ezgiler.	Blokflüt, Melodika, Ritim çalgıları.	Anlatım, Soru-Cevap, Gösteri, Uygulama.	Öz Değerlendirme, Gözlem, Mülakat, Açık Uçlu Sorular, Performans görevi.
Müzikte Hız ve Gürlük	CD, Bilgisayar, Metronom	Soru-Cevap, Canlandırma	Öz Değerlendirme, Akran Değerlendirme, Gözlem, Mülakat, Proje ve Performans görevi, Öğrenci ürün dosyası.
Ritim oluşturalım.	Basit ritim çalgıları.	Anlatım, Soru- Cevap, Taklit etme.	Öz Değerlendirme, Gözlem, Mülakat, Açık Uçlu Sorular.
Farklı müziklerin türlerini tanıyalım.	Farklı tür müziklere örnekler. Bilgisayar	Anlatım, Soru-Cevap, Uygulama.	Açık uçlu sorular, Çoktan seçmeli sorular, Kısa yanıtli maddeler, Doğru/Yanlış maddeleri.
Belirli Gün ve Haftalar ile ilgili çalışmalar.	Bilgisayar, Blokflüt, Melodika. Belirli günlerle ilgili şarkılar.	Anlatım, Soru-Cevap, Söyleme, Uygulama.	Öz Değerlendirme, Gözlem, Mülakat, Açık Uçlu Sorular.
Ezgiler Yazıyorum.	Basit Ritim Çalgıları, Blokflüt, Melodika.	Soru-Cevap, Uygulama, Sunum.	Öz Değerlendirme, Gözlem, Mülakat, Performans Görevi.
Şarkılarda Bölümler.	Basit Ritim Çalgıları, Blokflüt, Melodika.	Anlatım, Soru-Cevap, Uygulama,	Öz Değerlendirme, Gözlem, Mülakat, Açık Uçlu Sorular.

Müzik Arşivi Oluşturalım.	Bilgisayar, Blokflüt, Melodika.	Soru-Cevap, Uygulama, Sunum.	Öz Değerlendirme, Akran Değerlendirme, Gözlem, Mülakat, Proje ve Performans görevi, Öğrenci ürün dosyası.
---------------------------	---------------------------------	------------------------------	---

(meb.gov.tr)

2.4.1.2. 6. Sınıf Müzik Eğitimi

Ortaokullarda 6. Sınıf müzik dersi içeriği Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. 6. Sınıf Müzik Dersi İçeriği

KONULAR	ARAÇ-GEREÇ ve MATERYALLER	YÖNTEM ve TEKNİKLER	ÖLÇME ve DEĞERLENDİRME
İstiklal Marşı	İstiklal Marşımıza ait görsel materyaller.	Drama, tartışma, Soru-Cevap, gösterme- yaptırma.	Öz Değerlendirme. Gözlem. Mülakat.
Müziğin Dili	Blokflüt Melodika	Fonomimi, yansılama, söyleme, çalma, yaratma, üretme.	Açık uçlu sorular, Çoktan seçmeli sorular, Kısa yanıtli maddeler, Doğru/Yanlış maddeleri.
On Altılık Notalar.	Nota ve İşaret Kartları. Ritim çalgıları. Blokflüt. Melodika.	Devinme Ritimleme Yapma Üretme	Açık uçlu sorular, Çoktan seçmeli sorular, Kısa yanıtli maddeler, Doğru/Yanlış maddeleri.

Atatürk ve Müzik	Atatürk ve Müzik konulu kaynaklar.	Beyin Fırtınası, söyleme-çalma, anlatım.	Açık uçlu sorular, Çoktan seçmeli sorular, Kısa yanıtli maddeler, Doğru/Yanlış maddeleri.
Müzikte Hece Bağı	Blokflüt, Melodika.	Gösterip-yaptırma, devinme- ritimleme, yapma yaratma.	Öz değerlendirme, Proje ve performans görevi, Gözlem, Açık uçlu sorular.
Müzikte Çokseslilik	Basit kanon ezgileri, notaları.	Gösterip-yaptırma, Tasarlama, gerçekleştirme.	Öz Değerlendirme, Gözlem, Mülakat, Açık Uçlu Sorular.
Yurdumuzdaki Müzik Türleri	Bilgisayar, Bağlama, Blokflüt, Melodika	Anlatma, çalma-söyleme, uygulama, yaratma.	Öz Değerlendirme, Gözlem, Mülakat, Açık Uçlu Sorular.
Müzik ve Dans	Blokflüt Melodika	Yapma, yaşatma, keşfetme, soru- cevap, yaratıcı drama.	Öz Değerlendirme, Gözlem, Mülakat.
Benim Eserim.	Blokflüt, Melodika, Ritim çalgıları.	Devinme ritimleme Yapma, üretme, Söyleme-çalma	Öz Değerlendirme, Akran Değerlendirme, Gözlem, Proje ve Performans görevi, Öğrenci ürün dosyası.
Ritim Kalıbı ile Eşlik	Ritim Çalgıları	Devinme-ritimleme Yaratma-üretme	Öz Değerlendirme, Gözlem, Mülakat, Açık Uçlu Sorular.
Uzatma Bağı ve Çoğaltma Noktası	Bilgisayar, Ritim çalgıları, blokflüt, melodika.	Devinme-ritimleme Söyleme-çalma Gösterme- yaptırma.	Öz Değerlendirme, Gözlem, Mülakat, Açık Uçlu Sorular.

Sesim Nasıl Oluşur.	Alt kısmı kesilmiş plastik şişe, 2 balon, bant, mum. Solunum sistemi maketi.	Soru-cevap, Anlatma, Gösteri, Deney, Tartışma.	Öz Değerlendirme, Gözlem, Mülakat, Açık Uçlu Sorular.
6/8'lik Şarkılarla Dans Edelim.	Bilgisayar, Blokflüt, Melodika.	Gösterip yaptırma, çalma, söyleme. Drama.	Öz Değerlendirme, Akran Değerlendirme, Gözlem, Mülakat, Açık Uçlu Sorular.
Büyüyorum.	Bilgisayar, Gırtlak ve Ses teli Resimleri. Solunum Sistemi maketi.	Anlatım, Keşfetme, Örneklendirme, Soru- Cevap.	Öz Değerlendirme, Akran Değerlendirme, Gözlem, Mülakat, Açık Uçlu Sorular.
5/8'lik Şarkılar	Blokflüt , Melodika, ritim çalgıları.	Devinme ritimleme Yapma, üretme, Doğaçlama.	Öz Değerlendirme, Gözlem, Mülakat, Açık Uçlu Sorular, Eşleştirme Maddeleri.
Marşlarımız.	Marş notaları, Bilgisayar, Blokflüt, melodika.	Öyküleme Söyleme-çalma, araştırma inceleme.	Öz Değerlendirme, Gözlem, Mülakat.
Benim Eserim.	Blokflüt, Melodika, Ritim çalgıları.	Devinme ritimleme Yapma, üretme, Söyleme-çalma.	Öz Değerlendirme, Akran Değerlendirme, Gözlem, Mülakat, Proje ve Performans görevi, Öğrenci ürün dosyası.
Kendi Ezgimi Oluşturuyorum.	Blokflüt, Melodika, Ritim çalgıları.	Devinme ritimleme Yapma, üretme, Söyleme-çalma.	Öz Değerlendirme, Akran Değerlendirme, Gözlem, Mülakat, Proje ve Performans görevi, Öğrenci ürün dosyası.

(meb.gov.tr)

2.4.1.3. 7. Sınıf Müzik Eğitimi

Ortaokullarda 7. Sınıf müzik dersi içeriği Tablo 3’de gösterilmiştir.

Tablo 3. 7. Sınıf Müzik Dersi İçeriği

KONULAR	ARAÇ-GEREÇ ve MATERYALLER	YÖNTEM ve TEKNİKLER	ÖLÇME ve DEĞERLENDİRME
İstiklal Marşını anlamına uygun Söylemek.	İstiklal Marşımıza ait görsel materyaller. Marşın notası	Drama, tartışma, Soru-Cevap, gösterme- yaptırma.	Öz Değerlendirme. Gözlem. Mülakat.
Müziği Öğreniyorum.	Org Blokflüt Melodika Müzik Terimleri kartları.	Gösterip-yaptırma.	Açık uçlu sorular, Çoktan seçmeli sorular, Kısa yanıtli maddeler, Doğru/Yanlış maddeleri.
Müziği Çözümlüyorum.	Konser görüntüleri. Bilgisayar. İşaret kartları.	Araştırma Soru-cevap	Açık uçlu sorular, Çoktan seçmeli sorular, Kısa yanıtli maddeler, Doğru/Yanlış maddeleri.
Atamı Dinliyorum.	Atatürk’ü konu alan eserler. Bilgisayar.	Paylaşma, tasarlama, gerçekleştirme.	Açık uçlu sorular, Çoktan seçmeli sorular, Kısa yanıtli maddeler, Doğru/Yanlış maddeleri.
Atatürk’ün Türk Müziğine verdiği önem.	Atatürk’ün sanatla ilgili sözlerinin yazılı olduğu kartonlar. Bilgisayar.	Araştırma Uygulama.	Öz değerlendirme, Proje ve performans görevi, Gözlem, Açık uçlu sorular.

Benim Ritim Kalıbım.	Ritim çalgıları ve kartları.	Yaratma – Üretme.	Öz Değerlendirme, Gözlem, Mülakat, Açık Uçlu Sorular.
Çalgı Toplulukları.	Farklı çalgılara ait resim, maket ve ses kayıtları. Bilgisayar.	Soru- Cevap, Oyunlaştırma.	Öz Değerlendirme, Gözlem, Mülakat, Açık Uçlu Sorular.
İnsan Ses Gruplarını Öğreniyorum.	Korolara ait görüntü ve ses kayıtları. Bilgisayar.	Anlatım, Soru-cevap, Uygulama.	Öz Değerlendirme, Gözlem, Mülakat.
Müzikte Çok Seslilik.	Ritim çalgıları, basit çok sesli eser örnekleri , Blokflüt, melodika.	Anlatım, Soru-cevap, Uygulama	Öz Değerlendirme, Akran Değerlendirme, Gözlem, Mülakat, Proje ve Performans görevi, Öğrenci ürün dosyası.
Müzikte Dizi kavramı ve Makamlar	Ton ve dizilere ait eser örnekleri. Bilgisayar, Blokflüt.	Soru- cevap, Oyunlaştırma	Öz Değerlendirme, Gözlem, Mülakat, Açık Uçlu Sorular.
Gösteri Zamanı.	Blokflüt, Melodika, Ritim çalgıları. Bilgisayar.	Sunma, işbirliği yapma.	Öz Değerlendirme, Gözlem, Mülakat, Açık Uçlu Sorular.
Müzikte Dizileri Öğreniyorum.	“Uzun ince bir yoldayım” “Kırlara Doğru” şarkıları, Bağlama, Blokflüt.	Soru- cevap, Oyunlaştırma.	Öz Değerlendirme, Gözlem, Mülakat, Açık Uçlu Sorular.
Müziği Yaşıyorum.	Değişik türdeki eserler. Bilgisayar, Çeşitli duyguları anlatan resimler. Ritim çalgıları.	Öyküleme Paylaşma.	Öz Değerlendirme, Akran Değerlendirme, Gözlem, Açık Uçlu Sorular.
Dünyanın Müzik Renkleri.	Bilgisayar. Uluslararası müzik örnekleri.	Anlatım, soru- cevap, araştırma.	Öz Değerlendirme, Akran Değerlendirme, Gözlem, Mülakat, Açık Uçlu Sorular.

Türkülerimizin Yaşanmış Öyküleri.	Bilgisayar, Bağlama, Kaynak Kitaplar. Çeşitli Kostümler.	Rol Yapma, Drama, Keşfetme, Yaşatma. Araştırma.	Öz Değerlendirme, Gözlem, Mülakat, Açık Uçlu Sorular, Eşleştirme Maddeleri.
Atatürk'ün Türk Müziğine Verdiği Önem.	Atatürk'ün sanatla ilgili sözlerinin yazılı olduğu kartonlar. Bilgisayar.	Araştırma, Uygulama.	Öz Değerlendirme, Gözlem, Mülakat.
Kendi Ezgimi Oluşturuyorum	Blokflüt, Melodika, Ritim Çalgıları.	Yaratma, Üretme, Sunma.	Öz Değerlendirme, Akran Değerlendirme, Gözlem, Mülakat, Proje ve Performans görevi, Öğrenci ürün dosyası.
Gösteri Zamanı	Blokflüt, Melodika, Ritim çalgıları. Bilgisayar.	Sunma, İşbirliği yapma.	Öz Değerlendirme, Akran Değerlendirme, Gözlem, Mülakat, Proje ve Performans görevi, Öğrenci ürün dosyası.

(meb.gov.tr)

2.4.1.4. 8. Sınıf Müzik Eğitimi

Ortaokullarda 8. Sınıf müzik dersi içeriği Tablo 4'de gösterilmiştir.

Tablo 4. 8. Sınıf Müzik Dersi İçeriği

KONULAR	ARAÇ-GEREÇ ve MATERYALLER	YÖNTEM ve TEKNİKLER	ÖLÇME ve DEĞERLENDİRME
İstiklal Marşını anlamına uygun Söylemek.	İstiklal Marşımıza ait görsel materyaller. Marşın notası.	Drama, tartışma, Soru-Cevap, gösterme- yaptırma.	Öz Değerlendirme. Gözlem. Mülakat.

Çalalım Söyleyelim.	Blokflüt, Melodika, Vurmalı çalgılar.	Söyleme-çalma Drama.	Açık uçlu sorular, Çoktan seçmeli sorular, Kısa yanıtli maddeler, Doğru/Yanlış maddeleri.
9/8'lik aksak ölçü.	Blokflüt, Melodika, Vurmalı çalgılar.	Gösterip- yaptırma. Söyleme-çalma.	Açık uçlu sorular, Çoktan seçmeli sorular, Kısa yanıtli maddeler, Doğru/Yanlış maddeleri.
Ses Değiştirici İşaretler.	Blokflüt, Melodika, Vurmalı çalgılar.	Gösterip- yaptırma. Söyleme-çalma.	Açık uçlu sorular, Çoktan seçmeli sorular, Kısa yanıtli maddeler, Doğru/Yanlış maddeleri.
Marşlarımız.	Marş Notaları.	Araştırma Tasarlama Gerçekleştir-me, Donuk İmge.	Öz değerlendirme, Proje ve performans görevi, Gözlem, Açık uçlu sorular.
Atatürk'üm	Atatürk Fotoğrafları. Karton, Dosya kağıdı, makas, yapıştırıcı.	Drama, Uygulama Anlatım.	Öz Değerlendirme, Gözlem, Mülakat, Açık Uçlu Sorular.
Müzikte Diziler ve Makamlar.	Makam ve dizilere örnek eserler. Bilgisayar.	Soru-cevap, Anlatım.	Öz Değerlendirme, Gözlem, Mülakat, Açık Uçlu Sorular.
Senkop (Aksatım)	Blokflüt, Melodika, Vurmalı çalgılar.	Gösterip- yaptırma. Söyleme-çalma.	Öz Değerlendirme, Gözlem, Mülakat.
Ritim Kalıbım.	Ritim çalgıları.	Uygulama	Öz Değerlendirme, Akran Değerlendirme, Gözlem, Mülakat, Proje ve Performans görevi, Öğrenci ürün dosyası.

Benim Ezgim.	Blokflüt Melodika Ritim Çalgıları.	Sunum.	Öz Değerlendirme, Gözlem, Mülakat, Açık Uçlu Sorular.
Sanat ve Müzik	Diğer sanat dalları, sanatçılar ve sanat eserleri ile ilgili kaynaklar.	Araştırma Tasarlama Gerçekleştirme.	Öz Değerlendirme, Gözlem, Mülakat, Açık Uçlu Sorular.
Türkülerimizin Yaşanmış Öyküleri	Bilgisayar Kaynak Kitaplar.	Drama, Söyleme-çalma, Öyküleme.	Öz Değerlendirme, Gözlem, Mülakat, Açık Uçlu Sorular.
Geleneksel Türk Müzikleri.	Geleneksel Türk Müziği örneklerine ait ses kayıtları ve nota.	Söyleme-çalma, Paylaşma.	Öz Değerlendirme, Akran Değerlendirme, Gözlem, Mülakat, Açık Uçlu Sorular.
Kendi Ezgimi Oluşturuyorum.	Çeşitli hikayeler, resimler. Blokflüt, Melodika.	Yaratma-üretme. Sunma.	Öz Değerlendirme, Akran Değerlendirme, Gözlem, Mülakat, Açık Uçlu Sorular.
Müzikte Çok Seslilik.	Ritim çalgıları, Blokflüt, Melodika. Çok sesli eser örnekleri.	Anlatım, Soru-cevap, Uygulama.	Öz Değerlendirme, Gözlem, Mülakat, Açık Uçlu Sorular, Eşleştirme Maddeleri.
Ezgilerimiz.	Türk topluluklarına ait eser örnekleri. Türk topluluklarına ait geleneksel çalgılar.	Araştırma Soru- Cevap.	Öz Değerlendirme, Gözlem, Mülakat.
Uluslararası Müzikler.	Uluslararası müzik türlerine ait eser örnekleri.	Araştırma İşbirliği yapma.	Öz Değerlendirme, Akran Değerlendirme, Gözlem, Mülakat, Proje ve Performans görevi, Öğrenci ürün dosyası.

Benim Ezgim.	Blokflüt Melodika Ritim Çalgıları.	Sunum.	Öz Değerlendirme, Akran Değerlendirme, Gözlem, Mülakat, Proje ve Performans görevi, Öğrenci ürün dosyası.
--------------	--	--------	---

(meb.gov.tr)

Günümüzde İlköğretim (İlkokul-Ortaokul) müzik ve diğer ders saatleri, Temel Eğitim Genel Müdürlüğünün 08/05/2013 tarihli ve 43769797/121.01/886487 sayılı teklif yazısı üzerine Talim Terbiye Kurulu tarafından görüşülerek İlköğretim Kurumları (İlkokul ve Ortaokul) Haftalık Ders Çizelgesinin ortaokul kısmında, 2013-2014 Öğretim Yılından itibaren 5 ve 6'ncı sınıflardan başlamak ve kademeli olarak uygulanmak üzere değişiklik yapılması kararlaştırılmıştır (Tablo 5).

Tablo 5. İlkokul ve Ortaokul Haftalık Ders Çizelgesi

DERSLER		SINIFLAR							
		İlkokul				Ortaokul			
		1	2	3	4	5	6	7	8
ZORUNLU DERSLER	Türkçe	10	10	8	8	6	6	5	5
	Matematik	5	5	5	5	5	5	5	5
	Hayat Bilgisi	4	4	3					
	Fen Bilimleri			3	3	4	4	4	4
	Sosyal Bilgiler				3	3	3	3	
	T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük								2
	Yabancı Dil		2	2	2	3	3	4	4
	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi				2	2	2	2	2
	Görsel Sanatlar	1	1	1	1	1	1	1	1
	Müzik	1	1	1	1	1	1	1	1
	Oyun ve Fizikî Etkinlikler	5	5	5	2				
	Beden Eğitimi ve Spor					2	2	2	2
	Teknoloji ve Tasarım							2	2
	Trafik Güvenliği				1				
	Bilişim Teknolojileri ve Yazılım					2	2		
Rehberlik ve Kariyer Planlama								1	
İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi				2					
ZORUNLU DERS TOPLAMI		26	28	28	30	29	29	29	29
SEÇMELİ DERSLER	Din, Ahlak ve Değerler	Kur'an-ı Kerim (4)				2	2	2	2
		Hız Muhammed'in Hayatı (4)				2	2	2	2
		Temel Dinî Bilgiler (2)				2	2	2	2
	Dil ve Anlatım	Okuma Becerileri (1)				2	2		
		Yazarlık ve Yazma Becerileri (4)				2	2	2	2
		Yaşayan Diller ve Lehçeler (4)				2	2	2	2
	Yabancı Dil	İletişim ve Sunum Becerileri (1)						2	2
		Yabancı Dil (Bakanlar Kurulu Kararı ile Kabul Edilen Diller) (4)				2	2	2	2
		Bilim Uygulamaları (4)				2	2	2	2
	Fen Bilimleri ve Matematik	Matematik Uygulamaları (4)				2	2	2	2
		Çevre ve Bilim (1)						2	2
		Bilişim Teknolojileri ve Yazılım (2)						2	2
	Sanat ve Spor	Görsel Sanatlar (Resim, Geleneksel Sanatlar, Plastik Sanatlar vb.) (4)				2/(4)	2/(4)	2/(4)	2/(4)
		Müzik (4)				2/(4)	2/(4)	2/(4)	2/(4)
		Spor ve Fizikî Etkinlikler (Alanlara Göre Modüller Oluşturulacaktır) (4)				2/(4)	2/(4)	2/(4)	2/(4)
Drama (2)					2	2			
Sosyal Bilimler	Zekâ Oyunları (4)				2	2	2	2	
	Halk Kültürü (1)					2	2		
	Medya Okuryazarlığı (1)						2	2	
	Hukuk ve Adalet (1)					2	2		
	Düşünme Eğitimi (2)						2	2	
Seçilebilecek Ders Saati Sayısı						6	6	6	6
SERBEST ETKİNLİKLER		4	2	2					
TOPLAM DERS		30	30	30	30	35	35	35	35

(meb.gov.tr)

2.5. Müzik Eğitimi Türleri

Uçan (2005), Müzik eğitimini, aralarında belli ortak-temel noktalar bulunmakla birlikte, birbirlerinden oldukça farklı özellikler gösteren, üç ana amaca yönelik olarak düzenlenip, genel, özengen (amatör), mesleki müzik eğitimi adı altında üç ana türe ayırmanın ve bu ayrıma göre incelemenin doğru olduğunu belirtmiştir.

2.5.1. Genel Müzik Eğitimi

Genel müzik eğitimi, iş-meslek, okul, bölüm, kol-dal ve program türü ne olursa olsun, ayırım gözetmeksizin, her düzeyde, her aşamada, her yaşta herkese yönelik olup, sağlıklı ve dengeli bir “insanca yaşam” için gerekli asgari-ortak genel müzik kültürünü kazandırmayı amaçlar. Genel müzik eğitimi herkes için gerekli ve zorunludur ya da zorunlu olmak durumundadır. Genellikle okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lisede müzik öğretmeni tarafından, üniversitelerde ise müzik öğretim elemanları tarafından yürütülür (Uçan, 2005: 31).

2.5.2. Amatör (Özengen) Müzik Eğitimi

“Müziğe ya da müziğin belli dalında özengence (amatörce) ilgili, istekli ve yatkın olanlara yönelik olup, etkin bir müziksel katılım, zevk ve doyum sağlamak ve bunu olabildiğince sürdürüp geliştirmek için gerekli müziksel davranışlar kazandırmayı amaçlar. Özengen müzik eğitimi, herhangi bir düzeyde herkes için zorunlu değildir; tam tersine, ilgi, istek ve yatkınlık ile etkin bir katılım için gerekli fırsat ve olanaklar bağlı olup seçmelidir” (Uçan, 2005: 31-32).

2.5.3. Mesleki Müzik Eğitimi

“Müzik alanının bütünü, bir kolunu ya da dalını, o bütün kol ya da dal ile ilgili bir işi meslek olarak seçen, seçmek isteyen, seçme eğilimi gösteren, seçme olasılığı bulunan ya da öyle görünen, müziğe belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup, dalın, işin ya da mesleğin gerektirdiği müziksel davranışlar ve birikimi kazandırmayı amaçlar. Müzik sanatçılığı eğitimi (bestecilik eğitimi,

seslendiricilik/yorumculuk eğitimi), müzikbilimcilik eğitimi, müzik öğretmenliği (eğitimciliği) eğitimi, müzik teknolojüğü eğitimi, mesleki müzik eğitiminin başlıca dallarını (kollarını) oluşturur” (Uçan, 2005: 32).

2.6. Çocuk ve Müzik Eğitimi

Müzik eğitiminin temeli, çocuklarımıza verilen müzik eğitimidir. Bu yüzden müzik eğitimimizde çocuk gelişimini ve çocuklarımızın müzik eğitimini nasıl planlayacağımız çok önemlidir.

“Müzik eğitiminin çocuk gelişimine etkilerinden söz etmek demek, öncelikle “müzik-çocuk gelişimi” ikilisi arasında bir korelasyon olduğu denencesini savunuyor olmak anlamına gelmektedir. Bu denenceyi destekleyen temel sayılı ise, müziğin insan yaşamında belirli bazı işlevleri olduğudur” (Uçan, 1994).

“Müzik öncelikle, çocuğun ruhsal yapısındaki aşırı duygusallık ya da olumsuz davranışlarından arınıp, daha sakin ve olumlu bir ortama yönelmesi bakımından önemlidir. Çocuğun alacağı müzik eğitimi; kişilik gelişimini; etkileyerek, gözlem yeteneğini güçlendirir ve iç potansiyeli ile yaratıcılığını ortaya çıkarır. Sanat; çocuğun içindeki potansiyel enerji ve gücün ortaya çıkmasını sağlar” (Toksoy, 2000).

Müziği seven çocuk insanı sever, toplumu sever, yaşamı sever, eşsiz bir ruh gücü ve zenginliği kazanır. Eflatun’un da dediği gibi, estetik eğitim, ahlak eğitimini de etkiler. Müzik bir güzellik ve eğitim aracıdır; insanı yumuşatarak geliştirir (Yönetken, 2001).

2.7. Çağdaş Müzik Eğitimi

Çağdaş eğitim kişinin, doğduğu günden başlayarak doğal kültürlenmesi yanında sistemli olarak eğitilmesini öngörür. Kişinin eğitimi, genelde bulunduğu ortamın koşulları içerisinde şekillenir, gerçekleşir. Aynı ilke, müzik eğitimi içinde geçerlidir. Daha ilk günden müzik ortamının içinde bulunup, yetişen bir çocuk, onu yaşamının bir parçası olarak algılar ve yeteneği her ne olursa olsun bu ortamdan etkilenir. Eğitimin

etkisini en yoğun olarak gösterdiği dönem çocukluk ve gençlik dönemidir. İnsanın yaşamı boyunca, edindiği birikimler sayesinde kazandığı dış çevreyi değerlendirme gücü en çok bu yıllarda gelişmeye ve biçimlenmeye başlar.

Müzik eğitimi çağdaş toplumlarda büyük bir titizlikle ele alınmaktadır. Müzik eğitiminde en önemli faktör kişinin bu süreç içerisinde aktif olarak yer almasının sağlanmasıdır. Müzik; müzik yaparak, şarkı söyleyerek, çalgı çalarak öğrenilebilir. Müzik ses olarak yaşanmadıkça, kâğıt üzerinde kaldıkça hiçbir değer taşımaz, hiçbir değer ifade etmez (Barut, 2005).

2.8. Türk Milli Eğitiminde Müzik Eğitiminin Amacı

Milli Eğitim Bakanlığı çağın gereklerini yerine getirebilmesi için; öğretmen merkezli, öğrencinin pasif olarak kaldığı Davranışçı Eğitim Modelinden öğretmenin rehberlik görevini üstlendiği, öğrencinin ise ders hakkında araştırmalarını kendisinin yaptığı ve bununla beraber öğrencinin aktif olduğu Yapılandırıcı Eğitim Modelini 2005- 2006 eğitim döneminde uygulamaya başlamıştır.

Günümüzde, ilköğretim (1-8. sınıflar) müzik dersi programı, MEB Talim ve Terbiye kurulu başkanlığının 28.08.2006 tarihli 348 sayılı kararı doğrultusunda işlenmektedir. 2012 yılında itibaren zorunlu eğitimin 12 yıla çıkmasıyla ilköğretimlerde müzik dersleri, içerikleri aynı kalarak ders saatleri 2 saatten 1 saate düşürülmüştür. Alınan bu kararlara göre müzik dersi öğretim programının amacı, Türk Millî Eğitiminin genel amaçları ve temel ilkelerine uygun olarak incelenirken bu amaçların bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yönlerden ele alınması gerekmektedir. Bu bağlamda bu üç alanla ilgili amaçlar aşağıdaki gibidir;

2.8.1. Bilişsel Amaçlar

- Kültür, sanat ve müziğin insan ve toplum hayatındaki önemini kavrayabilme,
- Müziği oluşturan temel öğeleri kavrayabilme,

- İnsan sesleriyle ve çalgılarla yapılan müzikleri ve müzik topluluklarını tanıyabilme,
- Çeşitli müziklerin hız ve gürlük özelliklerini ayırt edebilme,
- Düzeyine uygun müziklerin biçimsel yapışım çözümleyebilme,
- Düzeyine uygun müzikleri tonal veya makamsal yapılarıyla çözümleyebilme,
- Müzik eserlerini örgü-doku ve üslûp özellikleriyle ayırt edebilme,
- Müzik ile teknoloji arasındaki temel ilişkiyi kavrayabilme,
- Belli başlı müzik kurumlan ve müzik mesleklerini tanıyabilme,
- Atatürk'ün sanat ve müzik hakkındaki görüşlerini anlayabilme,
- Türk müziğinin genel yapışım ve tarihsel gelişimini anlayabilme,
- Türk devlet ve topluluklarının müziklerinden belli başlı örnekleri tanıyabilme,
- Avrupa ve dünya müziklerinden belli başlı örnekleri tanıyabilme,
- Çeşitli müzikleri başka anlatım biçimleriyle ifade edebilme,
- Geleneksel ve çağdaş müziklerimizle, uluslararası ve evrensel müziklerden oluşan uygun bir şarkı dağarcığına sahip olabilme,

2.8.2. Duyuşsal Amaçlar

- Müzik eserini müziksel örgü, doku ve üslûp farklarını gözeterek dinleyebilme,
- Çevresindeki uygun müzik etkinliklerine katılabılme,

- İnsan ve toplum hayatında kültür, sanat ve müziği önemseyebilme,
- Müzik yaparken ve dinlerken müziği oluşturan temel öğelere özen gösterebilme,
- İnsan sesleri ve çalgı topluluklarıyla yapılan müziklerden hoşlanabilme,
- Birlikte müzik yapmaya istekli olabilme,
- Sesiyle ve çalgısıyla çeşitli yaratıcı çalışmalar yapmaya istekli olabilme,
- Düzeyine uygun müziklerin tonal ve makamsal yapılarını çözümlenmekten hoşlanabilme,
- Hayatında çeşitli müzikleri dinlemeye istekli olabilme,
- Türk müziğinin temel yapışım ve tarihsel gelişimini anlamaya istekli olabilme,
- Belli başlı müzik kurumları ve müzik mesleklerini tanımaya ihtiyaç duyabilme,
- Türk devlet ve toplulukları ile çeşitli ülke müziklerinden belli başlı örnekleri öğrenmeye istekli olabilme,
- Atatürk'ün sanat ve müzik hakkındaki görüşlerini benimseyebilme,
- Müzik teknolojisinin günümüzdeki uygulamalarına ilgi duyabilme,
- Müziği yaşamın ayrılmaz bir parçası haline getirebilme.

2.8.3. Psikomotor (Devinişsel) Amaçlar

- Ses değişim ve gelişim döneminde sesini bilinçli ve sağlıklı kullanabilme,

- Müzik yaparken sesini doğru, temiz ve etkili kullanabilme,
- Düzeyine uygun şarkıları doğru, temiz ve anlamlı söyleyebilme,
- Düzeyine uygun müzikleri çalgısıyla doğru, temiz ve anlamlı çalabilme,
- Sesiyle ve çalgısıyla uygun müzik topluluklarına katılabilme,
- Çeşitli müzikleri hız ve gürlük özelliklerine göre söyleyebilme veya çalabilme,
- Müzik eserlerini biçimsel yapışma uygun söyleyebilme veya çalabilme,
- Düzeyine uygun müzikleri tonal ve makamsal özelliklerine dikkat ederek söyleyebilme veya çalabilme,
- Çeşitli müzik yapma araçlarını doğru kullanabilme,
- Sesiyle ve çalgısıyla çeşitli yaratıcı çalışmalar yapabilme.

2.9. Türkiye’de Cumhuriyetle Başlayan Müzik Eğitiminin Tarihi Gelişimi

Cumhuriyetin ilk yıllarında kurulan Köy Enstitülerinin, ülkemizdeki sanat eğitimine katkıları yadsınamaz.

“Köy Enstitüleri H. Ali Yücel’in Milli Eğitim Bakanı ve İ. Hakkı Tonguç’un İlköğretim Genel Müdürü olduğu dönemde, 17 Nisan 1940 tarihinde ve 3803 sayılı kanunla kuruldu. Amaç köyün ve köylünün kalkınmasını sağlayacak öğretmenler yetiştirmektir. Bu okulların en belirgin özelliği, ülkemiz koşullarına uygun ve çağdaşlaşma yolunda topluma yol gösterici olmasıdır. Dünyada başka bir örneği olmayan bu kurumlar, katılımcı ve demokratik yönetim anlayışı, ders programları ve uygulanan eğitim yöntem ve ilkeleri ile pek çok ülkenin ilgisini çekmiştir Köy Enstitülerinde kültür, ziraat ve teknik derslerin yanı sıra güzel sanatların her

alanında gösterilen çabalar aynı zamanda çağdaşlaşmanın da göstergesi olmuştur. Resim, müzik ve beden eğitim dersleri en önemli derslerdir. Donanımlı resim atölyeleri, müzik odaları ve salonları sanatsal uygulamalar için elverişli ortamlardır. Yıllık resim sergileri, müzik konserleri, hafta sonları yapılan sınıf geceleri öğrencilerin kendilerini ifade edebilecekleri olanaklar sağlamaktadır. Kuşkusuz dönemin yöneticilerinin (Cumhurbaşkanı, Başbakan ve Milli Eğitim Bakanı, İlköğretim Genel Müdürü ve okul yöneticilerinin) güzel sanatlara yaklaşımları, bu etkinlikleri desteklemeleri Köy Enstitüleri için büyük bir şanstır. Örneğin; daha sonradan ünlü olacak pek çok sanatçı (Ruhi Su, Kemal İlerici, Cüneyt Gökçer ve Ulvi Uras vb.) Ankara'dan trenle Hasanoğlan Köy Enstitüsüne gelip, ders verdikten sonra ertesi gün dönerlerdi.” (Tunç, 2009: 1).

“Köy Enstitülerinde çağdaş eğitim sistemi uygulanırken bu alanda vazgeçilmez temel alanlardan birisi de güzel sanatlardır. Devletin en üst kademesinden, okul müdürlerine varıncaya dek tüm yöneticiler bu okullarda sanatsal uygulamalara (sergi, konser ve tiyatro oyunları) destek olmuşlardır. Pek çok başarıların yanı sıra gözden kaçırılmaması gereken bir diğer nokta da, Köy Enstitülerinde verilen sanat eğitiminin (müzik, resim, tiyatro ve folklor) kalitesi ve sanatın topluma mal edilmesi ve yaygınlaşması konusunda verdikleri çabalardır. Bu araştırmada, gerçek bir aydınlanma sürecini sembolize eden Köy Enstitülerinde güzel sanatlara verilen önem ve o dönemin devlet yöneticilerinin bu okullara ve dolayısıyla sanata yaklaşımları örneklerle açıklanmaya çalışılmıştır.” (Tunç, 2009: 1).

Türkiye’de amaçlı ve düzenli müzik eğitiminin, Osmanlı döneminde ıslahat Hareketleri evresinden öncesine kadar uzanan bir geçmişi vardır. Ancak Osmanlı döneminde müzik eğitiminin ve bir program oluşturma çalışmalarının sınırlı bir biçimde yapıldığı dikkat çeker (Uçan, 1994: 71).

Cumhuriyet dönemi Türkiye’inde müzik eğitimi ve program geliştirme konusunda yapılmaya başlanan çalışmalar başlangıçta daha çok mevcut durumda bulunan müzik programların yeniden düzenleme şeklinde görülür.

Temel eğitimin ikinci düzeyini oluşturan ortaokul düzeyinde, Cumhuriyet dönemi müzik eğitimiyle ilgili ilk program hazırlama çalışması 1924 yılında yapılmış; onu

1926, 1930, 1938, 1949, 1971, 1973, 1982 ve 1986 yıllarında yapılan programlar izlemiştir.

1956 yılında denenmek üzere hazırlanan deneme ilkokulları programında ayrı bir ders olarak değil de “Sanat çalışmaları” dersleri içinde yer verilen müzik çalışmaları programında her sınıfta neler yapılacağı belirtilmiştir. Çocuğun eğitiminin kendisinden ve yakın çevresinden başlaması gerekliliğinden yola çıkan bir anlayışla denenerek değerlendirilmek üzere hazırlanan 1962 programı, Türk çocuk ve halk müziğinin yapışım esas alıp geliştirilerek 1968 programına dönüştürülmüştür. 1973 yılında sekiz yıllık temel eğitimin bütününe kapsayacak biçimde denenmek üzere hazırlanan programda amaçlar açıkça belirlenmiş; sadece, her sınıfta işlenecek konular ve yapılacak bazı etkinlikler listelenmiştir. 1976 yılında hazırlanmış olan programda ilk kez diğer programlardan farklı olarak “hedef davranışların” belirlenmiş olduğu görülür. 1982 yılında MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığınca yapılan çalışmaların sonucunda denenmek üzere hazırlanmış olan Temel Eğitim Birinci sınıf Müzik Program taslağında konular üniteleştirilmiş her üniteye “hedefler “ , “hedef davranışlar” , “eğitme durumları” ve “sınama durumları” belirlenip düzenlenmiştir. Bu programın en belirgin iki özelliği müzik konularının temel eğitimin birinci basamağı düzeyinde ilk kez üniteleştirilmiş olması ve “bir öğretim programında bulunması gereken öğeler ve ana öğeler arası ilişkiler” in tümünün kapsanmış olmasıdır (Uçan, 1994: 74).

2.10. Müzik Eğitiminin Milli Eğitim Şûralarında Yeri

Millî Eğitim Şûrası; Millî Eğitim Bakanı'na bağlı olarak görev yapan, Millî Eğitim Sistemi'ni geliştirmek, eğitimin niteliğini yükseltmek, Millî Eğitim Teşkilatı içerisinde yer alan en yüksek danışma kurulu olarak görev yapan birimdir. İlk çalışmalarına 1926 yılında başladığı görülmektedir.

Millî Eğitim Şûraları gerekli görülen eğitim ve öğretim ile ilgili konuları tetkik etmek ve teklif niteliğinde kararlar almakla görevlidir. Millî Eğitim Şûrası için hazırlanan son yönetmelik 8 Eylül 1995 yılında 22398 sayı ile yürürlüğe girmiştir. Bu yönetmeliğin amacı; Millî Eğitim Şûrası'nın teşkili, işleyişiyle ilgili çalışma esas ve usullerini

düzenlemektir. Millî Eğitim Bakanı, Şûra'nın tabî üyesi ve başkanıdır. Şûra; tabî üyeler, seçimle gelen üyeler, davetli üyeler ve müşahitlerden oluşmaktadır (meb.gov.tr).

“Millî Eğitim Şûrası'nda yer alan tabî üyeler; Türkiye Büyük Millet Meclisi, Millî Eğitim Komisyonu Başkanı ve Üyeleri, Millî Eğitim Bakanlığında Müsteşar, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanı, Müsteşar Yardımcıları, Teftiş Kurulu Başkanı, Strateji Geliştirme Başkanı, Birinci Hukuk Müşaviri, Genel Müdürler ve bağlı kuruluşların birim amirleri, Talim ve Terbiye Kurulu Üyeleri, bağımsız daire başkanları, Millî Eğitim Vakfı Merkez Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdürü, Ankara, İstanbul, İzmir İl Millî Eğitim Müdürleri, Yükseköğretim Kurulu'ndan katılan tabî üyeler; Kurul Başkanı, Başkan Vekilleri'dir. Ayrıca Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanı, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Başkanı, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanı, Türk Dil Kurumu Başkanı, Atatürk Araştırma Merkezi Başkanı, Türk Tarih Kurumu Başkanı, Atatürk Kültür Merkezi Başkanı, Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Genel Müdürü, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarı ve Sosyal Sektörler ve Koordinasyon Genel Müdürü, Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürü tabî üyeler içerisinde yer almaktadır” (meb.gov.tr).

Millî Eğitim Şûraları, Türk Millî Eğitim Sistemimiz içerisinde Müzik Eğitime ilişkin yapılan görüşmeler, teklifler ve alınan kararlar açısından en yüksek danışma organı olması ve Millî Eğitim Bakanlığı İcra planları içerisinde yürürlüğe konulabilmesi açısından büyük önem taşımaktadır (meb.gov.tr).

Bu bağlamda Millî Eğitim Şûraları'nın, Türk Millî Eğitim Sistemi içerisinde yer alan genel müzik eğitimini, tarihsel süreç içerisinde; yapılan görüşmeler, alınan kararlar, sunulan raporlar ve getirilen önerilerle etkilediği görülmektedir. İlki 1939'da yapılmış olan ve daha sonra sırasıyla 1943, 1946, 1949, 1953, 1957, 1962, 1970, 1974, 1981, 1982, 1988, 1990, 1993, 1996, 1999, 2006, 2010 ve 2014 yıllarında toplanmış olan Millî Eğitim Şûraları, Türk Millî Eğitim sisteminde geleneksel bir yapıya kavuşmuş olup bu gelenek içinde müzik eğitime verdiği yön bakımından da önemli olduğu görülmektedir.

Tablo 6. Millî Eğitim Şûraları'nda, müzik eğitiminin, katılımcı üye sayıları ve yıllara göre değişimi

Şûralar	Şûra Toplantı Yılları	Toplam Üye Sayısı	Üye Müzik ve Sanat Eğitimcisi Sayısı
1	1939	138	3
2	1943	141	5
3	1946	290	8
4	1949	277	7
5	1953	326	5
6	1957	336	3
7	1962	527	12
8	1970	153	4
9	1974	131	3
10	1981	136	5
11	1982	155	5
12	1988	363	1
13	1990	490	0
14	1993	521	1
15	1996	608	1
16	1999	683	0
Toplam		5275	63

Tablo 6' ya genel olarak bakıldığında Millî Eğitim Şûralarında gerek toplam üye sayısı, gerekse toplam üye içerisindeki müzik ve sanat eğitimcisi sayılarının farklılık gösterdiği görülmektedir. 1962, 1946, 1949'da yapılan Şûraların içerisinde yer alan müzik ve sanat eğitimcisi üye sayılarının en yüksek yıllar olduğu görülmektedir. 1990 ve 1999 yıllarında yapılan Şûralar'da ise müzik ve sanat eğitimcisi üye sayılarının ise en düşük yıllar olarak belirlendiği görülmektedir. Yine genel toplama bakıldığında Millî Eğitim

Şûralarındaki 5275 üye sayısının içinde yer alan müzik ve sanat eğitimcisi üye sayısının % 1,1 olan 63 kişi ile temsil edildiği dikkat çekicidir (Gündoğdu, 2007: 26).

Tablo 7. Ortaöğretim Müzik Müfredatına Yönelik Alınan Karar Sayıları ve Alınan Karar Sayısının Programa Etki Oranı

	Şûra Toplantı Yılları	Orta Öğretim Müzik Müfredatına Yönelik Alınan Karar Sayısı	Alınan Kararın Yansıdığı Orta Öğretim Programı		Programa Yansıyan Karar Sayısı	Alınan Karar Sayısının Programa Etki Oranı (%)
			Ortaokul	Lise		
1	1939	2	1949	-	2	100
2	1943	7	1949	-	7	100
3	1946	2	1959 E.S.O.O	1947 K.E	2	100
4	1949	10	1949	1953 Ö.O.K.E 1952 G.L	10	100
5	1953	3	-	1953 Ö.O.K.E	3	100
6	1957	4	-	1956 T.L 1959 E.S.O.O. 1963 K.E	4	100
7	1962	13	1971	1970 I.Ö.O	12	92,3
8	1970	2	1971	1990 A.G.S.L	2	100
9	1974	8	1987	1987 G.L	8	100
10	1981	2	-	1987 G.L	2	100

11	1982	0	-	-	-	-
12	1988	1	-	1991 G.L	1	100
13	1990	0	-	-	-	-
14	1993	0	-	-	-	-
15	1996	2	-	2006 A.G.S.L	2	100
16	1999	0	-	-	-	-
Toplam		56	-		55	98,2

* E.S.O.O.: Erkek Sanat Orta Okulları ile Yapı Orta Okulları

* K.E.: Kız Enstitüsü * Ö.O.K.E.: Öğretmen Okulları ve Köy Enstitüleri * G.L.: Genel Lise

* T.L.: Ticaret Lisesi *A.G.S.L.: Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi * İ.Ö.O.: İlk Öğretmen Okulları

Tablo 7'ye bakıldığında, Millî Eğitim Şûraları'nda Ortaöğretim müzik müfredatına yönelik alınan karar sayılarının ve bu kararlar içinde programa yansıyan karar sayılarının Genel olarak bakıldığında ise yapılmış olan 16 Millî Eğitim Şûrası'nda, orta öğretim müzik müfredatına yönelik alınan karar sayısının 56 olduğu; bu kararlar içinde programa yansıyan karar sayısının ise 55 olduğu göze çarpmaktadır. Yapılmış olan 16 Millî Eğitim Şûrası'nda alınan kararların, orta öğretim müzik müfredatı bakımından programa etki oranının % 98,2 olduğu görülmektedir (Gündoğdu, 2007: 30).

2.11. Yönetim

“Yönetim; bir planlama, organize etme, liderlik etme, örgüt üyelerinin eksikliklerini kontrol etme ve örgüt amaçlarını gerçekleştirme doğrultusunda diğer örgütsel kaynakları kullanma süreci olarak tanımlanır (Stoner, 1978: 17). Esasında yönetim sosyal bir süreçtir. Örgütün ortak amaçlarıyla bütün çalışanları birleştirici güce sahip bir liderin, bu süreç içinde önemli bir rolü vardır. Yönetici ise yönetimi sağlayan kişidir. Başka bir yönüyle yöneticiler, belli bir amaca yönelen insanları, hedefe ulaşmak için ahenkli bir şekilde ve işbirliği içinde etkili ve verimli olarak yönetmek sorumluluğundaki kişilerdir” (Erdoğan, 2000: 33) (Akt: Aydoğan, 2008).

Bursalıoğlu (1996)' na göre, yönetimle ilgili ilk fikirler Sokrates, Platon ve Aristoteles gibi Antik Yunan felsefecileri tarafından ortaya atılmıştır. Bu dşnrlere göre yönetim, insanların toplumda iyi ve uyumlu yaşamaları için gerekli bir araçtır.

“Eğitim yönetimi alanında ilk olarak yararlanılan kuram 1880’lerde Frederick W. Taylor’un öncülük ettiği Bilimsel Yönetim Kuramı’dır” (Uğurlu, 2001).

“Eğitim yönetimi; eğitim örgütlerini saptanan amaçlara ulaştırmak üzere insan ve madde yönetimi ise, eğitim yönetiminin bir alt uygulama alanıdır. Eğitim yönetimi sistemle ilgilenirken, okul yönetimi okul düzeyinde yoğunlaşan sorunlarla ilgilenir. Yani eğitim yönetimi, eğitime makro düzeyde; okul yönetimi, mikro düzeyde bir bakış açısı ile yaklaşır” (Erdoğan, 2000: 79–81). (Akt: Aydoğan, 2008)

Okul yöneticilerinin eğitim kurumlarını yönetmedeki başarıları, onların iyi bir ğretim lideri olmasından geçmektedir.

2.12. Liderlik

Birçok araştırmada liderlik farklı yönleriyle tanımlanmıştır.

Ergun (1981)' a göre liderlik, alınan kararları ve planları belli bir beceriyle uygulamaya koyabilme, yönettiği gurubun ortak amaçlarına ulaştırma davranışıdır.

Zaleznik (1996)' e göre liderlik, diğer insanların tutumlarını etkileyebilecek şekilde gücün kullanılması olarak tanımlamıştır.

Başaran (1982) liderliği, belli amaçlar doğrultusunda bir araya gelen bireyleri etkinleştirme süreci olarak tanımlamıştır.

Goleman (1999)'a göre liderlik, hükmetme aracı olarak değil, bireyleri ortak bir amaç üzerinde birleşmeye ve çalışmaya ikna edebilmektir.

2.12.1. Liderlik ve Yönetim Arasındaki Fark

“Çoğu zaman birbiriyle eş anlamlı olarak kullanılan “yönetim” ve “liderlik” kavramları ile “yönetici” ve “lider” kavramları da birbirinden farklı anlamlar taşımaktadır. Genel olarak yönetim, örgütün sahip olduğu tüm kaynakları belirli kurallar çerçevesinde, etkili ve verimli bir biçimde kullanarak örgüt amaçlarını gerçekleştirme sürecidir. Liderlik ise belli amaçları gerçekleştirmek amacıyla, sosyal bir örgüt içinde yer alan insanları eyleme geçirme süreci olarak tanımlanabilir (Şişman, 1997; Kavrakoğlu, 2001; inceler, 2005). Yönetimin temelinde akılcılık, kurallar, prosedürler, kontrol gibi kavramlar yer alırken, liderliğin özünde yaratıcılık, risk alma, duygusallık, belirsizliklerle başa çıkma, insanları etkileyebilme gibi kavramlar öne çıkmaktadır (Casse, 1994). Bu durum liderin yöneticiden daha farklı birtakım özelliklere sahip olması gerektiğini göstermektedir” (Akt: Gün, 2009)

Korkut (1992) ‘un karşılaştırmasında ise yönetici: örgütün hedeflerini ve amaçlarını belli kurullarla hiyerarşik yapıya bağlı kalarak gerçekleştirmeye çalışan kişidir. Lider ise kişileri ve toplulukları yönlendirici etkiye sahip olan kişidir. Yöneticilerin çalıştıkları örgütte gelişimsel iz bırakabilmeleri için etkileme ve yönlendirme gücüne sahip olmaları gerekmektedir.

“Lider, örgütsel yol göstericilere (emir, direktif, kararname) mekanik olarak uymanın üstünde ve ötesinde bir etkileme gücüne sahip olan kişidir. Bu anlamda liderlik, bir örgütün amaçlarını gerçekleştirme ya da bu amaçları değiştirmek için yeni bir yapı ve prosedür başlatma olarak tanımlanabilir. Buna göre bir yönetici, yönettiği personelin düşüncelerini, duygularını, değer yargılarını, inançlarını ve davranışlarını etkilemede ve yönlendirmede, alışılmış uygulamaları ve belli otorite kaynaklarını aşabilmişse liderlik özelliğini sergilemiş olur (Erdoğan, 2000, 34). Bir başka ifadeyle lider, örgütsel amaçları başarmada etkileme gücüne sahip olan kişidir. Liderler sahip oldukları gücü kullandıklarında insanları etkileyebilirler. Bahsedilen bu güç başkalarının davranışlarını etkileme gücüdür ve bireylerin veya grupların sahip olmadığı ama ihtiyaç duyduğu kaynakların elde edilmesiyle kazanılır (Elkins, 1980: 360).” (Akt: Aydoğan, 2008)

2.12.2. Eğitim ve Öğretimde Liderlik

Balcı (1992)'ya göre okullarda eğitim ve öğretimin verimini artıran en önemli etkenlerden biride okul yöneticilerinin öğretim lideri vasfına sahip olabilmesidir.

Çelik (1999)'e göre öğretimsel liderlik; Okul yöneticilerinin okulu, öğretmeni, öğrencisi ve diğer personeliyle üreten ve gelişen dinamik bir kurum haline getirmesidir.

Cüceloğlu (2002)' na göre, okul müdürü yönetimde, sadece yasalar ve kurallara bağlı kalmanın dışında, ikna ve liderlik özelliklerini ön plana çıkartarak da görevini yerine getirebilir. Lider, olumlu iletişimler kuran, farklı görüşlere önem veren, eleştiriye açık, herkesin mutlu olabileceği yönetim anlayışına sahip, yöneticiliği yönettiği örgütlere bir hizmet aracı olarak gören kişidir.

“Blase ve Blase (2002)'ye göre; etkili bir okul müdüründe bulunması gereken öğretimsel liderlik davranışları:

- Önerilerde bulunma: Öğretim lideri olan müdürler, öğretmenlere hem denetim esnasında hem de günlük iletişimlerinde önerilerde bulunurlar. Bu öneriler, uygun bir dille, deneyimlerini paylaşma, dinleme, cesaretlendirme, mesleki kaynakları önerme, öğretmenlerin güçlü yönlerini dikkate alma çerçevesinde olmalıdır.
- Geri bildirimde bulunma: Etkili okul müdürleri, öğretmenlere yapıcı geri bildirimlerde bulunurlar. Bu geri bildirimler, ilgili, gelişmeye yönelik, çözüm odaklı, öğrenci merkezli ve beğenilerini açıklayacak bir biçimde olmalıdır.
- Model olma: Etkili müdürler, sınıfta ve toplantılarda öğretim tekniklerini kullanarak öğrencilerle kurduğu olumlu iletişimlerle öğretmenlere model olmalıdır.
- Danışmanlık yapma: Etkili okul müdürleri öğretmenlere eğitim ve öğretimle ilgili konularda danışmanlık yapabilecek düzeyde bir donanıma sahip olmalıdır.

- Takdir etme: Etkili okul müdürleri öğretmenlerin yaptıkları olumlu aktiviteleri takdir etme ve ödüllendirme özelliğine sahip olmalıdır. “ (Akt: Gün, 2009)

Okul müdürleri, öğretim lideri olabilmeleri için sanat algısına sahip, kendini geliştiren, yenilikleri takip eden ve uygulayan özelliklere sahip olmalıdır. Bu özelliklerden yoksun olan okul yöneticisi, sadece emirleri ve kuralları uygulayan bir denetleyicidir.

Cook ve Mack (1971), yaptıkları araştırmada, verimli bir müzik dersinin okul yöneticilerinin gerekli ders araç-gereçlerini ve uygun ortamı sağlamasıyla gerçekleştiğini belirtmişlerdir. Okul müdürlerinin bu çalışmayı yapması, öğretimsel liderliğin koordinasyon ve örgütlenme davranışıyla ilgilidir (Akt: Dean, 1985).

2.13. Tutum Kavramı

Tutum, latince olan kökeninde "harekete hazır" anlamına gelmektedir. Bugün ise tutum kavramı bir yapı olarak görülmekte ve doğrudan gözlenemese de, davranıştan önce gelen ve hareketlerimize rehberlik eden yapı olarak anlaşılmaktadır. Tutum, gözlenebilen ortaya konan bir davranış değil, davranışa hazırlayıcı bir eğilimdir. Tutum gözle görülmez; fakat gözle görülebilen bazı davranışlara yol açtığından, bu davranışların gözlenmesi sonucu, bu tutumun var olduğu öne sürülebilir (Kağıtçıbaşı, 1999).

“Tutumlar, bireylerin, grupların, toplumların her seviyedeki davranışlarını kolaylaştırabilen ya da engelleyebilen, yönlendirebilen ve belirleyen bir yordayıcı, hazırlayan ve etkileyen çok yönlü bir kavram olarak görülmektedir” (Allport, 1967; Arul, 2002; Doob, 1947; Underwood, 2003). (Akt: Varış ve Cesur, 2012).

“Kişinin sosyal çevresinde ve yaşantılarında yer alan belli olay ve olgular karşısında, geliştirdiği ve gerçekleştirdiği psikolojik örgütlenmenin kişinin kendi davranışlarını etkileyen bölümdür” (Güvenç, 1976: 26).

“Tutumunu tanımlamak üzere ortaya konulan bunca çabanın temel nedeni, tutuma, özellikle de psikoloji ve sosyal psikoloji alanlarında daha işlevsel bir kullanım alanı açacak kavramsal bir yapı ve işlev kazandırmak amacıdır. Bu noktadan bakıldığında tutum tanımlarında göze çarpan önemli bir noktanın, tutum kavramının, bireyin çevresindeki toplumsal olgulara karşı gösterdiği bir tepki ön eylemi olarak ele alınmasıdır. Bu yaklaşım tutum tanımlarının hemen tümünün ortak paydası olarak dikkat çekmektedir. Buna göre tutum kavramı öncelikle toplumsal tutumları ifade etmektedir. Başka bir deyişle tutum, toplumsal bir olgu olarak değerlendirilmektedir” (İnceoğlu, 2010: 19)

İnsan, günlük hayatı içerisinde, karşı karşıya kaldığı olaylar, durumlar ya da nesnelere karşı belli davranış kalıpları geliştirir. İnsanın, olaylar, durumlar ve nesnelere karşısında geliştirmiş olduğu davranış kalıpları, tutum olarak adlandırılmaktadır.

2.13.1. Tutumun Özellikleri

2.13.1.1. Yaklaşma ve Kaçma Davranışları

“Tutumlarımız günlük yaşamımızda çok önemlidir. Birey bir obje ya da bir olaya tutum geliştirdi ise, ona doğru yaklaşır ve onu destekler. Eğer bir objeye ya da olaya olumsuz tutum geliştirdi ise, ondan uzaklaşır. Koşullar o objeden uzaklaşmasını engellediği zaman da çatışmaya girebilir” (Ülgen, 1997: 89).

2.13.1.2. Tutumlar Duygulara ve Bilgiye Dayalıdır

Tutumun tanımında işaret edildiği gibi, tutum duygu ve düşünceye dayalı olarak gelişir. Bilme ile ilgili bileşen, bireyin obje ile ilgili genel bilgisine, duygusal bileşen de sevmeme gibi duygulara işaret eder (Ülgen, 1997: 89).

2.13.1.3. Tutumlar Güçlenebilir ya da Zayıflayabilirler

Bazı tutumlar öğrenildikten sonra güçlenir ve dayanıklılığı artar. Bazı tutumlar da daha sonra değişirler. Hangi tutumların güçleneceği, hangi tutumların değişeceği bireyden

bireye, toplumdan topluma değişir. Tutumlar, kavram ve ilke öğrenme davranışları ile karşılaştırıldığında daha dayanıklıdır. Tüm insanların çocuklarında öğrendikleri tutumların bazılarını daha sonraki yaşlarda sürdürdükleri, ama bazılarını değiştirdikleri ve bunun yanında yeni tutumlar öğrendikleri gözlenebilir. Bireyin ilk tutumları aile bireyelerine ve evde ki konulara yöneliktir. Sonra bunlara arkadaşlar, okul, öğretmenler, dersler, öğrenme ile ilgili ve benzeri tutumlar eklenebilir (Ülgen, 1997: 89).

Mahan ve Lacefield, öğretmen adaylarının bir yıllık tecrübelerinin bilgi, öğrenci, öğrenme ve okula karşı tutumlarına etkisi incelenmiştir. Başlangıçta uygulama öğretmeninden farklı olan bu tutumların, yılsonunda uygulama öğretmenin doğruğusunda değiştiği ve devamlı olduğu gözlenmiştir. Eski tutum zayıflamış, değişmiş; yeni tutum gelişmiş ve güçlenmiştir (Ülgen, 1997: 89).

2.13.1.4. Tutumlar Anlamlılık Açısından Toplumlara ve Bireylere Göre Değişirler

“Tutumlar büyük ölçüde bireysel ve toplumsal değerlere dayılıdır. İnsandan insana farklılık gösterir” (Ülgen, 1997: 89).

2.13.2. Tutumların İşlevleri

“Tutumlar söz ya da davranış gibi belirgin biçimler aracılığıyla ortaya konurlar. Tutumun söz ya da davranış şeklinde açıklanması, her şeyden önce içinde bulunulan grubun baskısına ve ortamın elverişliliğine bağlıdır. Çoğu kez, ortamın elverişsizliği dolayısıyla ne tutumlar düşüncelerimizle tutarlı davranışlara dönüşebilir, ne de kanaatler içten bir biçimde açıklanabilir. Bireysel, tutum ve kanaatlerini özgürce açıklayabilme ve gerçekleştirebilme olanakları sanıldığından daha azdır. Bu olumsuz ortama karşın, tutum, bireyin kişilik yapısı içinde bazı işlevsel özelliklere sahiptir. Bu işlevsel özellikler; 1. Tutumların Yararlı İşlevi, 2. Tutumların Benlik Koruma İşlevi, 3. Tutumların benlik Açıklayıcı İşlevi ve 4. Tutumların Bilgi Kazandırma İşlevi olarak sınıflanabilir” (Tolan ve İsen, 2006: 263).

2.13.2.1. Tutumların Yarararı İşlevi

“Tutumlar birey için araçsal bir görev görürler; bireylere yarar sağlayan, onlara içinde yaşadıkları gerçeklik (toplumsal koşullar) ile belirli bir uyum kazandıran bilişsel özelliklere sahiptirler. İnsan çocukluktan başlayarak, kendi gereksinimlerini doymaları birincil amaç olarak kabul eder ve bu doyumunu sağlayan nesnelere karşı olumlu bir (etkilenme-sevgi) tutuma sahiptir. Bu nedenle de istediği amaca ulaşmak için çevresiyle kurduğu ilişkilerde hep olumlu, yararlı ve sevileni fazlalaştırmaya yönelik güdüleni ve uyumluluk ilişkisini davranış kalıbı olarak geliştirir. Birey bu amaçla uyumlu tutumlar edinmeye çalışarak, amaçlarını daha yüksek bir düzeyde gerçekleştirmeye çaba gösterir” (Tolan ve İsen, 2006: 264).

2.13.2.2. Tutumların Benlik Koruma İşlevi

“Tutum bir savunma mekanizması gibi benliği koruyucu bir işlev görür; bireyin kişiliğini koruyan ve temel değerlerine yönelik her türlü tehdidi önlemeye yarayan bir yapıya sahiptir. Birey doğal olarak benliğini koruyan oturumlar geliştirme eğilimi içinde bulunur. Bu önerme temelde Freud'un kişilik yapısı kuramından kaynaklanmaktadır. Freud'a göre birey, kendisi ile ilgili her türlü gerçeği, inancı ve ön düşünceyi, dış dünyanın katı ve yıpratıcı gerçekleri ile karşı karşıya getirerek çalıştırmaktan kaçınır ve sürekli bir benlik koruma mekanizması geliştirir. Sonuçta bu yapıda tutumlar edinmek ister” (Tolan ve İsen, 2006: 265).

2.13.2.3. Tutumların Benlik Açıklayıcı İşlevi

Birey, kendisini öz değerleri açısından ifade etmesini ve görmek istediği biçimde algılamasını sağlayan tutumlar da geliştirmektedir. Bu işlevi gören tutumlar bireyin "benlik kimliğini" tamamlar ve güçlendirirler (Tolan ve İsen, 2006: 265).

2.13.3.4. Tutumların Bilgi Kazandırma İşlevi

Tutumlar, bireylerin dünyayı algılamalarında bazı temel ölçütler getirebilmelerini sağlayan bir bilgilenme gereksinmesi yaratma işlevine de sahiptirler. Birey, karmaşık bir nitelik taşıyan evreni, insan ilişkilerini ve dışındaki dünyayı, ancak zihninde düzenli bir biçimde sokarak anlayabilir. Bu düzenlilik, kuşkusuz bireyin algılama düzeyiyle orantılı olan bir düzenliliktir. Birey toplumdaki yerini, bireysel gereksinme ve amaçlarını ancak böyle saptayabilmektedir. Karmaşık ilişkileri düzenleyebilmek bilgilenme aracılığıyla olur. Bireylerin tutumları, bilgilenme gereksinimlerini de belirler. Bazı tutumlar kişide belirli bir gereksinme düzeyi yaratır. Bilgilenme ancak kıyaslama yoluyla yapılabileceğinden, tutumlar ve tutumların oluşturduğu bu gereksinme düzeyi, kıyaslama yapılabilecek bazı referans noktalarını oluştururlar (Tolan ve İsen, 2006: 266).

2.13.3. Tutumların Ölçülmesi

Tutumların doğrudan ölçülmesi mümkün olmadığından, bu ancak dolaylı bir davranış aracılığıyla sağlanır. Tutum ölçekleri aracılığıyla yapılan ölçmede kullanılan davranış kalıbı bireyin sorulara cevap vermesi ya da fikir belirtmesi şeklinde olmaktadır. Dört çeşit tutum ölçeği bulunmaktadır.

2.13.3.1. Thurstone Ölçeği

Bu ölçekte, tutumları ölçülecek bireylerin yargılarına başvurmadan önce, ölçeği oluşturan maddelerin ölçek değerleri bellidir (Özgüven, 1994: 342). Bu ölçme tekniğinde en olumsuzdan en olumluya doğru çok sayıda tutum cümlesi birbirinden eşit aralıklı farklılıklar gösteren 11 guruba ayrılır. Tutum objesi hakkındaki cümlelerin olumlu ya da olumsuz olduğuna hakemler karar verirler. Cevaplayıcının ifadelerinin ortalaması 5 'ten büyük olması durumunda kişinin tutum objesine karşı olumlu tutumu olduğunu gösterirken, 5'ten küçük olması durumunda ise olumsuz tutumu olduğunu gösterir.

Eşit görünen aralık ölçeği ile (Baysal, 1981: 75),

- Belirli bir bireyin söz konusu tutum ölçeği ile üzerindeki ortalama yeri
- Kabul edilebileceği tutumların değişim aralığı
- Belli bir grupta, o grup için elde edilen frekans dağılımına göre, ölçekteki her tutumun onaylanma oranı
- Belli bir grup için elde edilen frekans dağılımı yayılımına göre, o grubun tutumlarının eş turlüğü ya da çeşitliliği gibi özellikler saptanabilir.

2.13.3.2. Likert Tutum Ölçeği

“Likert (1932) tarafından geliştirilen dereceleme toplamlarıyla ölçekleme yaklaşımında, ölçülmek istenen söz konusu tutumla ilgili hazırlanan çok sayıda olumlu ve olumsuz ifade, çok sayıda cevaplayıcıya uygulanır. Her ifade için “Tamamen katılıyorum”, “Katılıyorum”, “Kararsızım”, “Katılmıyorum” ve “Kesinlikle katılmıyorum” şeklinde tepkide bulunan cevaplayıcılar, ölçekteki her ifadenin kapsadığı tutum ögesine katılma/katılmama derecesini bildirmiş olur” (Tezbaşaran, 2008: 9).

Likert tipi ölçekte her bir madde için 5 seçenek bulunur. Bu 5 seçenek için birden beşe doğru bir puan dağılımı yapılır. Cevaplayıcı olumsuz bir yargıya (+1 veya +2) vermişse cevaplayıcının değeri -1 veya -2 olur. Olumsuz ifade için olumsuz bir cevap (-1 veya -2) verildiğinde ise cevaplayıcının değeri +1 veya +2 olur. İfadelerin tamamı için yapılan bu değerlerin toplamı, cevaplayıcının toplam puanını verir.

2.13.3.3. Guttman Ölçekleri (Birikimli-Yığışmalı Ölçekleme Tekniği)

Guttman ölçme tekniğinde, ölçeğin tek boyutlu ve tutarlı olabilmesi için “en üst düzeyde” kabul etmediğini gösteren bir maddeyi işaretleyen bir kişinin, bunun altında kalan diğer kabul düzeylerini gösteren maddeleri de işaretlemesi veya en alt düzeyde

kabule ilişkin bir maddeyi işaretleyen bir kişinin, bu maddenin üzerindeki kabul düzeyi yüksek olan diğer maddeleri reddetmesi gerekmektedir. Bu nedenle Guttman tekniğine “Yığılmalı Ölçek Yaklaşımı” denilmektedir (Tavşancıl, 2006: 157).

Bu ölçekte şöyle maddeler olabilir:

Önermeler	Cevap Seçenekleri
1. Ben 160 cm’ den daha uzunum	Evet/Hayır
2. Ben 140 cm’ den daha uzunum	Evet/Hayır
3. Ben 100 cm’ den daha uzunum	Evet/Hayır

Bu ölçekte 1. Maddeye evet cevabı veren bir kişi 2. ve 3. maddelerde de evet seçeneğini işaretlemiş olması gerekir. 1. Maddeye evet diyen bir kişinin 2. ve 3. Maddeye hayır demesi olanaksızdır.

2.13.3.4. Begardus Tipi Sosyal Uzaklık Ölçekleri

1925 yılında Begardus tarafından geliştirilen ölçek, insanların, diğer ırklar, dinler ve sınıflardan olan kişilerle ilişkileri kabul etme veya ret derecelerini kıyaslamak amacıyla geliştirilmiştir. Bu ölçek, herhangi bir grubun toplumsal bakımdan benimsenme derecesi ölçülmek üzere bir ön denemeden geçirilmeden seçilmiş bazı maddelerden oluşmaktadır. Ölçeğin maddeleri şu şekildedir:

1. Evlenebilirim
2. Dost olabilirim
3. Aynı ofiste çalışabilirim
4. Komşum olabilir
5. Yalnızca konuşurum
6. Komşum olmasını istemem

7. Ülkemden çıkarılmalıdır

Burada görüldüğü üzere maddelerden en olumlu olana evet cevabını veren kişi diğer tüm olumlu maddelere de evet, olumsuz maddelere ise hayır cevabını verecektir (Tavşancıl, 2006: 117).

2.13.4. Tutumları Diğer İç Faktörlerden Ayıran Kriterler

"Tutum, ilgili uyaran, kişi ya da olaylarla ilişkili olarak karakteristik ya da tutarlı bir davranış tarzı belirlemektedir. Bu anlamda tutum bir iç faktördür. Ancak iç faktörlerin tümü tutum değildir. Dolayısıyla tutumları iç faktörlerden ayırt edilmeleri gerekir. Yoksa "tutum" terimi, her türlü yatkınlık, organik hal ya da güdü için kullanılan genel bir terim haline gelir. Neredeyse, çok geniş alan olan güdülenme ile eşanlamlı hale gelir.

Tutum kavramını sosyal psikolojide ayrı bir kavram olarak muhafaza etmek ve "her şeyi içeren psikolojik bir kavram" haline getirerek önemini azaltmak istemiyorsak kesin kriterler kullanarak bu kavramı ayırmalıyız.

1. Tutumlar doğuştan gelmez.
2. Tutumlar az çok kalıcıdır.
3. Tutumlar daima bir özne - nesne ilişkisini içerirler.
4. Bir tutumun göndergesi az sayıda ya da çok sayıda maddeyi kapsayabilir.
5. Tutumların güdüsel - duygusal özellikleri vardır.

Bu beş kriter hem sosyal hem de sosyal olmayan tutumlar için geçerlidir. Tüm tutumların (sosyal ya da sosyal olmayan) oluşumunu ve işleyişinin altında aynı genel ilkeler yatar. Tüm tutumlar belli nesne, olay ya da kişilerle ilişkili olarak edinilmiş güdülerdir" (Şerif ve Carolyn, 1996).

2.13.5. Müzik ve Tutum

Müziksel bilgi, tutum ve müzik yaşantısı, birbirleriyle çok yakın ilişkilere, sahip olan ve birbirleri üzerinde önemli boyutta etkileri bulunan üç etmendir. Bir yandan, müziksel bilgi ve tutum düzeyi, bireyin müzik yaşantısının şekil almasında etkili olurken; diğer yandan da, bireyin oluşturmuş olduğu müzik yaşantısı formu, müziksel bilgi ve tutumun değişim ve gelişim yönünü tayin eder (Tenkoğlu, 2005).

Müzik de, bireyin günlük hayatı içerisinde karşı karşıya kaldığı olgulardan bir tanesidir. Doğal olarak da her birey; aile, toplum, kişilik, zekâ ve eğitim gibi faktörlerin etkisiyle, müziğe karşı da bir takım davranış kalıpları geliştirmektedir. Bu davranış şekilleri daha çok, bireyin müzik türleri arasında yaptığı seçimler, müziğe etken ya da edilgen olarak ayrılan zaman, müziğin bireyin zihninde kazandığı anlam ve dolayısıyla müziğe verilen önem gibi faktörlerde kendini göstermektedir. Diğer tutumlarda olduğu gibi müziksel tutumların şekillenmesinde de, eğitimin çok önemli bir yeri vardır (Tenkoğlu, 2005)

“Müzik dersine karşı tutum öğrencilerin müzik dersinin bütün değişkenleriyle ilişkili olan özelliklere yönelik belleklerinde saklı tuttukları olumlu ya da olumsuz değerlendirmelerinin ürünüdür.” (Varış ve Cesur, 2012 a:363).

“Öğrencilerin ilköğretim öncesi ve ilköğretim aşamalarında müzik derslerine ilişkin tutumlarının olumlu yönde geliştirilmesinin ortaöğretim aşamasındaki müzik derslerine yönelik yaklaşımlarını ve başarılarını önemli ölçüde etkilediği dikkate alındığında, genel müzik eğitimi sisteminin bir bütün halinde ele alınıp geliştirilerek müzik derslerinin etkililiği ve işlevselliği arttırılmalıdır.” (Varış ve Cesur, 2012 b:329).

III. BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın yöntemi ve modeli, evren ve örnekleme, veri toplama araçlarının oluşturulması ve geliştirilmesi, verilen toplanması, verilerin işlenmesinde kullanılan istatistiksel yöntem ve çözümlere ayrıntılı olarak yer verilmiştir.

3.1.Araştırmanın Modeli

MEB'e bağlı ortaokullarda görev yapan idarecilerinin, müzik dersine yönelik tutumlarının nasıl ve ne düzeyde olduğunu belirlenmesinin çalışıldığı bu araştırma, var olan bir durumun ortaya çıkarılmasının amaçlanması bakımından genel tarama modelinde betimsel bir araştırma niteliği taşımaktadır.

Yapılan araştırmanın amacına uygun ve sağlıklı bir şekilde ilerleyebilmesi için geliştirilmiş olan tarama modelleri; “geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları, herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Bilinmek istenen şey vardır ve oradadır. Önemli olan, onu uygun bir biçimde gözleyip belirleyebilmektir” (Karasar, 2009: 77).

Tarama modelleri içerisinde yer alan genel tarama modelleri; “çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir” (Karasar, 2009: 79).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Türkiye'nin 7 coğrafi bölgesinde 24 ilde bulunan 85 ortaokulda 2013-2014 eğitim ve öğretim yılında görev yapan okul idarecileri oluşturmaktadır.

Bilimsel araştırmalarda evrenin bütününe ulaşmak çoğu zaman mümkün değildir. Bu sorunu çözmek için bilim adamları bütün evreni çalışmak yerine, evreni temsil etme gücüne sahip sınırlı sayıda birey, olay veya olguyu araştırma kapsamına dahil etmeyi tercih etmişleridir. Bu aza indirgeme yaklaşımı ile çok sayıda birey, olay ve olguyu içeren evren, belirli yöntemlerle örneklem denilen küçük ve çalışılabilir bir hale getirilir. Örneklemde elde edilen verilerin değerlendirilme sonuçları araştırılan evrene genellenir. Eğer evrende objeler benzeşik iseler; aynı nedenlere dayanarak değişim, dağılım gösteriyorlarsa ve eşit değişime sahip iseler, örnekleme şans yöntemi ile seçmede yarar vardır. Örneklem türleri olasılıklı örneklemeler ve olasılıksız örneklemeler olarak iki türde seçilebilir (Kuş, 2003: 45). Olasılığa dayalı örneklemeler; basit tesadüfi örneklem, tabakalı tesadüfi örneklem, sistematik örneklem, küme örnekleme olarak sıralanabilir. Olasılıksız örneklem türleri ise; gelişigüzel örneklem, kota örnekleme, maksatlı örneklem ve kartopu örnekleme olarak kategorize edilebilir (Kuş, 2003: 46).

Araştırmanın örneklemini ise, Türkiye'nin 7 coğrafi bölgesinde basit tesadüfi örneklem (simple random sampling) yöntemi ile seçilen 24 il içerisinde ve yine aynı yöntemle belirlenen 85 ortaokulda görev yapan 221 okul idarecisi oluşturmaktadır. Örneklem olarak; seçilen Ortaokullar; Samsun (Atakum / Bayındır Ortaokulu, Canik / Hacıismail Ortaokulu, Çarşamba / Cumhuriyet Ortaokulu), Trabzon (Merkez / Atatürk Ortaokulu, İsmet Paşa Ortaokulu, Akçaabat / Söğütlü Ortaokulu), Zonguldak (Merkez / Üzülmüş Ortaokulu, Kozlu Ortaokulu, Ereğli / Atatürk Ortaokulu), Artvin (Merkez / Yenimahalle Ortaokulu, 7 Mart Ortaokulu, Şavşat / Meydancık Ortaokulu), Giresun (Merkez / Cumhuriyet Ortaokulu, Mehmet Akif Ortaokulu, Keşap / Türk Telekom Ortaokulu), Erzurum (Palandöken / Barbaros Hayrettin Paşa, Tortum / Serdarlı Ortaokulu, Oltu / Karabekir Ortaokulu), Iğdır (Merkez / Alibeyköy Ortaokulu, Çakırtaş Ortaokulu, Tuzluca / Ali Köse Ortaokulu), Bitlis (Merkez / Dideban Ortaokulu, Tatvan / Bahçelievler Ortaokulu, Cumhuriyet Ortaokulu), Hakkari (Merkez / Atatürk

Ortaokulu, Cengiz Topel Ortaokulu, Yüksekova / Sabancı Ortaokulu), Gaziantep (Nizip / Akçakent Ortaokulu, Şehitkamil / Akçagöze Ortaokulu, Islahiye / Boğaziçi Ortaokulu), Adıyaman (Merkez / Adıyaman İMKB Ortaokulu, Adıyaman Toki Ortaokulu, Kahta / Bağbaşı Ortaokulu), Hatay (Merkez / Açıkdere Ortaokulu, Alahan Ortaokulu, İskenderun / Akaçay Ortaokulu), Antalya (Muratpaşa / Atatürk Ortaokulu, Konyaaltı / Çakırlar Ortaokulu, Alanya / Değirmendere Ortaokulu), Sivas (Merkez / Behrampaşa Ortaokulu, Aşık Veysel Ortaokulu, Kangal / Ayhan Erkan Ortaokulu), Konya (Akşehir / Atakent Ortaokulu, Ereğli / Konya Ereğli Atatürk Ortaokulu, Beyşehir / Bayağşar Ortaokulu), Ankara (Çankaya / Anıttepe Ortaokulu, Keçiören / Bağlum Ortaokulu, Elmadağ / Namık Kemal Ortaokulu, Etimesgut / Bağlıca Ortaokulu, Mamak / Açıkalın Ortaokulu, Gölbaşı / Bayrak Ortaokulu, Polatlı / Basri Ortaokulu), Kocaeli (Karamürsel / Atatürk Ortaokulu, Darıca / Barış Ortaokulu, Dilovası / Dilovası Hasan Ali Yücel Ortaokulu), Bursa (Kestel / Toplu Konutlar Ortaokulu, Gemlik / Cumhuriyet Ortaokulu, Nilüfer / Alara Ortaokulu), Tekirdağ (Merkez / Barbaros Ortaokulu, Çorlu / Kurtuluş Ortaokulu, Çerkezköy / 75.Yıl Ortaokulu), Edirne (Merkez / Cumhuriyet Ortaokulu, Kadirpaşa Ortaokulu, Keşan / Keşan Atatürk Ortaokulu), İstanbul (Beylikdüzü / Beylikdüzü İMKB Ortaokulu, Zeytinburnu / Ahmet Vefikpaşa Ortaokulu, Beyoğlu / Cemal Artüz Ortaokulu, Kâğıthane / Cumhuriyet Ortaokulu, Sultanbeyli / Akşemsettin Ortaokulu, Kadıköy / Bostancı Ortaokulu, Çekmeköy / Çekmeköy Ortaokulu, Beykoz / Atatürk Ortaokulu, Ümraniye / Ahmet Yavuz Ortaokulu), İzmir (Balçova / Ertuğrul Gazi Ortaokulu, Bornova / Işıkkent Ortaokulu, Narlıdere / Kılıçaslan Ortaokulu, Karşıyaka / Atakent Ortaokulu, Ödemiş / Cumhuriyet Ortaokulu, Çeşme / Onaltı Eylül Ortaokulu), Muğla (Merkez / Bayır Ortaokulu, Merkez 75. Yıl Ortaokulu, Bodrum / Vedat Türkmen Ortaokulu), Afyonkarahisar (Merkez / Ataköy Ortaokulu, Beyazıt Ortaokulu, Dinar / Çiçektepe Ortaokulu) seçilmiştir.

Örnekleme grubunda yer alan ortaokulların isimleri ve uygulama yapılan yöneticilerin sayısı, demografik özelliklerine ilişkin bilgiler Tablo 8 ve Tablo 9’de verilmiştir.

Tablo 8. Örneklem Tablosu

İl	Uygulama Yapılan Ortaokullar	Uygulama Yapılan Yönetici Sayısı
Adıyaman	Merkez/ Adıyaman İMKB Ortaokulu	3
	Merkez/ Adıyaman Toki Ortaokulu	2
	Kahta/ Bağbaşı Ortaokulu	3
Afyonkarahisar	Merkez/ Ataköy Ortaokulu	3
	Merkez/ Beyazıt Ortaokulu	3
	Dinar/ Çiçektepe Ortaokulu	2
Ankara	Çankaya / Anıttepe Ortaokulu	3
	Keçiören / Bağlum Ortaokulu	3
	Elmadağ / Namık Kemal Ortaokulu	3
	Etimesgut / Bağlıca Ortaokulu	3
	Polatlı / Basri Ortaokulu	3
	Mamak / Açıkalan Ortaokulu	3
	Gölbaşı / Bayrak Ortaokulu	3
Antalya	Muratpaşa / Atatürk Ortaokulu	3
	Konyaaltı / Çakırlar Ortaokulu	3
	Alanya / Değirmendere Ortaokulu	3
Artvin	Merkez / Yenimahalle Ortaokulu	2
	Merkez/ 7 Mart Ortaokulu	2
	Şavşat / Meydancık Ortaokulu	2

İl	Uygulama Yapılan Ortaokullar	Uygulama Yapılan Yönetici Sayısı
Bitlis	Merkez / Dideban Ortaokulu	2
	Tatvan / Bahçelievler Ortaokulu	2
	Tatvan/ Cumhuriyet Ortaokulu	2
Bursa	Kestel / Toplu Konutlar Ortaokulu	3
	Gemlik / Cumhuriyet Ortaokulu	3
	Nilüfer / Alara Ortaokulu	3
Edirne	Merkez / Cumhuriyet Ortaokulu	2
	Merkez/ Kadirpaşa Ortaokulu	2
	Keşan / Keşan Atatürk Ortaokulu	2
Erzurum	Palandöken / Barbaros Hayrettin Paşa	3
	Tortum / Serdarlı Ortaokulu	2
	Oltu / Karabekir Ortaokulu	3
Gaziantep	Nizip / Akçakent Ortaokulu	3
	Şehitkamil / Akçagöze Ortaokulu	3
	İslahiye / Boğaziçi Ortaokulu	3
Giresun	Merkez / Cumhuriyet Ortaokulu	3
	Merkez / Mehmet Akif Ortaokulu	3
	Keşap / Türk Telekom Ortaokulu	3
Hakkari	Merkez / Atatürk Ortaokulu	1
	Merkez /Cengiz Topel Ortaokulu	2
	Yüksekova / Sabancı Ortaokulu	1
Hatay	Merkez / Açıkdere Ortaokulu	3
	Merkez /Alahan Ortaokulu	2
	İskenderun / Akaçay Ortaokulu	2

İl	Uygulama Yapılan Ortaokullar	Uygulama Yapılan Yönetici Sayısı
İstanbul	Beylikdüzü / Beylikdüzü İMKB Ortaokulu	3
	Zeytinburnu / Ahmet Vefikpaşa Ortaokulu	3
	Beyoğlu / Cemal Artüz Ortaokulu	3
	Kâğıthane / Cumhuriyet Ortaokulu	3
	Sultanbeyli / Akşemsettin Ortaokulu	3
	Kadıköy / Bostancı Ortaokulu	3
	Çekmeköy / Çekmeköy Ortaokulu	3
	Beykoz / Atatürk Ortaokulu	3
	Ümraniye / Ahmet Yavuz Ortaokulu	3
İzmir	Balçova / Ertuğrul Gazi Ortaokulu	3
	Bornova / Işıkkent Ortaokulu	3
	Narlıdere / Kılıçaslan Ortaokulu	3
	Karşıyaka / Atakent Ortaokulu	3
	Çeşme / Onaltı Eylül Ortaokulu	2
	Ödemiş / Cumhuriyet Ortaokulu	1
Kocaeli	Karamürsel / Atatürk Ortaokulu	2
	Darica / Barış Ortaokulu	3
	Dilovaşı / Dilovaşı Hasan Ali Yücel Ortaokulu	3
Konya	Akşehir / Atakent Ortaokulu	3
	Ereğli / Konya Ereğli Atatürk Ortaokulu	3
	Beyşehir / Bayafşar Ortaokulu	3

İl	Uygulama Yapılan Ortaokullar	Uygulama Yapılan Yönetici Sayısı
Muğla	Merkez / Bayır Ortaokulu	3
	Merkez / 75. Yıl Ortaokulu	3
	Bodrum / Vedat Türkmen Ortaokulu	3
Samsun	Atakum / Bayındır Ortaokulu	3
	Canik / Hacıismail Ortaokulu	3
	Çarşamba / Cumhuriyet Ortaokulu	3
Sivas	Merkez / Behrampaşa Ortaokulu	2
	Merkez/ Aşık Veysel Ortaokulu	2
	Kangal / Ayhan Erkan Ortaokulu	2
Tekirdağ	Merkez / Barbaros Ortaokulu	2
	Çorlu / Kurtuluş Ortaokulu	2
	Çerkezköy / 75.Yıl Ortaokulu	2
Trabzon	Merkez / Atatürk Ortaokulu	3
	Merkez / İsmet Paşa Ortaokulu	3
	Akçaabat / Söğütlü Ortaokulu	3
Zonguldak	Merkez / Üzülmöz Ortaokulu	3
	Merkez / Kozlu Ortaokulu	3
	Ereğli / Atatürk Ortaokulu	3
Iğdır	Merkez / Alibeyköy Ortaokulu	1
	Merkez/ Çakırtaş Ortaokulu	2
	Tuzluca / Ali Köse Ortaokulu	1
TOPLAM		221

Tablo 8’de çalışma evreni olarak belirlenen farklı bölgelerden örneklem olarak seçilen ortaokullar ve araştırmaya katılan yöneticilerin sayıları verilmiştir.

Tablo 9. Araştırmaya Katılan Okul Yöneticilerinin Demografik Özelliklerine İlişkin Dağılımları

	Sayı(N)	Yüzde(%)
Cinsiyet		
Bayan	58	26,2
Erkek	163	73,8
İdari Görev		
Müdür	60	27,1
Müdür Baş. Yrd.	29	13,1
Müdür Yrd.	132	59,7
Yaş		
25 - 35	62	43,4
36 - 45	92	36,2
46 ve Üzeri	67	20,4
Hizmet Süresi		
4 – 15 Yıl	96	43,4
16 – 25 Yıl	80	36,2
26 Yıl ve Üzeri	45	20,4
Branş		
Sınıf Öğretmeni	57	25,8
Türkçe	22	10,0
Sosyal Bilgisi	21	9,5
Matematik	18	8,1
Fen Bilgisi	15	6,8
Felsefe	13	5,9
Yabancı Dil	12	5,4
Din Kült. Ve Ahl. Bil.	11	5,0
Beden Eğitimi	10	4,5
Tarih	8	3,6
Coğrafya	7	3,2
Kimya	6	2,7
Resim – Görsel San.	5	2,3
Bilgisayar	5	2,3
Müzik	4	1,8
Fizik	4	1,8
Biyoloji	3	1,4
Toplam	221	100,0

Tablo 9'a göre, araştırmaya katılan 221 İdarecinin %73,8'i erkek, %26,2'si kadınlardan oluşmaktadır. Yönetici kadrolarında erkeklerin çokluğu göze çarpmaktadır. Araştırmaya

katılan idarecilerin %27,1'i müdür, %13,1'i müdür baş yardımcısı ve %59,7'si müdür yardımcısıdır. 36 – 45 yaşları arasındaki yöneticilerin diğer yaş gruplarına göre fazla olduğu gözlenmektedir. Görevlerindeki hizmet sürelerine bakıldığında, 20,4'lük oranla en düşük yüzdeyi 26 ve üzeri yıldır yöneticiler oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan yöneticilerin branşlarına bakıldığında ise %25,8 oran ile en çok sınıf öğretmeni yönetici bulunurken, bunu branşları Türkçe, Sosyal Bilgisi ve Matematik olan yöneticilerin takip ettiği görülmektedir.

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırmada 15 maddeden oluşan tutum ölçeği, 2013-2014 eğitim-öğretim yılı içerisinde örneklem gurubunda bulunan 85 ortaokulda toplam 221 Ortaokul yöneticisine araştırmacı tarafından uygulanmıştır.

3.3.1. Veri Toplamada Kullanılan Araçlar

Araştırmada veri toplama aracı olarak “ *Ortaokul Yöneticilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutum Ölçeği* ” kullanılmıştır.

Araştırma, Türkiye'nin 7 coğrafi bölgesinde basit tesadüfi örnekleme (simple random sampling) yöntemi ile seçilen 24 il içerisinde MEB 'e bağlı 85 Ortaokulda görev yapan okul yöneticilerinin, müzik dersine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla yürütülmüştür. Araştırma için Okul yöneticilerinin bağlı olduğu Milli Eğitim Bakanlığında izin alınmış (Ek 3), yöneticiler bilgilendirilmiş yazılı onamları alınmıştır. Araştırma kapsamında 221 okul yöneticisi ile görüşülmüştür.

Ortaokul yöneticilerinin müzik dersine ilişkin tutumlarını belirlemek üzere araştırmacı tarafından geliştirilen 15 maddelik bir tutum ölçeği (EK 2) kullanılmıştır.

Ölçeğin maddeleri hazırlanırken müzik öğretimi ve okul idarecileri ilgili literatür taraması yapılmış, Giresun il merkezindeki ilköğretim ve ortaöğretim okul idarecilerinden 30 tanesi ile birebir görüşülerek müzik eğitimi ile ilgili görüşleri sözlü ve yazılı olarak alınarak,30 maddelik bir ölçek havuzu oluşturulmuştur. Ölçeğin kapsam

geçerliliğini sağlamak amacıyla uzman görüşlerine başvurulmuştur. Ölçeğin taslak maddeleri üzerinde Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalında görevli 2 öğretim üyesi, Giresun Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Ölçme ve Değerlendirme Anabilim Dalında görevli 2 öğretim üyesi ve 1 öğretim görevlisinin görüş ve önerileri alınmıştır. Uzmanların görüş ve önerileri sonrasında bazı maddeler eklenmiş, bazı maddeler düzeltilmiş ve bazı maddeler de ölçekten çıkarılmıştır. Yapılan tüm incelemeler sonucunda 22 maddelik ön deneme formu (EK 1) oluşturulmuştur.

Hazırlanan tutum maddeleri, olgusal durumları ortaya koymanın ötesinde arzu edilen veya edilmeyen durumları ifade edebilecek nitelikte hazırlanarak, bireyin hazırlanan her bir ifadeye ne ölçüde katılıp katılmadığı belirlemek amacıyla şu şekilde yapılmıştır; “kesinlikle katılıyorum: 5 puan”, “katılıyorum: 4 puan”, “kararsızım: 3 puan”, “katılmıyorum: 2 puan”, “kesinlikle katılmıyorum: 1 puan”. Ölçekte yer alan olumsuz cümlelerin derecelendirilmesinde ters yönde yeniden kodlama (recode) yapılarak “kesinlikle katılıyorum: 1 puan”, “katılıyorum: 2 puan”, “kararsızım: 3 puan”, “katılmıyorum: 4 puan”, “kesinlikle katılmıyorum: 5 puan” şeklinde derecelendirilmiştir. Kullanılan 5’li Likert ölçeği, 1’den 5’e kadar puanlanan beş aralıktan oluşmaktadır. Ölçek seçenekleri ile her bir seçeneğe karşılık gelen puan aralıkları tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10. Beşli Likert Puan Aralıklar

Seçenekler	Düzy
1 Kesinlikle Katılmıyorum	1.00-1.79
2 Katılmıyorum	1.80-2.59
3 Kararsızım	2.60-3.39
4 Katılıyorum	3.40-4.19
5 Tamamen Katılıyorum	4.20-5.00

Araştırmanın verilerine, parametrik ya da parametrik olmayan istatistiksel testlerden hangilerinin uygulanacağına karar vermek için verilerin dağılımının normal olup olmadığına bakılmıştır. Veriler normal dağılım göstermiyorsa ve dönüşüm (transformasyon) ile normalleştirilemiyorsa bu durumda parametrik olmayan testlerden uygun olan test seçilerek kullanılır. Bağımsız değişkeninin ikili(binary) olduğu durumda normal dağılıma sahipse parametrik testlerde t testi, normal dağılıma sahip değilse parametrik olmayan testlerden Mann-Whitney U testi uygulanmıştır. Bağımsız değişkenimizin üç ve daha fazla değişkene sahip olduğu durumda verilerden normal dağılıma sahip olanlara tek yönlü ANOVA, normal dağılıma sahip olmayan veri setine ise parametrik olmayan istatistiksel testlerden Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır. Değişkenlerin her biri için normalliklere bakılmış olup, normal dağılıma sahip olmadıkları belirlenmiştir. Bu durumda analizlerde Non parametrik test yöntemleri uygulanmıştır.

Uzman görüşüne dayalı olarak oluşturulan maddeler, Giresun il ve ilçelerinde bulunan ilk ve ortaöğretim okullarında görev yapan 111 idareciden oluşan çalışma gurubuna uygulanmıştır.

Veri seti başlangıçta 22 madde olarak belirlenmiştir. Yapılan güvenilirlik analizi ve faktör analizi sonunda veri eleme süreci işletilmiştir. Bu süreçte ilk olarak toplam madde korelasyonları negatif ve 0.25'in altında olan maddeler aşamalı olarak çıkarılmıştır. Sonrasında maddeler arasında korelasyonu düşük ve anti imaj korelasyon tablosunda köşegen elemanları 0,50'den küçük maddeler aşamalı olarak çıkarılmıştır. Son olarak döndürülmüş (Varimax) faktör matrisi tablosuna bakılarak faktör yapısını bozan maddeler teker teker çıkarılarak tekrardan tabloya bakılmıştır, tabloda faktör yapısı oturana kadar faktörlerin anlamlılık derecesini kaybettirmeden eleme süreci devam ettirilmiştir. Son olarak 4 faktör ve 15 madde kalmıştır.

Araştırmadan elde edilen verilerin istatistiksel analizinde SPSS 17.0 paket programı kullanılmış ve yapılan analizler sonucunda “*Ortaokul Yöneticilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutum Ölçeği*” 15 maddeden oluşacak şekilde son halini almıştır.

3.4. Geliştirilen Tutum Ölçeğine Ait Analizler

Okul yöneticilerinin müzik dersi ile ilgili tutumlarının ölçüldüğü sorulara verdikleri cevaplar 4 faktör altında toplanmıştır Müzik Eğitime İlgili, Müzik Eğitiminde Kalite, Müzik Eğitiminde İdare Etkinliği, Müzik Eğitiminin Psikolojik Etkileri altında toplanan maddelerin frekans ve yüzde değerleri aşağıdaki tablolarda gösterilmektedir.

Tablo 11. Yöneticilerin Müzik Eğitime İlgili Faktöründeki Maddelere İlişkin Verdikleri Cevaplara Ait Frekans ve Yüzde Dağılımı

Müzik Eğitime İlgili ile İlgili Maddeler		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Toplam
Bireylere her yaşta müzik ve çalgı eğitimi olanakları sağlanmalı.	Sıklık	0	4	9	75	133	221
	Yüzde	0,0%	1,8%	4,1%	33,9%	60,2%	100,0%
Çocukların müzik ilgisinin desteklenmesi gerektiğine inanıyorum.	Sıklık	1	0	5	56	159	221
	Yüzde	0,5%	0,0%	2,3%	25,3%	71,9%	100,0%
Tatil günlerinde okullarda öğrencilere müzik ve çalgı kursları verilebilir.	Sıklık	5	7	9	108	92	221
	Yüzde	2,3%	3,2%	4,1%	48,9%	41,6%	100,0%
Öğrenci müzik grupları etkinliklerinin, okulun vizyonuna katkı sağladığını düşünüyorum.	Sıklık	1	5	9	79	127	221
	Yüzde	0,5%	2,3%	4,1%	35,7%	57,5%	100,0%
Aritmetik Ortalama	Yüzde	2,6 %		3,65 %	93,75 %		221

Tablo 11'e baktığımızda, yöneticilerin en çok %71,9' luk oranla "Çocukların müzik ilgisinin desteklenmesi gerektiğine inanıyorum." İfadesine kesinlikle katıldıkları görülmektedir. Yöneticilerin en az %57,5' lik oranla "Öğrenci müzik grupları etkinliklerinin, okulun vizyonuna katkı sağladığını düşünüyorum." İfadesine kesinlikle katıldıkları görülmektedir. Tablo 11' deki ölçek maddelerine verilen cevapların aritmetik

ortalaması alındığında 221 yöneticinin %93,75' inin olumlu, %3,65' nin kararsız, %2,6' sının ise olumsuz tutuma sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 12. Yöneticilerin Müzik Eğitiminde Kalite Faktöründeki Maddelere İlişkin Verdikleri Cevaplara Ait Frekans ve Yüzde Değerleri

Müzik Eğitiminde Kalite İle İlgili Maddeler		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Toplam
Müzik eğitiminin, toplumların çağdaşlık düzeyinin belirlerlenmesinde önemli rolü vardır.	Sıklık	2	6	9	85	119	221
	Yüzde	0,9%	2,7%	4,1%	38,5%	53,8%	100,0%
Ortaöğretim yıllarında, iyi bir müzik eğitimine önem verilmelidir.	Sıklık	1	4	13	75	128	221
	Yüzde	0,5%	1,8%	5,9%	33,9%	57,9%	100,0%
Müzik derslerinin, eğitim ve öğretimde kaliteyi artırdığını düşünüyorum.	Sıklık	1	8	27	92	93	221
	Yüzde	0,5%	3,6%	12,2%	41,6%	42,1%	100,0%
Müzik dersinin haftalık ders programındaki saati, dersin verimini etkiler.	Sıklık	7	24	30	97	63	221
	Yüzde	3,2%	10,9%	13,6%	43,9%	28,5%	100,0%
Aritmetik Ortalama	Yüzde	6 %		8,95 %	85,05 %		221

Tablo 12' ye baktığımızda, yöneticilerin en çok %57,9' luk oranla “Ortaöğretim yıllarında, iyi bir müzik eğitimine önem verilmelidir.” İfadesine kesinlikle katıldıkları

görülmektedir. Yöneticilerin en az %28,5' lik oranla “Müzik dersinin haftalık ders programındaki saati, dersin verimini etkiler.” İfadesine kesinlikle katıldıkları görülmektedir. Tablo 12’ deki ölçek maddelerine verilen cevapların aritmetik ortalaması alındığında 221 yöneticinin %85,05’ inin olumlu, %8,95’ inin kararsız, %6’ sının ise olumsuz tutuma sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 13. Yöneticilerin Müzik Eğitiminde İdare Etkinliği Faktöründeki Maddelere İlişkin Verdikleri Cevaplara Ait Frekans ve Yüzde Değerleri

Müzik Eğitimindeki İdare Etkinliği İle İlgili Maddeler		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Toplam
Müzik dersi, öğrencinin cesaret ve özgüven kazanmasında önemli bir etkidir.	Sıklık	4	6	8	72	131	221
	Yüzde	1,8%	2,7%	3,6%	32,6%	59,3%	100,0%
Öğrencinin okula uyumunda, müzik ders etkinlikleri önem taşımaktadır.	Sıklık	2	8	27	101	83	221
	Yüzde	0,9%	3,6%	12,2%	45,7%	37,6%	100,0%
Müzik dersi materyallerinin temini, okul yönetiminin öncelikleri arasında olmalıdır.	Sıklık	7	22	28	106	58	221
	Yüzde	3,2%	10,0%	12,7%	48,0%	26,2%	100,0%
Müzik etkinliklerinde görev alan öğretmenler, okul idaresi tarafından desteklenmelidir.	Sıklık	1	7	5	121	87	221
	Yüzde	0,5%	3,2%	2,3%	54,8%	39,4%	100,0%
Aritmetik Ortalama	Yüzde	6,4 %		7,7 %	85,9 %		221

Tablo 13’ e baktığımızda, yöneticilerin en çok %59,3’lük oranla “Müzik dersi, öğrencinin cesaret ve özgüven kazanmasında önemli bir etkidir.” İfadesine kesinlikle

katıldıkları görülmektedir. Yöneticilerin en az %26,2' lik oranla “Müzik dersi materyallerinin temini, okul yönetiminin öncelikleri arasında olmalıdır.” İfadesine kesinlikle katıldıkları görülmektedir. Tablo 13’ deki ölçek maddelerine verilen cevapların aritmetik ortalaması alındığında 221 yöneticinin %85,9’ unun olumlu, %7,7’ sinin kararsız, %6,4’ ünün ise olumsuz tutuma sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 14. Yöneticilerin Müzik Eğitiminin Psikolojik Etkileri Faktöründeki Maddelere İlişkin Verdikleri Cevaplara Ait Frekans ve Yüzde Değerleri

Müzik Eğitiminin Psikolojik Etkileri İle İlgili Maddeler		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Toplam
Ortaokulda müzik eğitimi öğrencinin diğer derslere olan ilgisini azaltabilir.	Sıklık	78	97	22	20	4	221
	Yüzde	35,3%	43,9%	10,0%	9,0%	1,8%	100,0%
Ortaöğretimde müzik dersinin, öğrencinin psikolojik gelişimine katkısı yoktur.	Sıklık	116	82	9	9	5	221
	Yüzde	52,5%	37,1%	4,1%	4,1%	2,3%	100,0%
Müzik etkinliklerinde görev alan öğrenciler, sınav merkezli bir sistemde derslerine yeterince odaklanamaz.	Sıklık	68	76	23	42	12	221
	Yüzde	30,8%	34,4%	10,4%	19,0%	5,4%	100,0%
Aritmetik Ortalama	Yüzde	78 %		8,1 %	13,8 %		221

Tablo 14’e baktığımızda, yöneticilerin en çok %52,5’lik oranla “Ortaöğretimde müzik dersinin, öğrencinin psikolojik gelişimine katkısı yoktur.” İfadesine kesinlikle katılmadıkları görülmektedir. Yöneticilerin en az %30,8’ lik oranla “Müzik etkinliklerinde görev alan öğrenciler, sınav merkezli bir sistemde derslerine yeterince

odaklanamaz.” İfadesine kesinlikle katılmadıkları görülmektedir. Tablo 14’ deki ölçek maddelerine verilen cevapların aritmetik ortalaması alındığında 221 yöneticinin %78’ inin olumsuz, %8,1’ inin kararsız, %13,8’ inin ise olumlu tutuma sahip olduğu görülmektedir.

3.4.1. Güvenirlilik Analizi

Ölçeğin güvenirlilik analizi için SPSS 17.0 paket programı ile ölçekte kullanılan maddelerin tamamına ve faktörler bazında güvenirlilik analizi yöntemlerinden olan Cronbach’s Alpha yöntemi uygulanmıştır. Bu yöntem ölçekte yer alan soruların homojen bir yapı gösteren bir bütünü ifade edip etmediği araştırılır. Ölçekte yer alan soruların varyanslarının genel varyansa oranı ile bulunur. 0 ile 1 arasında değer alır. 0,60-0,80 arası düşük güvenirlilik, 0,80-1,00 arası yüksek güvenirliliktir. Ölçekte yer alan 15 maddenin tamamına ve alt boyutlara Cronbach’s Alpha yöntemi uygulandığında Tablo 15’deki sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir.

Tablo 15. Bağımsız Değişkenler İçin Güvenirlilik Analizi

Güvenirlilik İstatistiği		
	Cronbach's Alpha	Madde Sayısı
Tüm Maddeler	,846	15
İlgi	,735	4
Kalite	,661	4
İdare Etkinliği	,711	4
Psikolojik Etkiler	,687	3

Tablo 15’e göre maddelerin toplam güvenirlilik katsayısı 0,846 olarak bulunmuştur. Bu katsayı ölçeğin oldukça yüksek güvenirlilikte olduğunun göstergesidir. Alt faktörlere baktığımızda ise her biri için oldukça güvenilir sonuçlar elde edilmiştir.

Sonuç olarak geliştirdiğimiz bu ölçek ölçmek istediğimiz olguyu iyi bir şekilde ölçmektedir. Yani yöneticilerin müzik dersi ile ilgili tutumlarını etkileyen faktörleri bulmak amacıyla geliştirilen bu ölçek güvenilir denebilir.

3.4.2. Korelasyon Analizi

İki değişken arasındaki doğrusal ilişkiyi ve varsa bu ilişkinin şiddetini ve yönünü ölçmek amacıyla kullanılan bir istatistiksel yöntemdir. Korelasyon analizi sonucunda, doğrusal ilişki olup olmadığı, ve varsa bu ilişkinin derecesi ve yönü korelasyon katsayısı ile hesaplanır. Bu katsayı -1 ile +1 arasında değişir. 0-1 arasında pozitif ilişki, 0'dan küçük değerlerde negatif ilişki vardır. 0,50 değerinin üzerindeki korelasyonlara da güçlü bir ilişki olduğu söylenebilir. Aşağıdaki tabloda faktörler arasındaki korelasyon katsayıları görölmektedir.

Tablo 16. Değişkenlerin Arasındaki İlişki (Korelasyon)

Korelasyon				
	İlgi	Kalite	İdare Etkinliği	Psikolojik Etkiler
İlgi	1	,508**	,544**	,366**
Kalite		1	,611**	,344**
İdare Etkinliği			1	,340**
Psikolojik Etkiler				1

Tablo 16'ya baktığımızda İlgi, Kalite, İdare etkinliği, Psikolojik etkileri alt faktörlerinin kendi aralarında ikili olarak büyük oranda pozitif doğrusal bir ilişki içerisindedirler. Tablodaki bütün korelasyon katsayıları %1 hata payı ile anlamlıdır. Yani katsayılar %99 güvenirlikle hesaplanmıştır.

3.5. Verilerin Çözömlenmesi

Araştırmada toplanan nicel verilerin istatistiksel çözümlenmelerinde SPSS 17.paket program kullanılmıştır. Örneklemi oluşturan idarecilerinin *Ortaokul Yöneticilerinin*

Müzik Dersine ilişkin Tutum Ölçeği' ile toplanan görüşlerinden elde edilen toplam puanların bazı değişkenlerle ilişkileri incelenmiş, normal dağılım özelliği gösteren gruplar için parametrik analiz tekniği kullanılmıştır.

Ortaokul Yöneticilerinin Müzik Dersine ilişkin Tutum Ölçeği' nin geliştirilmesinde yapı geçerliliği kapsamında faktör analizi, güvenilirliğin belirlenmesinde ise Cronbach Alpha güvenirlik formülünden yararlanılmıştır.

Örneklem gurubunu oluşturan Ortaokul idarecilerinin tutum ölçeğinden aldıkları toplam puan ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik olarak Mann-Whitney U Testi analizi kullanılmıştır.

Örneklem gurubunu oluşturan Ortaokul idarecilerinin tutum ölçeğinden aldıkları toplam puan ile yaş, idari görevleri ve hizmet süreleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik olarak Kruskal Wallis Testi analizi kullanılmıştır.

IV. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar

“Ortaokul yöneticilerinin Müzik dersine ilişkin tutumları cinsiyetlerine göre farklılık göstermekte midir?” sorusuna ait bulgular Tablo 17’de verilmiştir.

Tablo 17. Ortaokul Yöneticilerinin Cinsiyetleri ile Müzik Eğitimindeki Tutum Faktörleri Arasındaki İlişkisi ve Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Faktörler	Cinsiyet	Gözlem	Ortalama	Std. Sapma	Mann-Whitney U	z	p
İlgi	Bayan	58	18,03	1,716	4666,50	-,148	,883
	Erkek	163	17,88	2,247			
Kalite	Bayan	58	17,13	2,380	4416,00	-,751	,452
	Erkek	163	16,86	2,428			
İdare Etkinliği	Bayan	58	16,72	2,553	4725,00	-,005	,996
	Erkek	163	16,74	2,513			
Psikolojik Etkiler	Bayan	58	12,12	2,485	4591,00	-,329	,742
	Erkek	163	11,97	2,496			

Bağımsız Mann-Whitney U Testi Sonuçlarına göre:

Müzik eğitime ilgi, müzik eğitiminde kalite, Müzik eğitiminde idare etkinliği ve Müzik eğitimindeki psikolojik etkiler değişkenleri için p değeri >,05 olduğundan %95 güvenlilikle istatistiksel olarak kadın ve erkek idareciler arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Yani ilgi, kalite, idare etkinliği ve psikolojik etkiler idarecilerin cinsiyetine göre farklılık göstermemektedir. Kadın ve erkek idareciler benzer oranlarda sorunla karşılaşmaktadır.

4.2. İkinci Alt Problem İlişkin Bulgu ve Yorumlar

“Ortaokul yöneticilerinin Müzik dersine ilişkin tutumları idari görevine göre farklılık göstermekte midir?” sorusuna ait bulgular Tablo 18’de verilmiştir.

Tablo 18. Ortaokul Yöneticilerinin İdari Görevleri ile Müzik Eğitimindeki Tutum Faktörleri Arasında İlişkisi ve Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Faktörler	İdari Görev	Gözlem	Ortalama	Std. Sapma	Chi-Square	Sd	p
İlgi	Müdür	60	17,98	2,197	,207	2	,902
	Müdür Baş. Yrd.	29	18,00	1,752			
	Müdür Yrd.	132	17,88	2,167			
Kalite	Müdür	60	16,38	2,429	4,947	2	,084
	Müdür Baş. Yrd.	29	17,06	2,120			
	Müdür Yrd.	132	17,15	2,442			
İdare Etkinliği	Müdür	60	16,51	2,587	,914	2	,633
	Müdür Baş. Yrd.	29	17,13	2,082			
	Müdür Yrd.	132	16,75	2,578			

Psikolojik Etkiler	Müdür	60	11,93	2,648	,898	2	,638
	Müdür Baş. Yrd.	29	11,55	2,772			
	Müdür Yrd.	132	12,15	2,352			

Kruskal Wallis Testi Sonuçlarına göre:

Müzik eğitimine ilgi, müzik eğitiminde kalite, Müzik eğitiminde idare etkinliği ve Müzik eğitimindeki psikolojik etkiler değişkenleri için p değeri $>,05$ olduğundan %95 güvenilrlikle faktörler ile idarecilerin idari görevleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. İdarecilerin idari görevlerine göre verdikleri cevaplar arasında farklılık yoktur diyebiliriz.

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar

“Ortaokul yöneticilerinin Müzik dersine ilişkin tutumları yaş guruplarına göre farklılık göstermekte midir?” sorusuna ait bulgular Tablo 19’de verilmiştir.

Tablo 19. Ortaokul Yöneticilerinin Yaşları ile Müzik Eğitimindeki Tutum Faktörleri Arasında İlişkisi ve Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Faktörler	Yaşlar	Gözlem	Ortalama	Std. Sapma	Chi-Square	Sd	p
İlgi	25 – 35	62	18,06	1,772	,223	2	,895
	36 – 45	92	17,83	2,210			
	46 ve Üzeri	67	17,92	2,298			
Kalite	25 – 35	62	16,93	2,816	,848	2	,655
	36 – 45	92	17,07	2,219			
	46 ve Üzeri	67	16,74	2,285			

İdare Etkinliği	25 – 35	62	16,82	2,544	,254	2	,881
	36 – 45	92	16,75	2,600			
	46 ve Üzeri	67	16,64	2,410			
Psikolojik Etkiler	25 – 35	62	11,74	2,703	,704	2	,703
	36 – 45	92	12,09	2,537			
	46 ve Üzeri	67	12,14	2,217			

Kruskal Wallis Testi Sonuçlarına göre:

Müzik eğitimine ilgi, müzik eğitiminde kalite, Müzik eğitiminde idare etkinliği ve Müzik eğitimindeki psikolojik etkiler değişkenleri için p değeri $>,05$ olduğundan %95 güvenilirlikle faktörler ile idarecilerin yaşları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar

“Ortaokul yöneticilerinin Müzik dersine ilişkin tutumları hizmet sürelerine göre farklılık göstermekte midir?” sorusuna ait bulgular Tablo 20’de verilmiştir.

Tablo 20. Ortaokul Yöneticilerinin Hizmet Süreleri ile Müzik Eğitimindeki Tutum Faktörleri Arasında İlişkisi ve Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Faktörler	Hizmet Süresi	Gözlem	Ortalama	Std. Sapma	Chi-Square	Sd	p
İlgi	4 – 15 Yıl	96	17,87	2,037	2,175	2	,337
	16 – 25 Yıl	80	17,82	2,156			
	26 Yıl ve Üzeri	45	18,22	2,234			

Kalite	4 – 15 Yıl	96	16,88	2,667	,649	2	,723
	16 – 25 Yıl	80	17,15	1,942			
	26 Yıl ve Üzeri	45	16,66	2,611			
İdare Etkinliği	4 – 15 Yıl	96	16,79	2,529	,165	2	,921
	16 – 25 Yıl	80	16,66	2,469			
	26 Yıl ve Üzeri	45	16,75	2,629			
Psikolojik Etkiler	4 – 15 Yıl	96	11,71	2,689	1,756	2	,416
	16 – 25 Yıl	80	12,21	2,248			
	26 Yıl ve Üzeri	45	12,28	2,436			

Kruskal Wallis Testi Sonuçlarına göre:

Müzik eğitime ilgi, müzik eğitiminde kalite, Müzik eğitiminde idare etkinliği ve Müzik eğitimindeki psikolojik etkiler değişkenleri için p değeri $> ,05$ olduğundan %95 güvenilirlikle faktörler ile idarecilerin hizmet süreleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. İdarecilerin Hizmet süresine göre verilen cevaplar arasında farklılık yoktur diyebiliriz.

Örnekleme oluşturan Ortaokul yöneticilerinin müzik dersine ilişkin tutumlarında, cinsiyet faktörünün Mann-Whitney U Testi sonucuna göre anlamlı bir fark oluşturmadığı tespit edilmiştir. Yapılan Kruskal Wallis testi sonuçları incelendiğinde ise idari görev, yaş ve hizmet süresinin, Ortaokul İdarecilerinin müzik dersine ilişkin tutumlarında anlamlı farklılıklar oluşturmadığı tespit edilmiştir.

GÜN(2009)' nün yapmış olduğu çalışmada, müzik öğretmenlerinin, okul müdürünün, müzik dersi için gerekli teknik araç-gereç (bilgisayar, tepegöz, projeksiyon, cd, vcd vs.) ile müzik aletlerini (org, bağlama, ritim çalgıları vs.) sağlamadığı, okul müdürünün, müzik dersini gerekli görmesi konusunda kararsız oldukları, müzik dersine ilişkin tutumunun öğrencileri ve öğrenci velilerini etkilediği görüşünde olduğu bulgular elde

edilmiştir. Ayrıca müzik öğretmenlerinin, okul müdürü tarafından öğrencilere ve velilere müzik dersinin önemini vurgulanmadığı görüşünde oldukları, okul müdürünün, eksikliklerin giderilmesinde önceliği başka derslere verdiği görüşünde oldukları bulguların araştırmamızda elde edilen bulgularla çelişmektedir.

KÜLAH(2007)' in yapmış olduğu çalışmada, Müzik etkinlikleri konusunda okul yöneticilerinin müzik öğretmenlerine % 70 oranında destek oldukları, Öğrencilerin daha verimli olabilmeleri için müzik derslerinin % 90 oranında 3. 4. 5. ve 6. saatlerde yapılması gerektiği sonucuna varması, araştırmamızda elde edilen bulguları destekler niteliktedir.

DEVECİ(2010)' nin çalışmasında elde ettiği, müzik dersinin öğrencilere kendini ifade imkânı vererek rahatlamalarını sağladığı, müzik dersinin öğrencilerin kişilik gelişimine olan katkısının diğer derslere nazaran daha fazla olduğu görüşüne, ilköğretim okulunda görev yapan yönetici ve öğretmenlerinin çoğunun katıldığına ilişkin bulgular, araştırma bulgularını destekler niteliktedir.

IV. BÖLÜM

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde, elde edilen bulgular doğrultusunda ulaşılan sonuçlar ve bu sonuçlardan yola çıkılarak geliştirilen öneriler sunulmaktadır.

5.1. SONUÇLAR

Araştırmaya katılan okul yöneticilerinin cinsiyetlerine göre müzik eğitime ilgi, müzik eğitiminde kalite, Müzik eğitiminde idare etkinliği ve Müzik eğitiminde psikolojik etkiler faktörlerinin bağımsız Mann-Whitney U testi analiz sonuçlarına göre, Müzik eğitime ilgi, müzik eğitiminde kalite, Müzik eğitiminde idare etkinliği ve Müzik eğitimindeki psikolojik etkiler değişkenleri için p değeri $>,05$ olduğundan %95 güvenirlikle istatistiksel olarak kadın ve erkek idareciler arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bir başka deyişle müzik eğitime ilgi, müzik eğitiminde kalite, müzik eğitiminde idare etkinliği ve müzik eğitiminde psikolojik etkiler yöneticilerin cinsiyetine göre farklılık göstermemektedir. Kadın ve erkek yöneticiler benzer oranlarda sorunla karşılaşmaktadır.

Araştırmaya katılan okul yöneticilerinin idari görevlerine göre müzik eğitime ilgi, müzik eğitiminde kalite, müzik eğitiminde idare etkinliği ve müzik eğitiminde psikolojik etkiler faktörlerinin Kruskal Wallis Testi analiz sonuçlarına göre, müzik eğitime ilgi, müzik eğitiminde kalite, müzik eğitiminde idare etkinliği ve müzik eğitimindeki psikolojik etkiler değişkenleri için p değeri $>,05$ olduğundan %95 güvenirlikle faktörler ile yöneticilerin idari görevleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Yöneticilerin idari görevlerine göre verdikleri cevaplar arasında farklılık yoktur.

Araştırmaya katılan okul yöneticilerinin yaş guruplarına göre müzik eğitime ilgi, müzik eğitiminde kalite, müzik eğitiminde idare etkinliği ve müzik eğitiminde psikolojik etkiler faktörlerinin Kruskal Wallis Testi analiz sonuçlarına göre, müzik

eğitimine ilgi, mzık eğitiminde kalite, mzık eğitiminde idare etkinliği ve mzık eğitimindeki psikolojik etkiler değişkenleri için p değeri $>,05$ olduğundan %95 güvenirlikle faktörler ile yöneticilerin yaşları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Araştırmaya katılan okul yöneticilerinin hizmet sürelerine göre mzık eğitimine ilgi, mzık eğitiminde kalite, mzık eğitiminde idare etkinliği ve mzık eğitiminde psikolojik etkiler faktörlerinin Kruskal Wallis Testi analiz sonuçlarına göre, mzık eğitimine ilgi, mzık eğitiminde kalite, mzık eğitiminde idare etkinliği ve mzık eğitimindeki psikolojik etkiler değişkenleri için p değeri $>,05$ olduğundan %95 güvenirlikle faktörler ile yöneticilerin hizmet süreleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Yöneticilerin Hizmet süresine göre verilen cevaplar arasında farklılık yoktur.

221 Yöneticinin mzık eğitimine ilgi, mzık eğitiminde kalite, mzık eğitiminde idare etkinliği ve mzık eğitiminin psikolojik etkileri faktörlerindeki tüm maddelere ilişkin cevaplarının toplam aritmetik ortalaması %87,8' i olumlu, % 7,1'i karasız, %5,1'i ise olumsuz tutum sonucuna ulaşmaktadır. Bu sonuçlara göre, ortaokul yöneticilerinin mzık dersine yönelik tutumlarının büyük bir oranda olumlu olduğu görülmektedir.

- Geliştirilen leğin,
 - ❖ Ortaokul yöneticilerinin mzık dersine ilişkin tutumlarını belirlemede kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir lme aracı olduğu,
 - ❖ ölçeğin bu özellikleri göz önüne alındığında ilgili çalışmalarda kullanılabileceği,
 - ❖ Ortaokul yöneticilerinin mzık dersine ilişkin tutumlarının belirlenmesi konusunda araştırmacılara gerekli dönütleri sağlayabileceği,

- ❖ Benzer ölçek geliştirme çalışmalarının, ilköğretim ve ortaöğretim boyutları göz önüne alınarak gerçekleştirilebileceği düşünülmektedir.

5.2. ÖNERİLER

- Etkili okul yöneticisinin bir liderlik tarzı olmalıdır. Bu yüzyılın en önemli değerleri sayılacak olan katılımcılık, şeffaflık ve sürdürülebilirliğin eğitim kurumlarına adapte edilmesi bu sayede mümkündür. Çünkü okul yalnızca idareciler, eğitimciler, öğrenciler ve velilerden oluşan bir kurum değildir. Hizmetliler, güvenlik elemanı, kantin çalışanı, okula ürün sağlayanlar, tedarikçiler, okul çevresindeki esnaf ve toplum gibi pek çok farklı bileşeniyle okul, en karmaşık örgüt yapısına sahip kurumlardan birisidir.
- “Okul, müdürü kadar okuldur” sözü herkes tarafından kabul görmüş bir genel kanıdır. Okul yöneticileri en güncel yönetim becerilerine sahip olmalıdır. Etkili bir okul yöneticisinin sürekli kişisel gelişim planı olması, onu yaşam boyu öğrenen bir lider konumuna sokar. Bu sayede kendisine duyulacak güven ortamının oluşmasına, okulun eğitim ve öğretimdeki başarısına büyük katkı sağlaması öngörülmektedir.
- Okul yöneticileri iyi bir model olmalı, öğrencilerle kurduğu olumlu iletişimlerle onları en iyi şekilde yönlendirmelidir. Tüm derslere eşit olarak önem vermelidir. Veli toplantılarında diğer derslerle beraber müzik dersinin öneminden de bahsederek velileri bilinçlendirmelidir.
- Müzik eğitimcileri bir yönü sanatçılığa dönük duyarlı ve hassas bireylerdir. Okul müdürleri, müzik öğretmenlerinin yıl içi ve yılsonu yaptıkları etkinlikleri dikkate alarak, ödüllendirmeye özen göstermelidir. Bu öğretim lideri olması gereken okul müdürlerinin takdir etme davranışını gösterir. Öğretmenlerin mesleğini severek yapmaları, yaptıkları işten doyum alabilmeleri ve eğitime verimli katkı

sağlayabilmeleri için, okul müdürlerinin takdir etme ve ödüllendirme davranışları büyük önem taşımaktadır.

- Okullardaki fiziksel yetersizlikler önemli bir sorundur. Ayrı bir dersliğe ve en fazla araç ve gereç ihtiyacı olan derslerden birisi de müzik dersidir. Bu olumsuzluğun ortadan kaldırılması için okul yöneticilerine büyük sorumluluk düşmektedir. Okul yöneticileri, okul aile birliği ve Milli Eğitim İl Müdürlükleri ile ortak çalışmalar yaparak, müzik dersliği ve müzik öğretmeninın ders esnasında kullanabileceği materyallerin sağlanmasında üzerine düşen görevi yerine getirebilmelidir.
- Milli Eğitim Bakanlığı “hizmet içi eğitim” programlarına “müzik dersinin önemi” konulu bir eğitim programı yerleştirilebilir bu şekilde dersin, gerektiği ilgiyi ve değeri görmesi sağlanabilir.
- Müzik derslerinin öğrencilerde neşe, mutluluk ve kendine güven duygularının gelişmesinde önemli rolü olduğu bilinen bir gerçektir. Bu yargıdan yola çıkarak, İl Milli Eğitim Müdürlükleri öncülüğünde, güzel sanatlar ve eğitim fakülteleri öğretim üyeleri tarafından ilde bulunan İlköğretim ve Ortaöğretim Okul müdürlerine ve diğer branş öğretmenlerine, müzik eğitiminin önemi ile ilgili seminerler düzenlenmesi önerilmektedir.
- Okul Yöneticileri, güzel sanatlar liselerine, konservatuvarlara ve güzel sanatlar fakültelerine oryantasyon gezilerine ağırlık vermelidirler. Bu sayede müzik eğitiminin hangi ortamlarda işlendiğini ve ne kadar özenilmesi gereken bir ders olduğu gösterilebilir. Böylelikle öğrenciler müzik dersini ve öğretmenini daha ciddiye alarak, derse karşı olumlu tutum geliştirebilirler.

KAYNAKLAR

- AKBULUT, Efe (1992). “Ortaokul ve Lise Okul Yöneticilerinin ve Öğretmenlerinin Genel Müzik Eğitimine Bakış Açılıarı”. **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**. GÜ. Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- AKGÜN, Günay (2006). “Müzik öğretmenlerinin lisans eğitimlerinden ve çalışma ortamlarından kaynaklanan sorunları”, **Kastamonu Eğitim Dergisi**, 14, (2). ss: 647-652.
- ARSLAN, Hasan. ve BEYTEKİN, O. Ferda. (2004).” İlköğretim okulu müdürleri için okul liderliği standartlarının araştırılması”. **13. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı**, Malatya.
- AY, Gökten. “**Müzik öğretmenleri bilinçli mi ?**” ,12 Mart 2008 www.musikidergisi.net/?p=475 , 15 Ekim 2014.
- AYDOĞAN, İ. (2008). “Okul Yöneticilerinin Öğretmenleri Etkileme becerileri”, **Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi**. ss: 33-51.
- BALCI, Ali (1992). **Etkili okul kuram, uygulama ve araştırma**, Ankara: Erek Ofset Matbaası.
- BARUT, Zeynep (2005). “**Çağdaş Müzik Eğitimine Bir Örnek: Suzuki Metodu**” <http://www.beethovenlives.net> , 18 Ekim 2014.
- BAŞARAN, İ. Ethem (1982). **Örgütsel davranış**, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğt. Fak. Yay. no:108.
- BAYSAL, Jale ve başk. (1994). **Çağdaş Eğitimde Sanat**, Çağdaş Yaşam Destekleme Derneği Yayınları, İstanbul: Demet Yayıncılık.

- BAYSAL, A. Can (1981). **Sosyal ve Örgütsel Psikolojide Tutumlar**. İstanbul: İstanbul İşletme Fakültesi.
- BİLKAN, Ö.F. (1998) İlköğretim Birinci Kademe 1.Sınıf (6-8 Yaş) Grubu Öğrencilerinin Müzik Dinleyerek Resim Yapma Etkinliğinde Müziğin Etkisi. **Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- BLASE, J and BLASE, J. (2002). **Teachers’ perceptions of principals’ instructional leadership and implications, Leadership and Policy in Schools**, 1(3), 256-264.
- BURSALIOĞLU, Ziya (1996). “Eğitim yönetiminde teori ve uygulama”, 6. Baskı, **Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları**.
- BUYURGAN, Serap ve BUYURGAN, Ufuk. (2001). **Sanat Eğitimi ve Öğretimi**, Ankara: Dersal Yayıncılık.
- CASSE, P. (1994). **Liderlik öğrenilebilir**, İstanbul: İz Yayıncılık.
- COOK, A. and MACK, H. (1971). **The headteacher’s role**, Wallop, Hampshire: Bas Printers Limited.
- CÜCELOĞLU, Doğan (2002). **Dayanışma bilincinin temeli: İçimizdeki biz**, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- ÇELİK, V. (1990).” Okul yöneticilerinin eğitim yöneticisi yetiştirme politikasına ilişkin görüşleri “. **Yayınlanmamış Doktora Tezi**, Elazığ: Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ÇELİK, V. (1999). **Eğitimsel liderlik**, Ankara: Pegem Yayıncılık.

- ÇEVİK, Suna (1989). “Ülkemizde Müzik Öğretimine Genel Bir Bakış”, **Ortaöğretim Kurumlarında Müzik Öğretimi ve Sorunları**, Ankara: Türk Eğitim Derneği Bilim Kurulu Yayınları.
- ÇEVİKOĞLU, Timuçin (2004). “İlköğretim Kurumları Müzik Dersi Programı’nda Geleneksel Türk Sanat Müziği Müfredâtı Üzerine Bir Çalışma” http://www.turkmusikisi.com/arastirmalar/muzik_egitimi , 18 Ekim 2014.
- DAVİS, V. Wayman (2011), yayınladığı “What Middle School Students Need From Their General Music Class - **Ortaokul Öğrencileri Genel Müzik Sınıflarında Neye İhtiyaç Duyarlar**. General Music Today, April 2011; vol. 24, 3: pp. 17-22.
- DEAN, J. (1985). **Managing the secondary school**, New York: Nichols Publishing Company.
- DENİZ, V. (1997). “İlköğretim okulu müdürlerinin eğitim-öğretim ve yönetime ilişkin yeterliklerinin sınıf ve branş öğretmenleri tarafından değerlendirilmesi”. **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- DEVECİ, Ömür (2010). “ İlköğretim Okulu Yönetici ve Öğretmenlerinin Müzik Dersi ve Müzik Öğretmenine Karşı Bakış Açıklarına Yönelik İnceleme” **yayımlanmamış yüksek lisans tezi**. Sivas : Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- ERGUN, T. (1981). **Türk kamu yönetiminde önderlik davranışı**, Ankara: TODAİE Yayınları, No.191.
- ERGÜN, Mustafa ve başk. (1999). Öğretmenlik Mesleğine Giriş. Ankara: Ocak Yayınları. ss: 1

- ERTÜRK, Selahattin (1972). **Eğitimde Program Geliştirme**, Ankara: Meteksan Lmt. Şti.
- ETiKE, Serap (1995). **Sanat Eğitimi Yazıları**. Ankara: İlke Yayınları.
- FİDAN, Nurettin ve ERDEN Münire (1991). **Eğitime Giriş**. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
- GOLEMAN, D. (1999). **Duygusal zeka** (çev. Banu Seçkin Yüksel), İstanbul: Varlık Yayınları, No: 525.
- GÜMÜŞTEKİN, Ahmet (2000). “**Kültürel İşlev ve Müzik**”, Tokat: Gaziosmanpaşa Üniversitesi, İşletme Kulübü Dergisi, Ocak 2000.
- GÜN, Elvan (2009).” İlköğretim Okulu Müdürlerinden Müzik Dersine İlişkin Yaklaşımlarının Müzik Öğretmenlerinin Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi: Burdur ve Isparta Örneği” **Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Burdur.
- GÜNDOĞDU, Önder (2007), Cumhuriyetten Günümüze Millî Eğitim Şûralarının Müzik Eğitimine Yansımaları, **Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. ss: 26-30.
- GÜVENÇ, Bozkurt (1976). “Değerler, Tutumlar ve Davranışlar” Toplum Bilimlerinde Araştırma ve Yöntem, Der. Ruşen Keleş, Ankara: TODAİ Yayınları.
- HALLINGER, P. L. (1983). **Assessing the instructional management behavior of principals**. Unpublished Doctoral Dissertation, Stanford University, Stanford, Caff.
- HAMZAOĞLU, A.Rabia (2002). “6–12 Yaş Grubundaki Çocukların Gelişiminde Müzik Eğitiminin Rolü” **Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Öğretmenliği Programı Anabilim Dalı.

- İNCELER, S. (2005). İlköğretim okulu yöneticilerinin öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik öğretimsel liderlik davranışları. **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- İNCEOĞLU, Metin. (2010). **Tutum Algı İletişim**, İstanbul: Beyken Üniversitesi Yayınları. ss: 19.
- KAĞITCIBAŞI, Çiğdem. (1999). **Yeni İnsan ve İnsanlar**, İstanbul: Evrim Yayınevi, 1999. ss: 102.
- KARASAR, Niyazi (2009). **Bilimsel Araştırma Yöntemi**. Ankara: Nobel Yayınları.
- KAVRAKOĞLU, İ. (2001). **Yaratıcı ve geliştirici liderlik, değişimin liderleri**, İstanbul: Mavi Kitaplar.
- KAYA, Y. Kemal. (1991). **Eğitim yönetimi, kuram ve Türkiye'deki uygulama**, Ankara: Set Ofset Matbaacılık Ltd. Şti.
- KEMERTAŞ, İsmet (1995). **Uygulamalı Genel Öğretim Metodu**, İstanbul: Birsen Yayın Evi, Ltd., Şti. ss: 2.
- KORKUT, H. (1992). **Üniversite akademik yöneticilerinin liderlik davranışları**, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 25(1). ss: 93-111.
- KUŞ ,Elif : **Nitel Nitel Araştırma Teknikleri**, Anı Yayıncılık , Ankara, 2003.
- KÜLAH, İ. Kemal(2007). “İlköğretim İkinci Kademedeki Müzik Dersi Yaklaşımlarının Analizi” **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- LIKERT, Rensis (1932). “ **The Method of Constructing an Attitude Scale**”, in Fishbein, M. (Ed) (1967) Readings in Attitude Theory and Measurement, New York: Jhon Willey & Sons, Inc, pp. 90-95.
- ÖZGÜVEN, İ. Ethem (1994). **Psikolojik Testler**, Ankara: PDREM Yayınları. ss:336
- ÖZTÜRK, Ertürk (2006). “İlköğretim Okullarındaki İkinci Kademe Müzik Eğitimi ve Sorunları”. **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- SAYDAM, R. “**Okullardaki müzik dersi fiilen kalktı**”, 18 Aralık 2007, <http://www.memurlar.net/haber/96439>, 18.Ekim.2014.
- SÖNMEZ, Veysel (2001). **Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı**, Anı Yayıncılık, Ankara, 2001. ss: 2-21
- ŞAHİN, A. Ekber (2000). **İlköğretim müdürlerinin yeterlikleri**, Eğitim Yönetimi Dergisi, 6 (22). ss: 243-260.
- ŞERİF, Muzaffer ve CAROLYN W. (1996). **Sosyal Psikolojiye Giriş**. İstanbul: Sosyal Yayıncılık, 1996, c.2. ss: 495-496.
- ŞİŞMAN, M. (1997). **Öğretim Liderliği**, Ankara: Pegema Yayıncılık.
- TANRIKORUR, Cinuçen (1998). **Müzik Kimliğimiz Üzerine Düşünceler**, İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- TANYELİ, Dilek. (2007). “İlköğretim okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin müzik derslerinde karşılaştıkları sorunlar ve nedenlerine ilişkin görüşleri”. **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- TAŞ, Ali. (2000). İlköğretim okulu yöneticilerinin öğretim liderliği rollerini gerçekleştirme düzeyleri. **Yayımlanmamış Doktora Tezi**, Ankara: G.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- TAVŞANCIL, Ezel (2006). **Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi**, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- TENKOĞLU, Taner (2005). “Farklı Müzik Algılarına Sahip Sınıf Öğretmenlerinin Öğrencilerinin Müzik Tutumlarının Karşılaştırılması”. **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- TEZBAŞARAN, A. Ata (2008). **Likert Tipi Ölçek Hazırlama Klavuzu**, Üçüncü sürüm e-Kitap, Mersin.
- THURSTONE, L. Leon (1967). “Attitudes Can Be Measured” **Readings In Attitudde Theory and Measurement**. Ed: Martin Fishbein. New York: John Wiley&Sons, Inc.
- TOKSOY, Atilla Coşkun(2000). “İlköğretimde Müzik Eğitimi İle İlgili Yaklaşımlar Hakkında Genel Bir Değerlendirme”, İstanbul Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, İstanbul.
- TOLAN, Barlas. - İSEN, Galip - BATMAZ, Veysel (2006). **Ben ve Toplum**. İstanbul: Salyangoz Yayınları. ss: 263-266.
- TÖREYİN, A. Meral (1995)“İlköğretim kurumlarının müzik eğitimciliği sorunu” **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**. Ankara: Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

- TUNÇ, A. Ziya (2009). ” Köy Enstitülerinde Sanat Eğitimi ve Dönemin Yöneticilerinin Sanata Yaklaşımları”. **Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi** 26. ss: 1.
- TÜRK DİL KURUMU (2005). **Türkçe Sözlük**. Ankara: 4. Akşam Sanat Okulu Matbaası. ss: 811-1319-1874
- UÇAN, Ali (1990), “**Ortaöğretim Kurumlarında Müzik Öğretimi ve Sorunları**”, Ülkemizde Müzik Öğretimine Genel Bir Bakış, Ankara: Türk Eğitim Derneği Bilim Kurulu Yayınları. ss: 3-34.
- UÇAN, Ali (1994). **Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler -Yaklaşımlar**, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları. ss: 40-71-74.
- UÇAN, Ali (1996). **İnsan ve Müzik-İnsan ve Sanat Eğitimi**, II.Basım, Ankara: ALF Matbaası, 1996. ss: 234.
- UÇAN, Ali (2005). “**Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar**” Ankara: Evrensel Müzikevi. ss: 28-31-32.
- UĞURLU, C. Teyyar (2001). **Dünyada ve Türkiye’de eğitim yönetimi alanında kuramsal bilgi üretimi sorunları ve çözüm önerileri**. www.mufettisler.net, 15 Ekim 2014
- ÜLGEN, Gülten. (1997). **Eğitim Psikolojisi**, 3.Baskı, İstanbul: Alkım Yayınevi, 1997. ss: 89.
- VARIŞ, Yakup A. ve CESUR, D. (2012). “Ortaöğretim Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları ile Akademik Başarıları Arasındaki İlişki” **e-Journal of New World Sciences Academy**, 7, (4). ss: 329.

- VARIŞ, Yakup A. ve CESUR, D. (2012). “Ortaöğretim Düzeyi Müzik Dersine Yönelik Tutum Ölçeği Geliştirilmesi” **e-Journal of New World Sciences Academy**, 7, (4). ss: 363.
- VARIŞ, Fatma (1997): **Eğitimde Program Geliştirme, Teori ve Teknikler**, Alkım Kitapçılık Yayıncılık, Ankara, 1997
- WOOD, Peter H. (1990). “**The Comparative Academic Abilities of Students in Education and in Other Areas of a Multi-focus University**,” ERIC Document Number ED327480, (Akt.) Lang Lang (2010), “The Case For Music Education”, <http://www.langlangfoundation.org/sites/default/files/content/documents/CaseforMusic Education.pdf>, 17 Ekim 2014.
- YÖNETKEN, B. Halil (2001). “**Türkiye’de Müzik Eğitiminin Önemi**” Müzik Öğretimi (Haz: Ahmet Say), 3.Baskı, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- ZALEZNIK, A. (1996). **Yönetici ve lider birbirinden farklı mıdır?**, (Çev. Meral TÜZEL), Harvard Business Review.
- <http://ttkb.meb.gov.tr/www/haftalik-ders-cizelgeleri/kategori/7>
- http://mebk12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/21/15/730504/dosyalar/listele_dosya_7_95860.html
- <http://ttkb.meb.gov.tr/program2.aspx>
- http://www.nasa.gov/vision/universe/features/halloween_sounds.html

EK 1

Değerli İdareciler,

Bu formda bulunan cümleler sizin *Ortaokul Yöneticilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları* ile ilgili düşüncelerinizi öğrenmek için hazırlanmıştır. Her cümleyle ilgili görüşünüzü belirtirken, cümlede belirtilen düşüncenin, sizin düşünce ve duygularınıza ne derecede uygun olduğuna karar veriniz. Araştırmanın amacına ulaşması ve gerçek verilere dayandırılması için soruların eksiksiz ve içtenlikle cevaplanması gerekmektedir. Her bir cümlenin karşısındaki size en uygun olan kısma çarpı (X) işareti koyunuz. Vereceğiniz cevaplar gizli tutulacak ve araştırma amacı dışında kullanılmayacaktır. Lütfen boş bırakmayınız.

Yardımlarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Öğr. Gör. Bilal Dizdar

- 1- Cinsiyetiniz : Kadın () Erkek ()
- 2- İdari Göreviniz : Müdür() Müdür Baş Yrd. () Müdür Yrd. ()
- 3- Yaşınız :
- 3- Meslekte Hizmet Süreniz :
- 4- Branşınız :

ORTAOKUL YÖNETİCİLERİNİN MÜZİK DERSİNE İLİŞKİN TUTUM MADDELERİ Lütfen, her bir cümlenin karşısındaki size en uygun olan kısma çarpı (X) işareti koyunuz.		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1.	Müzik eğitiminin, toplumların çağdaşlık düzeyinin belirlerlenmesinde önemli rolü vardır.					
2.	Bireylere her yaşta müzik ve çalgı eğitimi olanakları sağlanmalı.					
3.	Çocukların müzik ilgisinin desteklenmesi gerektiğine inanıyorum.					

ORTAOKUL YÖNETİCİLERİNİN MÜZİK DERSİNE İLİŞKİN TUTUM MADDELERİ Lütfen, her bir cümle için karşısındaki size en uygun olan kısma çarpı (X) işareti koyunuz.		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
4.	Ortaöğretim yıllarında, iyi bir müzik eğitime önem verilmelidir.					
5.	Müzik derslerinin, eğitim ve öğretimde kaliteyi artırdığını düşünüyorum.					
6.	Ortaokulda müzik eğitiminin bir şart olduğunu düşünmüyorum.					
7.	Ortaokulda müzik eğitimi öğrencinin diğer derslere olan ilgisini azaltabilir.					
8.	Ortaöğretimde müzik dersinin, öğrencinin psikolojik gelişimine katkısı yoktur.					
9.	Müzik dersi, öğrencinin cesaret ve özgüven kazanmasında önemli bir etkidir.					
10.	Müzik etkinliklerinde görev alan öğrenciler, sınav merkezli bir sistemde derslerine yeterince odaklanamaz.					
11.	Öğrencinin okula uyumunda, müzik ders etkinlikleri önem taşımaktadır.					
12.	Müziğe ilgisi olmayan öğrencilerin, müzik dersine girme zorunluluğu olmamalıdır.					
13.	Ortaöğretim kurumlarındaki müzik derslerinin, müfredata uygun olarak işlendiğini düşünmüyorum.					
14.	Fiziki şartların ve materyallerin yetersizliği, müzik derslerini etkisiz kılmaktadır.					

ORTAOKUL YÖNETİCİLERİNİN MÜZİK DERSİNE İLİŞKİN TUTUM MADDELERİ Lütfen, her bir cümle için karşısındaki size en uygun olan kısma çarpı (X) işareti koyunuz.		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
15	Müzik dersi, öğrenci ve velilerin gözünde diğer dersler kadar önem taşımamaktadır.					
16	Müzik derslerine, alan dışı öğretmenlerin girmesinde sakınca görmüyorum.					
17	Müzik dersi materyallerinin temini, okul yönetiminin öncelikleri arasında olmalıdır.					
18	Müzik etkinliklerinde görev alan öğretmenler, okul idaresi tarafından desteklenmelidir.					
19	Ortaokullarda mevcut müzik ders saatleri yetersizdir.					
20	Müzik dersinin haftalık ders programındaki saati, dersin verimini etkiler.					
21	Tatil günlerinde okullarda öğrencilere müzik ve çalgı kursları verilebilir.					
22	Öğrenci müzik grupları etkinliklerinin, okulun vizyonuna katkı sağladığını düşünüyorum.					

EK 2

Değerli İdareciler,

Bu formda bulunan cümleler sizin *Ortaokul Yöneticilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları* ile ilgili düşüncelerinizi öğrenmek için hazırlanmıştır. Her cümleyle ilgili görüşünüzü belirtirken, cümlede belirtilen düşüncenin, sizin düşünce ve duygularınıza ne derecede uygun olduğuna karar veriniz. Araştırmanın amacına ulaşması ve gerçek verilere dayandırılması için soruların eksiksiz ve içtenlikle cevaplanması gerekmektedir. Her bir cümlenin karşısındaki size en uygun olan kısma çarpı (X) işareti koyunuz. Vereceğiniz cevaplar gizli tutulacak ve araştırma amacı dışında kullanılmayacaktır. Lütfen boş bırakmayınız.

Yardımlarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Öğr. Gör. Bilal Dizdar

- 1- Cinsiyetiniz : Kadın () Erkek ()
- 2- İdari Göreviniz : Müdür () Müdür Baş Yrd. () Müdür Yrd. ()
- 3- Yaşınız :
- 3- Meslekte Hizmet Süreniz :
- 4- Branşınız :

ORTAOKUL YÖNETİCİLERİNİN MÜZİK DERSİNE İLİŞKİN TUTUM MADDELERİ Lütfen, her bir cümlenin karşısındaki size en uygun olan kısma çarpı (X) işareti koyunuz.		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1	Müzik eğitiminin, toplumların çağdaşlık düzeyinin belirlerlenmesinde önemli rolü vardır.					
2	Bireylere her yaşta müzik ve çalgı eğitimi olanakları sağlanmalı.					
3	Çocukların müzik ilgisinin desteklenmesi gerektiğine inanıyorum.					

ORTAOKUL YÖNETİCİLERİNİN MÜZİK DERSİNE İLİŞKİN TUTUM MADDELERİ Lütfen, her bir cümlenin karşısındaki size en uygun olan kısma çarpı (X) işareti koyunuz.		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
4	Ortaöğretim yıllarında, iyi bir müzik eğitime önem verilmelidir.					
5	Müzik derslerinin, eğitim ve öğretimde kaliteyi artırdığını düşünüyorum.					
6	Ortaokulda müzik eğitimi öğrencinin diğer derslere olan ilgisini azaltabilir.					
7	Ortaöğretimde müzik dersinin, öğrencinin psikolojik gelişimine katkısı yoktur.					
8	Müzik dersi, öğrencinin cesaret ve özgüven kazanmasında önemli bir etkidir.					
9	Müzik etkinliklerinde görev alan öğrenciler, sınav merkezli bir sistemde derslerine yeterince odaklanamaz.					
10	Öğrencinin okula uyumunda, müzik ders etkinlikleri önem taşımaktadır.					
11	Müzik dersi materyallerinin temini, okul yönetiminin öncelikleri arasında olmalıdır.					
12	Müzik etkinliklerinde görev alan öğretmenler, okul idaresi tarafından desteklenmelidir.					
13	Müzik dersinin haftalık ders programındaki saati, dersin verimini etkiler.					
14	Tatil günlerinde okullarda öğrencilere müzik ve çalgı kursları verilebilir.					

ORTAOKUL YÖNETİCİLERİNİN MÜZİK DERSİNE İLİŞKİN TUTUM MADDELERİ Lütfen, her bir cümlenin karşısındaki size en uygun olan kısma çarpı (X) işareti koyunuz.		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
15	Öğrenci müzik grupları etkinliklerinin, okulun vizyonuna katkı sağladığını düşünüyorum.					

EK 3

T.C.
MILLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Temel Eğitim Genel Müdürlüğü

1113
13.01.2014

Sayı : 70297673/100/112410
Konu: Anket Uygulama İsteği

09/01/2014

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Rektörlüğünün 31/12/2013 tarihli ve 499333177-044/
- [102].7555 sayılı yazısı.

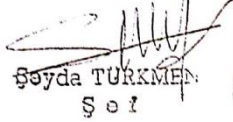
Ondokuz Mayıs Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi Bilal DİZDAR'ın "Ortaokul Yöneticilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları" başlıklı araştırma önerisi Genel Müdürlüğümüz tarafından incelenmiştir.

Genel Müdürlüğümüze sunulan ve kayıtlarımızda muhafaza edilen ilgi yazı eki araştırma önerisi dosyasında belirtilen veri toplama araçlarının, eğitim öğretimi aksatmayacak şekilde *gönüllülük esasına* dayalı olarak uygulanması ve araştırma sonucunda tezin basılı ve dijital ortamda Genel Müdürlüğümüze teslim edilmesi, araştırma sonucunun Genel Müdürlüğümüzden izin alınmadan kamuoyuyla paylaşılmaması koşulu ile tezin yürütülmesinde bir sakınca bulunmamaktadır.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Yunus YAĞMUR
Bakan a.
Grup Başkan V.

10 01 14

Soyda TURKME
Ş o l

EK: İlgili yazı ve eki

DAĞITIM:

Gereği:

- Ondokuz Mayıs Üniv. Rekt.

Bilgi:

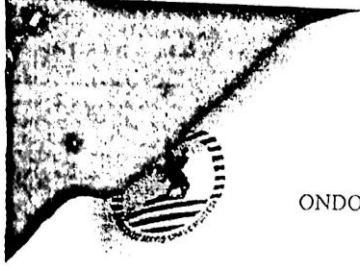
- 24 İl Valiliğine
(Milli Eğitim Müdürlükleri)

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5 inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. Evrak teyidi <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden e38e-a748-3816-96d9-527e kodu ile yapılabilir.

Atatürk Blv. 06648 Kızılay/ANKARA
Elektronik Ağ: www.meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Dr. Süheyla BOZKURT
Tel: (0 312) 4131619
41317105

EK 4

T.C
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

Sayı : 49933177-044/[102]. 45b
Konu : Bilal DİZDAR'ın Anket Uygulama
İsteği

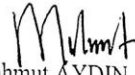
15/01/2014

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

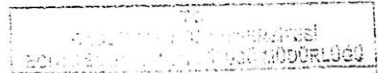
İLGİ: 20.12.2013 tarihli ve 58937905-000/783 sayılı yazınız.

Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğünden alınan 09.01.2014 tarihli ve 112410 sayılı ekte gönderilen yazı ile Enstitünüz Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Bilal DİZDAR'ın "Ortaokul Yöneticilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları" adlı tezine ilişkin araştırma önerisinin Bakanlıklarınca incelendiği ve veri toplama araçlarının, eğitim-öğretimi aksatmayacak şekilde gönüllülük esasına dayalı olarak uygulanması ve araştırma sonucunda tezin basılı ve dijital ortamda Genel Müdürlüklerine teslim edilmesi, araştırma sonuçlarının Genel Müdürlüklerinden izin alınmadan kamuoyuyla paylaşılmaması koşulu ile söz konusu tezin yürütülmesinde bir sakınca bulunmadığı bildirilmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Mahmut AYDIN
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

EK: 1

21.01.2014 118

Özel Kalem
Anabilim Dalına gönderilmektedir

Adres : Ondokuz Mayıs Üniversitesi Rektörlüğü 55139 Kurupelit SAMSUN Bilgi için İrtibat : Genel Sekreterlik
Telefon : (0 362)3121919-7014-7015 Faks : (0 362)-4576091
e-posta : Elektronik Adres : www.omu.edu.tr

EK 5

T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : 58937905-000/58
Konu : Anket Uygulama İsteği

21/01/2014

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞINA

Rektörlük Makamından alınan öğrencilerin anket uygulaması isteği ile ilgili yazılar ilişikte sunulmuştur.
Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Mehmet AYDIN

Müdür

EK:
1 Takım

DAĞITIM:
Eğitim Bilimleri Anabilim Dalına
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalına
İlköğretim Eğitimi Anabilim Dalına

Ayrıntılı bilgi için iritibat :

Telefon : 0362 457 57 54
e-posta : ebil@om.ymu.edu.tr

Faks : 0362 457 57 54